FRANCISCO SANCTIS'İN UZUN GECESİ

ROMAN

HUMBERTO COSTANTINI

İngilizceden çeviren: Alaz Pesen

Yordam Kitap

• H. COSTANTINI • FRANCISCO SANCTIS'İN UZUN GECESİ •

Humberto Costantini *(8 Nisan 1924 - 7 Haziran 1987)*

Arjantinli şair ve yazar. Çoğu Arjantinli sanatçı gibi o da politik baskılar yüzünden 1976 yılında ülkesini terk etmek zorunda kaldı. Yedi buçuk yıl Meksika'da yaşadı, askeri diktatörlüğün son bulması üzerine ülkesi Arjantin'e döndü. Julio Cortazar'ın "çok önemli bir yazar" olarak gördüğü Costántini'nin eserleri pek çok dile çevrilmiştir. *De por aquí nomás* (kısa hikâyeler, 1958), *Cuestiones con la vida* (şiir,1966), *De Dioses, hombrecitos y policías* (roman, 1979) eserlerinden bazılarıdır.

Eserin orijinal adı:
La larga noche de Francisco Sanctis (1984)

İngilizcesi:
The Long Night of Francisco Sanctis (1985)

FRANCISCO SANCTIS'İN UZUN GECESİ

Humberto Costantini

İngilizceden Çeviren: Alaz Pesen

Yordam Kitap: 13 • **Francisco Sanctis'in Uzun Gecesi** • Humberto Costantini
ISBN 978-9944-122-06-1 • *İngilizceden Çeviren:* Alaz Pesen • *Kitap Editörü:* Yeşim Dinçer
Düzeltme: Mehmet Tayak • *Kapak ve İç Tasarım:* Savaş Çekiç • *Sayfa Düzeni:* Gönül Göner
Birinci Basım: Şubat 2007 • *Yayın Yönetmeni:* Hayri Erdoğan

Yordam Kitap Basın ve Yayın Tic. Ltd. Şti.
Nuruosmaniye Caddesi Eser İşhanı No: 23 Kat:1/105 34110 Cağaloğlu - İstanbul
T: 0212 528 19 10 **F:** 0212 528 19 09 **W:** www.yordamkitap.com
E: info@yordamkitap.com

Baskı: **Ayhan Matbaası**
Yüzyıl Mahallesi Matbaacılar Sitesi
5. Cadde No: 47 Bağcılar-İstanbul
Tel: 0212 629 01 65

roman

FRANCISCO SANCTIS'İN UZUN GECESİ

İÇİNDEKİLER

1. BÖLÜM Okuyucunun kitabın eğlendiriciliğiyle ilgili boş ümitlere kapılmasının ve daha fazla zahmete girmesinin önüne geçmek amacıyla, ele alınan konunun az çok psikolojik bir niteliğe sahip olduğu burada belirtilmelidir – başka bir deyişle okuyucu, yavan bir okumayla karşı karşıyadır. *9*

2. BÖLÜM Ellilerden kalma desenli bir kravat ve Vitalis briyantinin baştan çıkarıcı kokusu, kaşarlı salamlı sandviçin yoğun tadını bir anda nasıl yok etti? *18*

3. BÖLÜM Kutularla dolu torbaları bir elden ötekine defalarca geçerken, dakikliğin Elena Vaccaro'nun özelliklerinden olmadığını iyiden iyiye fark ederken, bu sıkıcı dakikaları Francisco Sanctis'ten daha fazla söz ederek geçirmeyi deneyelim. *23*

4. BÖLÜM Kayda değer bir değişiklik yok: Elena Vaccaro henüz gelmedi, biz de Francisco Sanctis'in hayat hikâyesini anlatmaya devam ediyoruz; elbette çok uzatmadan, çünkü saat sekizi yirmi geçiyor: Elena Vaccaro her an gelebilir. *29*

5. BÖLÜM Francisco Sanctis'in hikâyesi nihayet sona eriyor: En azından 11 Kasım 1977'ye kadar. Renault 4L'nin içinde neler olduğundan, ve ne yazık ki neler olmadığından bahsedelim. *35*

6. BÖLÜM Elena Vaccaro teslim oluyor (yani mecazi anlamda), Francisco Sanctis de sigaranın, herkesin bildiği gibi, kronik bronşit ve anfizem hastalıklarına yol açtığını düşünmeden, sigaraya yeniden başlıyor. *43*

7. BÖLÜM Maria Angelica'nın tavsiyelerinden ve ayaküstü yenilen salamlı kaşarlıdan faydalanan Sanctis, âdeta Henri Bergson gibi konuşuyor. 52

8. BÖLÜM Zen Budizminin azdırıcı etkisi, Fransız parfümünün kokusuna ve iyice soğutulmuş (eh, beyaz şaraba da bu yakışır!) bir Suter şişesine karışıyor. *61*

9. BÖLÜM Francisco Sanctis, öteki Francisco Sanctis'i defetmeyi gerekli görüyor, ve pipisi, zamanlama çok iyi olmasa da, sertleşerek her sorunun üstesinden gelebileceğini gösteriyor âdeta. *72*

10. BÖLÜM Telepatik sertleşme ile beraberindeki güzel ve beklenmedik sevişme hayalleri dışında hiçbir şey değişmemişti; Cabildo'daki yürüyüşüne devam eden Sanctis Paroissien sokağında iki serseriyle karşılaştı *81*

11. BÖLÜM Sanctis kartlarının biri dışında hepsini kurnazca elinden çıkarıyor, kader de hemen onların yerine yenilerini veriyor. İşte yeni kartlardan biri: Tehlikeli de olsa ona Maipu bulvarından bakmak o kadar da kötü olmayabilir. *91*

12. BÖLÜM Katil ortaya çıkıyor *102*

13. BÖLÜM Televizyondan tanıdığımız Susana Jimenez'le Pipo Mancera'nın, ayı postu üzerinde, güzel bir Afgan tazısı onları seyrederken Çin daması oynadıkları renkli fotoğraf, sanıldığı kadar gereksiz ve aptalca olmayabilir. *119*

14. BÖLÜM Muammer Kaddafi ile 28 numaralı külüstür otobüs beklenmedik bir rol oynuyorlar, bizimki nefes nefese kalmışken de parolayı andıran, anlamsız kelimeleri duyuyoruz: "Son durakta." *132*

15. BÖLÜM Kerberus üç başıyla birden Lacarra sokağında havlarken Styx nehri bir cephaneliğe akmaya başlar ve Villa Alberdi'den, yani Tucuman'ın kuzeyinden gelen Şaro dobra dobra sorar: "Kardeş, nereye gidiyorsun, sen onu söyle?" Bütün bunlar da ne demek? Durum ciddi görünüyor. *137*

16. Nueva Pompeya'dan Villa Urquiza'ya kadar dinlediğimiz dokunaklı aşk şarkılarına rağmen, hiç hesapta olmayan şeyler çıkıyor ortaya. *151*

1 BÖLÜM

Okuyucunun kitabın eğlendiriciliğiyle ilgili boş ümitlere kapılmasının ve daha fazla zahmete girmesinin önüne geçmek amacıyla, ele alınan konunun az çok psikolojik bir niteliğe sahip olduğu burada belirtilmelidir – başka bir deyişle okuyucu, yavan bir okumayla karşı karşıyadır.

Durum nihayetinde bir iç hesaplaşmadan ibarettir – ya da ahlaki bir ikilemden. Bir büroda çalışan Francisco Sanctis'in yaşadığı bu ikilem, 11 Kasım 1977 Cuma akşamına doğru başlamış ve Sanctis bir karara (yani sonuca) varabilmek için on değerli saatini harcamıştır.

Söz konusu iç hesaplaşmanın Sanctis'in geçmişinden bugününe ani bir patlama sonucu ortaya çıktığını savunmak, metafizik boyutu olmayan bir hikâyede metafizik anlamlar aramaya benzer. En iyisi şöyle diyelim: Her şey bir kızdan gelen telefonla başladı: şişko, miyop, çenesi düşük, görünüşe bakılırsa da hafiften çatlak bir kız. Adamımız başlangıçta kızı tanıyamadı, neredeyse on yedi yıldır ondan haber alamamıştı.

Şişman kızın adı Elena'ydı; nasıl başardıysa Sanctis'in çalıştığı küçük toptancı Luchini&Monsreal'in telefonunu bulmuş, o Cuma günü saat beşte de aramıştı.

İlginç ya da aptalca gelebilecek bir ayrıntı; ama söylemeden geçmemek gerek: Kız, Francisco Sanctis'i, önce santraldan, sonra da yan masadaki González'den istedi. Sanctis, González'in dalgın bir halde uzattığı ahizeyi aldığında fazlasıyla imalı bir kadın sesi duydu; hattın ucundaki kişinin (tam da böyle demişti, sanki Stockholm'den arıyormuş gibi) Leonardo Medina olup olmadığını soruyordu. Sanctis yanlışlık olduğunu düşünerek "Hanımefendi, yanlış numara," dedi; ancak tam telefonu kapatacakken kadın kıkırdayarak "Demek beni hatırlamıyorsun?" diye sordu. Kadın, Sanctis'in "Hayır," cevabındaki bıkkın ses tonundan kapatmak üzere olduğunu anlayarak, önce yalnızca iki sayısı yayımlanabilen bir edebiyat dergisinin adını söyledi, sonra sosyalist bir milletvekilinin evindeki toplantıyı, Callao caddesindeki gösteriyi, gösterinin kontrolden çıkışını, Sanctis'le orada dönüşümlü olarak taşıdıkları pankartı anlattı, sonra da hiç sahneye konulamayan bir oyunun provalarından bahsetti. En sonunda da adını söyledi: Elena. Sosyal Bilimler Fakültesi'nden Elena Vaccaro; her gün ta Ciudadela'dan okula gelen, La Matanza'da bir sokak tiyatrosunda oyunculuk yapan Elena Vaccaro – bu adın, üniversite yıllarında çıkardıkları o derginin ilk sayısında adı geçen Leonardo Medina'yla yakından ilgisi olduğunu iddia ediyordu telefondaki ses.

Tam da o sırada bir şeyler yerine oturmaya başladı. Sanctis'in beyninin kuytu köşelerinden, o unutulmuş derginin ilk sayısıyla birlikte hem kızın adı hem de Leonardo Medina'nınki çıkıverdi.

Zira "Leonardo Medina"nın, genç Francisco Sanctis'in hayatı boyunca yayımlatabildiği iki şeyde kullandığı takma ad (şimdi bu adı hayli yapay ve sığ bulmuştu) olduğunu hatırlamıştı: Düşünce özgürlüğünün kısıtlanması hakkında, José Ingenieros'un* süslü püslü yazılarından etkilendiği kolayca anlaşılan -fevri, fazlasıyla retorik ve çok kısa- sözüm ona bir makale ile bir kadına duyulan aşkı, demiryolu işçilerinin greviyle ve Palermo'da akşamüstü gelen ölümle nedensizce kaynaştıran, serbest vezinle yazılmış bir şiir. Elena'ya gelince - elbette, Elena Vaccaro o hiç yorulmayan, şişman, gözlüklü kızdı: Sosyal Bilimler öğrencisi, derginin idari ve mali işler sorumlusu, berbat bir oyuncu, sol görüşlü (göründüğü kadarıyla) muhalif bir gruba üye bir eylemci. Sanctis aslında fazla bir şey hatırlamıyordu; Elena'nın değişken tabiatına zaman zaman inatçılık ve mantıksızlık karışıyordu. Bir süre sonra ise daha belirgin bir şeyler hatırlamaya başladı: Kalın camlı gözlüğü, bir devenin adımları ve asaletiyle yürüyüşü, ıslahhane ya da ortopedist muayenehanesinden fırlamış ayakkabıları; çirkin, tiz, nezleli , kendine has -Sanctis bunu hemen fark etmişti- derinden gelen, özenle değiştirilmiş, dergilerde, toplantılarda, sokak gösterilerinde konuşmanın verdiği rahatlıkla, telefonda biraz da karşısındakini baştan çıkarmaya özen gösteren sesi.

Sanctis bir kere hatırlamaya başlayınca, tombul Elena'nın bir süre için ona, daha doğrusu kışkırtıcı fakat acemi dizelerin üstadı Leonardo Medina'ya -bunu anlamak için üstün zekâlı olmaya gerek yoktu- aşık olduğunu da hatırladı. Ancak şişman kızın çocukça hatta cesur hamlelerini elinden geldiğince savuşturmayı başaran, aynı zamanda mahalleden başka bir kıza -harikulade, erişilmez bir kızdı, Ermeni'ydi-

* Arjantinli pozitivist filozof ve denemeci. *(Türkçe Editörünün notu [-Ed.])*

sırılsıklam aşık olan Sanctis, Elena'yla buluşmalarını, çok sıkı fıkı olmadan dostça sürdürdü, çünkü zamanın siyasi faaliyetleri bunu gerektiriyordu. Derginin epeyce zaman alan editörlük işlerinin altından birlikte kalkmaları, laik okulları desteklemek için yürüyüşlere katılmaları, öğrenci toplantılarına gitmeleri, Córdoba'yla Pasteur'ün köşesindeki randevuları, çıtır çıtır Fransız ekmekleri arasına konulmuş peynir ve salamın nostaljik kokusuyla birlikte şimdi zihninde açıklıkla canlanıyordu.

Sanctis, Luchini&Monsreal'deki bürodan, onu böyle gelişigüzel arayan kişinin kim olduğunu nihayet anladığında, tombul Elena'nın özenle seçilmiş hatırlatıcı kelimelerine ne kadar şaşırdığını gösteren kibar, hatta samimi karşılıklar vermekten alıkoyamadı kendini. Gene de –nedenini bilmese de– onu rahatsız eden bir şey vardı. Çok ciddi bir sorun değildi bu: Çocuğunun okulunda veliler için düzenlenen bir toplantıda bir zamanlar körkütük sarhoş olduğu biriyle aniden karşılaşmaya benzer bir duygu. Ya da öbür türlüsünü düşünün: İş ya da meyhane arkadaşlarıyla buluştuğu sırada, zamanında Sanctis'i din adamı olmak için yetiştirmiş olan Peder Ramirez'in birdenbire ortaya çıkıp yedi günahtan birinden –şehvetten– ve bununla başa çıkabilme yollarından konuşmak istemesi. Başka bir deyişle olayların olağan akışını bozan ters bir şey. Belki de bu rahatsızlık artık Luchini&Monsreal'in muhasebe bölümünde çalışırken, evliyken, üç çocuk babasıyken, uzun yıllar sonunda nihayet para durumunu düzeltmişken, onca yıldır başka tek bir şiir yazmamış ve siyasetle eskisi gibi ilgilenmemişken, bu tombul kızın ona (nereden çıkmıştı ki şimdi bu?) bir zamanlar Leonardo Medina olduğunu hatırlatmasından kaynaklanıyordu sadece. 1959 ya da 1960 yılıydı. Kendisi ile o kafası

karışık, huzursuz çocuk arasına –bir zamanların ilahiyat öğrencisi, üniversitedeki edebiyat dergilerinde çalışan başarısız tıp öğrencisi, düşünce özgürlüğünün kısıtlanmasına ilişkin makaleleriyle ortalığı sarsan yazar, laik eğitimi desteklemek için pankartlar taşıyan eylemci– on yedi yıldan daha da uzun bir zaman girmişti.

Francisco Sanctis Elena'ya "Her şeyi çok iyi hatırlıyorum," derken yalan söylüyordu kuşkusuz: Güya Elena'nın ne alemde olduğunu hep merak etmişti, hatta dergilerinin ilk sayısına yapmış olduğu özgün katkı (Manauta'yla* Arjantin edebiyatı ve siyasete gönül vermiş yazarlar hakkında söyleşi - buna benzer bir şey) neredeyse satırı satırına aklındaydı.

Elena'nın iltifatlar için kendisine teşekkür ettiğini, sonra da boğazındaki gıcıktan kurtulmak için öksürdüğünü işitti, sanki o da bazı anılardan rahatsızdı. Kısa bir tereddütten sonra, "Ya aslında, ben de dergiyle ilgili konuşmak istiyordum seninle," dedi Elena.

Sanctis Elena'nın neler söyleyeceğini gerçekten merak ederek "Sahi mi? Neden?" diye sorduğunda bütün bu saçmalığın en görkemli kısmını duymaya hazırlanıyordu.

Gene boğazındaki gıcıktan kurtuluş, gene kısa süren bir sessizlik, gene bir "Ya, aslında" (sonradan gelecek kelimelere dinleyeni hazırladığı kadar, Elena'ya da ne söyleyeceğini düşünme şansı vermek için), ve sonunda en görkemli kısım: "Ya aslında senle yüz yüze görüşsek daha iyi olur. Telefonda biraz... biraz zor oluyor, anlıyorsun değil mi?"

Hayır, olamaz, diye düşündü Sanctis. Böyle davranacaksan hiçbir yere varamayız. Rahatsızlığını saklama gereği duymadan, konuyu telefonda konuşmanın nesinin zor olduğunu anlamadığını söyledi. İki üç kez Elena'nın heyecanlı

* Arjantinli gazeteci-yazar. –*Ed.*

açıklamalar yapmasını engelledi. Lafı dolandırmadan sadede gelmesini söylemek. üzereydi ki Elena ağzından baklayı çıkardı.

"Yayımlattığın şu şiir hakkında, hatırlıyorsun değil mi?" diye sordu Elena; ancak Sanctis söylediklerinde çok da ciddi olmadığını düşündü, hiç ikna edici değildi, sanki söylediklerini o anda uyduruyormuş gibi. "Şey... şiirini bir dergide yayınlamak istiyorlar."

"Öyle mi? Hangi dergide?"

"Bir dergide işte, bir Venezuela dergisinde. Bu yüzden de onayın gerekiyor. Sakıncası var mı? "

"Hayır canım, neden olsun ki? Ama hangi dergide yayımlayacaklar şiirimi?" dedi Sanctis kararlı bir sesle, Elena'yı daha çok şey anlatması için sıkıştırarak.

"Önemli bir dergi... Nasıl anlatabilirim ki? Resimlerle süslü son derece kaliteli bir dergi, eskiden yayımladığımıza benzemiyor. Şu sırada adını hatırlayamıyorum. Ama siyasi bir dergi değil, emin olabilirsin."

Elena Vaccaro'nun her zamanki üçkâğıtlarındandı bu. Sanctis'in sabrı tükeniyordu. Bu çatlağın derdi Sanctis'i görmekse, neden daha iyi bir bahane bulmamıştı ki? Yalnızca "seni görmek istiyorum" demesi yeterli olabilirdi. Ancak bütün bu romantik saçmalığın son noktası, Sanctis'e şöhret düşkünü bir salak gibi davranmaktı. Gizemli bir derginin –üstelik de en kaliteli dergilerden biri– on yedi yıl önce yazılmış beş para etmez bir şiiri yayımlatmak için kimsenin tanımadığı Francisco Sanctis'in onayını istediği saçmalığını kim uydurabilirdi ki? Elbette Elena Vaccaro.

Buna karşın kısa bir süreliğine de olsa bir tür saflık ya da salaklık, Elena'nın anlattıklarının doğru olabileceğini düşündürdü Sanctis'e. Neden olmasın? İnsanın başına bu tür

şeyler gelebilir – tıpkı filmlerdeki gibi. Nasıl bir dergi olduğunu merak ediyordu. Belki de Elena şiirinin bir kopyasını Venezuela'ya göndermişti, oradakiler de Sanctis'in ünlü biri olduğunu düşünmüşlerdi, böylece de...

Son derece saçma olduğu kadar uzak da olan bu ihtimal, Sanctis'i neşelendireceğine sıktı, hatta bunalttı. Sanki İlahiyat Fakültesindeki cebir hocası Peder Taglioretti ofisine uğrayarak artık kırk bir yaşında olan Sanctis'e dersinden geçtiği haberini vermişti. Ya da Zulema (mahalledeki o harika, erişilmez kız, bugün belki de çocukları için saçını süpürge etmiş, bakımsız kadın) bir gün ansızın kapısını çalıp geçmişteki günlerde Sanctis'le çıkmak istediğini söylemişti.

Bir anlık yanılgı, hoş görülebilecek –tabii ki– bir salaklık anı sonrasında hemen kendine gelen Sanctis, bu saçmalığı sona erdirmek istiyordu artık. Daha da kötüsü, altı adım ötede oturan o gıcık González, konuşmanın tek bir kelimesini bile kaçırmamıştı. Bir işle uğraşıyormuş gibi davranıyordu, her zamanki gibi kitaplara gömülmüştü, arada bir de masadaki kâğıtlara bir şeyler çiziktiriyordu. Öte yandan bu pembe diziyi tuş sesleriyle katletmemek için hesap makinasını kullanmamaya özen gösteriyordu. Sanctis bir iki defa González'in bıyığının tebessümle kıvrıldığını fark etti.

Şu anda yapılabilecek en iyi şey, Elena'nın her söylediğine tamam deyip daha fazla zaman kaybetmeden telefonu kapatmaktı.

"Pekâlâ Elena. Sana yetki veriyorum. Konuyla ilgili istediğini yapabilirsin." ("Şiir" yerine "konu" demesinin tek nedeni González'in bıyığıydı.) Tamam, şimdi veda edebilirdi. "Kusura bakma n'olur, bu aralar işim başımdan aşkın." Çok kısa kesip kaba davrandığını düşünerek ekledi: "Telefonunu alayım. Müsait olduğumda seni evden ararım, olur mu?"

Özenle seçilmiş ikna edici kelimelerin zarafetiyle bu durumdan kurtulacaktı. Ama hayır. Gene tereddütler, temizlenen gıcıklar ve birdenbire *dan!* diye Sanctis'in becerisi ve sabrını ölçmek istermişçesine atılan başka bir yumruk: Bu tür onayların yazılı olarak verilmesi ve yazar tarafından imzalanması gerektiğini Sanctis nasıl olur da bilmezdi, Elena çok şaşırmıştı.

"Dediğim gibi, işini ciddiye alan bir dergi, bu yüzden de..."

Sanctis göz ucuyla González'e bakarak apar topar, sessiz bir şekilde, "O halde Pazartesi, tamam mı? O gün öğleden sonra ara da iş çıkışı buluşacağımız yeri konuşalım. Kusura bakma, şimdi kapatmam gerek."

"Pazartesi mümkün değil," diyerek şiddetle karşı çıktı Elena. İlk defa sesinde endişe ya da aceleye benzer bir şey vardı. "Bugün görüşmek zorundayız, neden anlamıyorsun?"

Neyi anlayacakmışım? diye düşündü Sanctis, ancak konuşmanın uzamaması için bu soruyu sormadı. Yalnızca "Bak canım, bugün yapacak çok işim var, seninle görüşmem de imkânsız," demekle yetindi.

"Bak, yarım saatten fazla zamanını almayacağım. Nerede olacaksın?" diyerek saldırıya geçti Elena, sesi bir idarecinin sesi kadar inandırıcıydı.

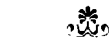
"Belgrano'da. Bizim orda. Tam dokuzda." Sanctis bir ilkokul çocuğu gibi Elena'nın sorularını cevaplamakta olduğunu fark ettiğinde kendini aptal gibi hissetti. Sesini değiştirerek devam etti, "Bugün gerçekten çok işim var, en iyisi buluşmayalım. Pazartesi çok daha iyi olur, tamam mı? Söylediklerine bakılırsa bu iş o kadar da acil değil zaten, bu yüzden de-"

Elena gene Sanctis'in söyleyeceklerini bitirmesine fırsat vermeden: "O halde Cabildo ve Juramento'nun köşesinde, saat sekizde. Anlaştık mı?"

"Anlaştık," dedi Sanctis, Elena'ya boyun eğmiş olduğu için kendinden nefret ederek kapattı telefonu.

González derhal hesap makinasının tuşlarına basmaya koyuldu.

2. BÖLÜM

Ellilerden kalma desenli bir kravat ve Vitalis briyantinin baştan çıkarıcı kokusu, kaşarlı salamlı sandviçin yoğun tadını bir anda nasıl yok etti?

Sanctis zaman geçirmek için otobüsten yüz metre önce indi. Saatler sekize yirmi kalayı gösterirken, buluşma noktasına gitmek üzere Cabildo'da Pampa'yı geçerek, Juramento'ya doğru yavaş yavaş yürüyordu.

Derin derin düşünüp taşındıktan sonra, şiir ve Venezuela dergisiyle ilgili her şeyi tombul hanımın uydurduğuna karar verdi; herhalde Elena Vaccaro'nun asıl amacı düz mantığıyla uydurduğu bu saçmalıklardan çok daha farklı ve ayrıntılıydı.

Öyleyse sakin, rahat ve kendinden emin olması gerekiyordu, yoksa o ısrarcı şişko onu kıskıvrak yakalardı. Ama kim yük beygirinden farksızken rahat olabilir ki? Çantası ve öğle tatilinde Ricordi'den aldığı Isaac Stern'ün Corelli konseri plağı dışında, ağır torbalar da taşıyordu Sanctis: karısının son dakikada istediği sekiz ayrı koca kutu. Fatura-

yı kesip Luchini&Monsreal'in deposundan hızla çıkmıştı. Saçma da olsa, başını kaşıyacak vaktinin bile olmaması onu rahatsız ediyordu; biraz kendine güvensiz, biraz da tuhaf yapıyordu onu bu durum. Elena'yla buluşmanın ne kadar süreceğini bilmemesi de rahatsızlığının asıl nedeniydi. Yarım saatten fazla sürmez, demişti; ama böyle şeyler önceden bilinmezdi ki.

Aslında Elena'ya erteleyemeyeceğini söylediği dokuzdaki randevu yalan sayılırdı, o geceyi birlikte geçirmemek için aklına gelen ilk bahaneydi yalnızca. Crespi ailesini daha sonra da görebilirdi şüphesiz; dokuzdaki randevu da yalnızca bir olasılıktı, sabah evden çıkarken Fernando'yla karşılaşıp gece buluşabileceklerini konuşmuşlardı, o kadar. Alt kat komşuları Fernando Crespi'nin de kendi gibi müziğe meraklı olduğunu bilen Sanctis, o sabah apartman kapısında karşılaştığı Fernando'yu karısıyla birlikte (çok da düşünmeden) evlerine davet etmişti; bir yandan birkaç plak dinleyip kahve içerken bir yandan da Sanctis'in oturma odasına yeni aldığı kulaklıklı ve dört profesyonel JBM hoparlörlü stereo müzik setini kurcalayabilirlerdi.

Crespi belki de nezaketen evet demişti, belki o gece, belki de cumartesi gecesi gelebilirlerdi; tabii Fernando işten geç çıkmaz, karısı da gripten bir an önce kurtulursa. Sanctis'in bahanesi bundan ibaretti. Ne saat dokuz için, ne de o gece için kesin bir şey konuşmuşlardı. Bu yüzden de gerekirse Elena Vaccaro'yla biraz daha kalabilirdi.

Sanctis kendi kendine tam "bu işte bir iş varsa..." demişti ki Elena Vaccaro hafızasının ona oyunlar oynayan kuytu köşesinden çıkıverdi: İri yarı, şişko, dört göz, sarıya çalan saçları ve hiç ayrılmadığı omzuna asılı çantasıyla beliriverdi. Sanctis o anda kararını verdi: Buluşmalarının gereğin-

den bir saniye bile uzun sürmesi için hiçbir sebep yoktu. Mignon'da kahve ya da başka bir şey içebilirlerdi, bu tombul kızcağızı asıl konudan uzaklaştırmamak için elinden geleni ardına koymayacaktı. Başka insanların saçma sapan işleri, özellikle de dedikoduculuğu ta dergi günlerine kadar uzanan Elena Vaccaro gibi bir delininkiler, onu hiç mi hiç ilgilendirmiyordu.

Taşıdığı cehennemden fırlamış torbaları, kim bilir kaçıncı kez bir elinden ötekine geçirdi. Torbaların tutma ipi canını acıtmış, elinde mor bir iz bırakmıştı. Parmaklarının sertleşip hissizleştiğini fark etti. Ne kadar uğraşırsa uğraşsın, taşıdığı şeyler yüzünden elini esnetmesi mümkün değildi; bu yüzden garip, kambur, tepeden tırnağa salakça bir halde durur buldu kendini: Sanctis'in Mignon'daki masalardan birinde Tombul Hanımla her şeyi çarçabuk yoluna koyabilecek hayal gücüne ne kadar zıt bir duruş! Bütün bunlardan çok rahatsızdı. Elena'yı etkilemek gibi bir amacı yoktu; böyle bir şey aklından bir an olsun geçmemişti. Gizli bir buluşma da değildi bu. Ama neden olduğunu bilmese de içinden bir ses Elena'nın yanındayken dikkatli olması için uyarıyordu onu. Haksız da sayılmazdı. Nasıl bir uydurmacayla karşı karşıya kalacağını bilemezdi, Elena'nın deliliğiyle ördüğü ağlara yakalanmamak için de kim bilir neler yapması gerekecekti.

Kim, şu şiir ve önemli Venezuela dergisi saçmalıklarını yutacak kadar salak olabilirdi? O kadar önemli bir dergiymiş ki adını bile hatırlamıyormuş. Bahaneydi işte, hem de Sanctis'le buluşabilmek için uydurduğu kötü bir bahane. Böyle olduğu telefondaki konuşmadan belliydi. Evet evet, bundan emindi. Her şey Manauta'dan bahsetmesiyle başlamıştı. *Dan!* O andan itibaren Tombul Hanım Sanctis'in bu söylediğinden yola çıkarak dergi ve şiiri de içeren bir dizi

saçmalığı uydurabilmişti. Kendini aptal durumuna düşürmemek için dergi işini hiç ama hiç önemsemeyecekti.

Peki sonra? Hiç de iyi tanımadığı kadının tekinin işyerinin telefonunu bulup onu aramasının nedeni neydi, yalnızca bu durum bile Elena'ya güvenmemek için yeter de artardı bile, üstelik aynı gün içinde kendisiyle buluşmasını emretmişti (evet emretmişti!), nedenmiş? Çünkü çok acil bir durum varmış. Hadi canım...

Eski bir aşk yeniden mi alevlenmişti? Yok daha neler, dedi Sanctis yağ bağlamış göbeğine bakarak, ne yani, birdenbire Monroe sokağının Rudolph Valentino'suna mı dönüşmüştü? Elena'nın Sanctis'e asırlar önce duyduğu karşılıksız aşkın bu durumla uzaktan yakından ilgisi olamazdı. Ayrıca, işleri zorlaştırmak anlamsızdı, ona aşık olması, ondan hoşlanması, onu beğenmesi, artık her neyse, Sanctis'le değil, ünlü şair Leonardo Medina'yla; yani ergenlik çağındaki deneyimsiz, şişko Elena'nın rüyalarından çıkmayan romantik Romeo'yla ilgiliydi, hepsi bu.

Cabildo'da yürümeye devam etti ve doktorunun tavsiyesi üzerine dört ay önce sigarayı bırakmış olmasına karşın bir büfede durup sigara ve kibrit aldı. Bir sigara bile yakmadı. Yalnızca ceketinin cebinde ona güven verecek bir paket "Imparciale" marka sigaraya ihtiyacı vardı, o kadar. Bir paket sigarası olsun istemişti. Aşina olduğu bu ufak paketin cebinde, kemerinin sol üst köşesindeki varlığı onu daha güçlü ve kararlı kılmıştı. İhtiyaç duyduğu anda bir sigara çıkarıp yakabilirdi.

Görünüşe bakılırsa o an gelmişti bile. Bir dükkan penceresinin önünden geçerken elinin göbeğinden yukarı tırmanarak kravatını sıkmaya çalıştığını fark etti; ancak eli başarısız olmuştu, elindeki torbalar engellemişti onu.

İçinde bulunduğu durumun keyifli bir yanı da vardı: González'in tahammül edilmeyecek derecede delici bakışlarından kurtulduktan sonra, Luchini&Monsreal'den yaptığı uzun otobüs yolculuğunun ardından bir kadınla buluşacak olmak, söz konusu kadın şişman, çirkin ve miyop da olsa gizemli, büyülü ve beklenmedik bir şeydi Sanctis için. Tıpkı gençliğindeki gibi, bir kadınla buluşacak olmanın karmaşık, heyecan verici duygularını yeniden tatmaktaydı. Artık dergi ve eylem günlerinden kalan salamlı kaşarlı sandviçlerin tadı kaybolmuştu, yerine daha belirsiz bir görüntü ve koku bırakarak: Hep taktığı (Bulgar malı!) kravatın silik kırmızısı ve evinin arkasındaki küçük aynalı lavabodan her tarafa yayılan Vitalis briyantinin keskin kokusu. Kısacası, fırsatını bulursa, pembe dizilerdeki yıldızlara uzanan merdivenlere tırmanmaktan alıkoymayacaktı kendini. Tabii böyle bir şeyin olması için Elena'nın sesi kadar bakışlarının da değişmiş olması gerekliydi. Sahiden, Elena'nın sesi ne kadar güzelleşmişti. İnsanın tüylerini diken diken eden o ses gitmiş, yerine gerçek bir kadın sesi gelmişti: Derinden, kararlı ve baştan çıkarıcı. On yedi yıl o sesi nasıl da değiştirmişti!

Sanctis böylece Elena'dan korunması gerektiğini tamamıyla unutarak, sekiz sularında, bir elinde çantasıyla plağı, ötekinde kutularla dolu torbaları, yelkenleri suya indirmiş, Cabildo ve Juramento'nun kalabalık köşesinde ilk defa bir kızla buluşacak toy çocuğun heyecanıyla beklemeye koyulmuştu.

Evet, boynunda ellilerden kalma bir kravat yoktu; ancak değinmeden geçemeyiz; caddeden gelen egzoz dumanına ve Mignon'un kapılarından gelen defalarca ısıtılmış kahve kokusuna karışan başka bir koku vardı: Tatlı, kendini hemen belli eden, romantik Vitalis briyantini.

3 BÖLÜM

Kutularla dolu torbaları bir elden ötekine defalarca geçerken, dakikliğin Elena Vaccaro'nun özelliklerinden olmadığını iyiden iyiye fark ederken, bu sıkıcı dakikaları Francisco Sanctis'ten daha fazla söz ederek geçirmeyi deneyelim.

Carmine Sanctis-Assunat Gambardella oğlu Francisco Nicodemus Sanctis, nüfus cüzdanına göre 1936'da Buenos Aires'te doğmuş. On iki yaşındayken sessiz, içine kapanık bir çocuktu. Saatlerini kitap okumakla ilgili yalanlar söyleyerek geçirdiğinden, annesiyle babası kiliseye gitmesini istediğindeyse yaşıtlarının aksine buna hiç itiraz etmediğinden, özellikle (baskın, buyurgan, dindar, cahil Napolili) doña Assunta'nın ısrarlarıyla Sanctis'in kendini dine adamasına karar verildi.

Francisco Nicodemus Sanctis ilk öğrenimini kayda değer sorunlar yaşamadan tamamladıktan sonra, (doña Assunta'nın hemşehrisi, günah çıkartan papazı, Sanctis ailesinin ruhani danışmanı) Peder Cioppi'nin tavsiyesiy-

le yatılı olarak, şehrin öbür yakasındaki Villa Devoto Din Okulu'na gönderildi.

Genç Sanctis zor bir okul olan Villa Devoto'da da kayda değer sorunlar yaşamadı; en azından ilk üç yılında... Çok çalışkandı, sorumluluklarını hakkıyla yerine getiriyordu, ibadet ve çalışma sürelerini hocalarının söylediğinden uzun tutuyordu, ailesine uzun mektuplar yazıyordu (tabii eğitmeninin yardımıyla). Söz konusu mektuplarda Tanrıdan, dinle gelen iç huzurundan, Takdiri İlahiden, görevlerini yerine getirmekten duyduğu eşsiz mutluluktan söz ediyordu. Donuk, resmî bir üslupla yazılmış mektupları doña Assunta âlimlik, iyilik, bilgelik timsali olarak görüyor; Peder Cioppi'ye ve Sanctis ailesinin Villa Urquiza-Manuela Pedraza caddesindeki manavlarından alışveriş eden komşularına gururla gösteriyordu.

Ancak Sanctis dördüncü yılının ortalarına doğru önce ruhani danışmanının, sonra da fakültenin ileri gelenlerinin inanç krizi dedikleri şeyi yaşamaya başladı. Dört dersten kaldı, ibadet sırasında uyuyakaldı, eve yazdığı mektuplar artık kısaydı ve o sıralar pek de iyi olmayabilecek sağlığını anlatıyordu. Herhalde söz edilmeyen birtakım ahlaki sorunlar da yaşamaktaydı ki bir gün don Carmine Sanctis'e fakültenin rektöründen mektup geldi: Francisco Nicodemus Sanctis "kendi özgür iradesiyle" dinî okulu terk etmişti.

Aslında hiç de büyütülmeyecek bu durum, Sanctis ailesini bir Yunan trajedisine sürükledi. İtalyan usulü arabesk acılarına, neler olup bittiğini bilmemenin şaşkınlığı, atalarından gelen mirasın sifon çekermişçesine hiçe sayılmasına duydukları öfke, ergenlik çağındaki Francisco'nun ailenin şerefini lekelemesinden duydukları hayal kırıklığı da eklenmişti.

Aslında İihtiyar don Carmine sert davranıp Tanrının ve

atalarının acımasız ruhlarının emrettiğini gerçekleştirmek için Assunta'nın onayını bekliyordu; ancak doña Assunta onlarca mendili gözyaşlarıyla ıslattıktan sonra "kahpe kaderi"ne direnmekten vazgeçip saçlarını yolarak kederler içinde sessiz kalmayı seçti. Hayat bu öfkeli sessizliğin, bu şehit sessizliğinin, manav don Carmine'in uymak üzere olduğu emirden bin kat zararlı olduğunu daha sonra kanıtlayacaktı.

Çünkü o andan sonra Francisco Sanctis hep annesinin onu rahat bırakmayan sessiz suçlamalarının gölgesinde yaşadı. Sıkıntılı iç çekişlerle, Napoli şarkılarını andıran mırıldanmalarla, önemsizmiş gibi görünen bazı mimiklerle kendini belli eden söz konusu suçlamalar, Sanctis'e dünyadaki en iğrenç yaratık olduğunu düşündürüyordu; din adamlığını bırakmaktan duyduğu vicdan azabı yetmezmiş gibi.. Hem aptal, hem tecavüz ederek cinayetler işleyen canavar, hem de akrabalarını öldüren kana susamış katildi o. Bütün bunlar olurken Francisco Nicodemus henüz on altı yaşındaydı, zavallı çocukcağızın liseye girerken yardıma öylesine ihtiyacı vardı ki, doğrusunu söylemek gerekirse, o dönemde yaşadığı şoku hiç ama hiç atlatamadı.

Dinî okuldan geldiğini bilen bazı öğretmenlerinin beklentilerine ve söz konusu okula dördüncü sınıfa kadar devam ettiği için Mariano Moreno Lisesi'ne ikinci sınıftan başlamasına karşın vasat, zaman zaman da çok başarısız bir öğrenciydi Sanctis.

Herhalde enerjisinin çoğunu okul çıkışlarında bilardo salonlarına, açık saçık hikâyelere, futbola, kavga dövüşe ve ilk cinsel deneyimlerine harcıyordu; gene de bütünlemelerle, öğretmenlerinin ona tanıdığı ikinci şanslarla ve çektiği kopyalarla diplomasını almayı başardı.

Henüz on dokuz yaşında, çelimsiz, üstüne başına dikkat eden, ucuz diskoların ve Café La Paz'ın müdavimi, siyasi görüşü olmayan Sanctis, belki hukuk, belki tıp, belki de ekonomi alanında ilerleyip üniversitede hoca olmaya karar vermiş gibiydi.

Sanctis'in, eskiden Buenos Aires'in kenar mahallelerinde duyulan, uysal ve bir parça bezgin, hem kaba, hem de çıtkırıldım, bitirimlere özgü konuşma tarzını benimseyerek kelime hazinesinde argoya ağırlık vermesi işte bu zamanlara denk gelir. Villa Urquiza'da geçen çocukluğunda kullanıp din okulunda unuttuğu; liseyi bitirmesiyle birdenbire ortaya çıkan gizemli güçlerin yardımıyla tekrar hatırladığı; ve sonraki hayatında olup biten köklü değişikliklere karşın bir daha asla tamamen unutmadığı o kelime hazinesi ve konuşma tarzı.

Don Carmine'nin ufak manavı o yıllarda hiç de fena gitmiyordu: Doña Assunta'nın ısrarıyla yan dükkânı da satın almış, çalışanlarının sayısını ikiye çıkarmıştı; üstelik Ford marka son model bir kamyoneti de vardı artık. Francisco da üniversiteye gitmesinin gerekli olduğunu düşünüyordu bu yüzden.

Sanctis'in gelecekteki hayatı ve kırk bir yaşında karşı karşıya kalacağı (hikâyemiz de bunun hakkında zaten) bir bela söz konusu olduğu için belirtmeden geçmeyelim: Uzun süren uyum sağlama sürecinin ardından gelen zafer, arkadaşlarının onu sefa pezevengi olarak tanımasıydı; oysa Sanctis'in bilinmeyen başka yönleri de vardı.

Evet harçlığı arkadaşlarına göre fazlaydı, iyi giyinirdi, kendi parasını kazanmak zorunda değildi, ve bütün bunlar zaman zaman hiç de masum olmayan eğlencelerde boy göstermesini sağlıyordu; ancak Francisco Sanctis bir yanıyla

hep o din okulu öğrencisiydi, ya da orada geçirdiği ilk zamanlardaki duygusal çocuk... Hayatta bir amacının olmayışı, çevresindeki ikiyüzlü iş dünyası ve toplumsal ahlâkla ilgili bir türlü netleşmeyen düşünceleri vicdanını rahatsız ediyordu.

Belki de bütün bunların nedeni şuydu: Ne lise hayatı, ne o kahveye gitme, ne âlemler, ne de arada bir yaşadığı tek gecelik aşklar tatmin etti Sanctis'i; o da uzun süren bocalamalar ve bir buçuk yıl boyunca bir fakülteden öbürüne mekik dokuyarak sonunda tıp fakültesine girdi.

Takvimler 1957 yılını gösterdiğinde, Sanctis bir anda karar vererek, ülkenin demokratikleşmesi ve toplumsal yapıda değişiklikler yapılması için mücadele eden, aynı zamanda da faşizmin üniversitelere kadar girmekte olduğunu herkese duyurmak isteyen öğrenci hareketlerinden birine katıldı. Uzun lafın kısası, Francisco Sanctis'in bir anda etkilendiği tüm o düşünceler, belki de şimdiye dek yaşadığı her şeye aykırıydı; yeni yeni fark ediyordu: Bunca yıl Sanctis'e öğretilmeye çalışılanlar, onu hor gördüğü bir dünyada yaşamaya alıştıracak büyük, sabırlı ve zaman zaman acı veren bir çabadan başka bir şey değildi.

Hemen belirtelim, Francisco Sanctis için güzel bir dönem başlıyordu. Ateşli eylemlerin, yorucu toplantıların, yoldaşlarına yavaş yavaş sesini duyurmayı öğrendiği çalkantılı buluşmaların, gösterilerin, herhangi bir yere yazılabilecek sloganların, önca zahmetle hazırlanan pankartların, öğrenci seçimlerinin, bu heyecanların ateşinde kurulan dostlukların, ve daha önce hayal bile etmediği bir üne kavuşmasının dönemiydi: Hazırcevap münazaracı. Mütevazı dergileri de bu döneme denk gelir; adını *Yumruk Havaya* koymuşlardı ve ilk sayısının ilk sayfasında belirtildiği üzere "tek vücut

halinde aynı edebî, devrimci coşkuda kenetlenmiş bir grup genç" çıkarıyordu dergiyi.

İlk sayı beş yüz adet basıldı, çeşitli üniversitelerin girişlerinde dağıtıldı; baskısı iyi yapılmamış sayfalarında da, bildiğiniz gibi, Leonardo Medina'nın bütün eserleri mevcuttu.

Aslında Elena Vaccaro'yla da o zamanlarda tanıştı; resmen olmasa da, arkadaş ortamında: Bugün, on yedi yıl sonra, bütün eserlerini hatırlamakla kalmayıp Sanctis'e unutulmuş takma adıyla hitap etmeye kalkan Elena Vaccaro'nun ta kendisi.

Bütün bu dönem topu topu birkaç yıl sürdü; Sanctis'in öncesinde ve sonrasında yaşadığı sıkıcı, renksiz hayatın ortasında kısacık bir parantez gibi duran o heyecanlı, olmazsa olmaz, çarpıcı dönem.

Doğal olarak söz konusu dönem akademik hayatını pek de olumlu etkilemedi. İlk yılında anatomiden kaldı ve asistanların birinden uyarı aldı. Evdeki hayatında böylesine büyük bir değişiklik olmasaydı, tıp alanında ilerlemeye en azından bir süre daha devam ederdi herhalde.

4. BÖLÜM

Kayda değer bir değişiklik yok: Elena Vaccaro henüz gelmedi, biz de Francisco Sanctis'in hayat hikâyesini anlatmaya devam ediyoruz; elbette çok uzatmadan, çünkü saat sekizi yirmi geçiyor: Elena Vaccaro her an gelebilir.

Don Carmine 1959 yılının ilk aylarında vefat etti, doña Assunta da tek oğlunun sebze meyve satmasını istememesine karşın, dükkâna bir ortak bularak sakin, ve maddi açıdan çok zorlanmadığı bir dul hayatı yaşamaya başladı. Ancak enflasyon doña Assunta'nın birikimlerine giderek daha fazla zarar veriyordu. Önce kamyoneti ve don Carmine'in Santos Lugares'teki evini sattılar, sonra da Chilavert'teki arsalarının bir bölümünü. Bu arada doña Assunta birkaç yatırım da yaptı; ancak başarısız oldu, hayatının geri kalanında onu rahatça yaşatacağını düşündüğü paranın çoğu uçup gitmişti bile.

Francisco Sanctis çok da üzülmeyerek tıbbiyeyi bıraktı, çalışmaya başladı, ancak çok zorlanıyordu. Siyasi eylemler-

le dolu birkaç üniversite yılı ve (gelişigüzel de olsa) insani eğilimleri sandığından daha çok etkilemişti onu. Din okulunda geçen yılların etkisinden ise bahsetmemize bile gerek yok herhalde. Bir yandan ağır işler için gerekli niteliğe sahip olmadığını düşünüyor, bir yandan da iş dünyasını küçümsüyordu. Bürolarda çalışmaktan sıkılıyor, iş arkadaşlarını aptal ya da vasat buluyordu. Patronlar Sanctis'in bu tavrını ve işine ilgisizliğini bir kilometre öteden bile hissedebildikleri için çalıştığı hiçbir yerde tutunamadı.

Daha da kötüsü, 1965'te, doña Assunta öldükten birkaç ay sonra, Sanctis, tam da kalıcı bir iş bulduğunu düşünürken evlendi. Böylece o işi de tam olarak dört ay yirmi bir gün sürdü. Sonraki işleri: Saymanlık çalışanı, bisiklet parçaları satıcısı, eczacılık ürünleri dağıtım elemanı, kapı kapı dolaşan parfüm satıcısı, gümrük sevkıyatçısı, ve sonrasında da çeşitli sebeplerden ötürü kovulduğunda, Sanctis'in ağzında başarısızlığın acı tadını bırakan bir yığın geçici iş.

Francisco Sanctis ilk karısından "şiddetli geçimsizlik" sebebiyle ayrılmış, önceki evliliğinden iki çocuğu olan Maria Angelica ile evlenmişti, 1972'de bu ikinci evliliğinden olan tek çocuk dünyaya gelince, Sanctis hayatının en derin ekonomik krizini yaşamaya başladı.

İşte belki de bu geçim derdi yüzünden, artık ne geçmişte kafasını kurcalayan toplumsal ve edebi kaygılarla, ne de o sıralar ülkeyi sarsmakta olan siyasi olaylarla ilgileniyordu.

Askeri diktatörlüğe direniş, Trelew'da gerillaların yaptığı katliam geçmişteki dava yoldaşlarından daha yiğit ve özverili gençlerin idealleri uğruna dimdik harekete geçtiklerinden emin oluşu... Sanctis bu ideallerin ancak bir kısmına aşina olmakla birlikte olup bitenin de farkındaydı elbette. Ancak söz konusu haberler bir gizem perdesinin içinden geçerek

ulaşıyordu sanki. İçinde bolca A harfi bulunan örgütlere mensup teröristlerin işlediği cinayetleri (başharflerin kullanıldığı kısaltmalardan hiçbir şey anlamazdı), bu grupların "yıkıcı" olarak nitelenen eylemlerini, yapılan grevleri televizyon ya da gazeteden öğreniyordu, hatta zaman zaman duygulanıyor, seviniyor ya da öfkeleniyordu; ancak sevinci ya da öfkesi Vietnam ya da Biafra'da gerçekleşen olaylardan da kaynaklanabiliyordu. Uzun lafın kısası, bir kısmı sadece yaşıyla açıklanabilecek sebeplerden ötürü, artık elini eteğini çekmişti bu işlerden. Bir parçası olmaktan nefret ettiği, onu reddeden dünyadan kafasını kaldırabildiği nadir anlarda, bu olaylara yalnızca seyirci kalıyordu artık. Onu reddetmemiş olan tek dünya ise (belki de yalnızca Sanctis'e böyle gelmişti) liseydi. Evet, o dünya vahşi ve ahlaksızdı; ancak şimdi içinde bulunduğu dünya çok daha acımasız, çok daha ikiyüzlüydü. Anlaşılması güç bir şekilde, bu kopukluk ve olaylara seyirci kalma durumu canını sıkıyor, utanmasına neden oluyordu. Kendine itiraf etmese de suçluluk duyuyordu. Peki neden? Açıklaması zordu. Belki duyarsızlığı, ilgisizliği yüzünden: Suçluluk duyuyordu, çünkü ruhunun bir kısmı çürümekteydi; hem de geçmişte (dürüst olalım, eylemlere katıldığı, dergiyi çıkardığı günlerde) çağlayıp akan o kısmı... Öyle bir kısımdı ki... Öyle bir kısımdı ki tarihi, ülkeyi, halkı, belki de sefil gündelik hayatından çok daha açık seçik, belirgin özverili bir şeyleri temsil ediyordu.

Belki de o zamanlar ortak amaçları siyasi olmaktan çok insaniydi, adaletsiz bulduğu toplumu kökten değiştirmek isteyen bir Francisco Sanctis'e daha çok hitap ediyordu. Geçim derdiyle başa çıkmaya çalışırken ruhu yavaş yavaş ölüyordu, bu yüzden de, ne olduklarını Tanrı bilir, bir şeylere ihanet ettiğini düşünüyordu. Şimdi kırk yaşlarında ve üç

çocuk babasıyken yine o dalgın, dona Assunta'nın suskun suçlamalarından rahatsız çocuktu, inancını kaybedip din okulunu nasıl da utanç içinde terk etmişti.

Ancak şunu kabul etmeliyiz: Kendine sakladığı bu kapkara utanç ya da suçluluk duygusu ne sinir krizlerine, ne de düşünmeden karar almasına neden oldu. Aile düzeni uğruna, kendini yenileyip yeni dünyaya ayak uydurmadaki becerisi yıllar içinde daha da gelişti. Patronları artık tuhaf biri olduğunu düşünmüyorlardı, iş arkadaşları artık aptal Frias, salak Gutierez ya da pislik Piotti değillerdi. Sonunda hayat, canavarların etrafta gezindiği korkunç bir yarışma olmaktan çıkmış; başa çıkılabilir, çok da rahatsız edici olmayan bir şeye dönüşmüştü.

Söz konusu sağlıklı ve gerekli değişiminin sebebi, hatta sonucu Luchini&Monsreal'de inanması güç de olsa üç yıldır çalışıyor olmasıydı. Şirketin biri Cenovalı biri de Katalan olan iki sahibi de en başından ona güvendiklerini belli etmişlerdi; Sanctis bunu nedenini anlayamamıştı. Maaşını şirketin en kıdemli çalışanlarının seviyesine çıkarmışlar, ilk günden itibaren de işyerinde kendini rahat ve saygın hissetmesini sağlamışlardı; girip çıktığı hiçbir işte böyle bir şeyle karşılaşmamıştı Sanctis.

Muhasebecilik tecrübesi ve on küsur kişilik bu iş yerinde gördüğü saygı, kısa sürede önemli bir elemana dönüştürdü Sanctis'i. Artık, biraz abartılı bir unvan da olsa, Gonzalez ve diğer iki çalışandan oluşan muhasebe bölümünün "Müdürü" olmuştu. Sık sık ikramiye alıyor, gelecek yıl da şirkete ortak olabileceği ima ediliyordu.

Doğal olarak ev hayatı değişti. Nihayet düzenli bir geliri olduğu için, Monroe sokağındaki dairenin ipoteğini kaldırdı, çocuklarını iyi bir okula yazdırdı, Maria Angelica'ya altı

yıldır alamadığı piyano derslerine yeniden başlaması için cesaret verdi, borçla da olsa hayatı boyunca özlemini duyduğu şeyi satın aldı: En iyisinden bir stereo pikap ve kulaklık. Artık hafta sonlarını klasik müzik dinleyerek geçiriyordu.

Bütün bunların sonuncusu, yani müzik, tüm sorunlarını unutmasını sağlayan şeydi. Ruhunun ölmesi, kendine ihanet etmesi vs gibi ona bir zamanlar müthiş acı veren şeyler önce biraz biraz, sonra da tümüyle ortadan kalktı. Şüphesiz, Luchini&Monsreal'de çalıştığı uzun, bitmek bilmeyen günlere karşın Sanctis gene eskiden duyduğu insani kaygılarla baş başaydı. Müziğe tutkuyla bağlıydı, çok iyi bir dinleyiciydi, dairesinde yalnız başına Ruggiero Ricci ve Bernard Haitink'i dinleyerek kendinden geçtiği dakikalarda; iş hayatı, çocuklarının okuldaki sorunları, Maria Angelica'nın sistiti, banyo tamiri gibi bir türlü yakasını bırakmayan gündelik sorumluluklara dair her şeyden uzaklarda buluyordu kendini, böylelikle de insan ruhunun en güzel şekline hiç olmadığı kadar yaklaşıyordu.

Gazete ve televizyonda hâlâ tüm çıplaklığıyla iktidar, vahşet ve adaletsizliğin yer aldığı bir dünya anlatılıyordu; Sanctis'in her birini ayrı bir kahraman olarak gördüğü gençlerin, sonsuz sayıda askerle çarpıştığı bir dünya. Ancak Sanctis yalnızca seyirciydi, o gençlerden biri değildi, arada bir onları görüp eskiyi hatırlamak ve gülümsemekten fazlasını yapamazdı; onlara bu kadar uzak olmaktan da utanmıyordu artık. Şimdiki mücadelede yer almadığı için de en ufak bir pişmanlık duymuyordu. Kendi kendine güçlerini başka türlü bir mücadele için kullanma yolları keşfetmişti; daha bireysel, belki daha az kahramanca; ancak sahtekârlık, faydacılık ve baskıya, yani tek kelimeyle ruhun hiçleşmesine karşı bir mücadele.

Öyle veya böyle, istediyse bile, sizin bu gençlere nasıl davrandığınıza dair en ufak bir fikir edinemedi. Dergi günlerinden, laik eğitim için yürüyüşlerden bugüne çok şey değişmişti. Artık her şey o kadar gizemli, o kadar gizliydi ki. O gençlere nasıl destek olunabileceğini, ya da ulaşılabileceğini kim bilebilirdi?

Bir defasında arkadaşlarının evindeki küçük bir partide Fernandez ailesinin büyük oğlu Lucho ile söz konusu durum hakkında konuşmak istedi; Maria Angelica, Lucho'nun böyle işlere bulaştığını düşünüyordu. Çocuk hemen konuyu değiştiriverince, Sanctis, işgüzarlık ve salaklık etmiş olmanın verdiği üzüntüyle başbaşa kaldı. Belki de Lucho, Sanctis'in ajan olduğunu düşünmüştü.

Bir daha böyle bir girişimde bulunmadı. Şimdiki gençliğin onu umursamadığı apaçık ortadaydı, onların işine yaramıyordu. Ne yapalım. O da kendi mücadelesine; müziğine verirdi kendini. Francisco Sanctis için müzik bir sığınaktan ya da kendi kurtuluşundan daha da fazla şey ifade ediyordu. Dinlediği her plakla, alçak materyalist topluma karşı verdiği tek kişilik savaşı kazanmaya bir adım daha yaklaşıyordu.

Yıllar boyunca, ait olamadığı toplumun sapanları ve oklarıyla kanarken hiçbir din adamı ya da psikoloğa açılmamış, ve şimdi, yani kırk bir yaşına ulaştığında, sonuna kadar hak ettiği o iç huzura, o bilgelere özgü sağlıklı dengeye kavuşmuştu.

Kazanmak için kanının son damlasına kadar savaştığı bu dengeyi canlı ya da cansız herhangi bir varlığın bozması mümkün olamazdı.

5 BÖLÜM

Francisco Sanctis'in hikâyesi nihayet sona eriyor: En azından 11 Kasım 1977'ye kadar. Renault 4L'nin içinde neler olduğundan, ve ne yazık ki neler olmadığından bahsedelim

Karşımızda şişman kızın modası geçmiş bir takma adla hitap ederek Cabildo ve Juramento'nun köşesinde buluşmaya ikna ettiği Luchini&Monsreal (Toptancı) muhasebe bölümü müdürü Francisco Sanctis.

Ancak gördüğünüz gibi Elena Vaccaro için "acil" kelimesi pek de bir şey ifade etmiyor. Saatlerin dokuzu göstermesine yirmi beş dakika var; ama Elena ortalarda yok.

Sanctis'i yakası sıkıyor, kahramanımız bunalıyor; yalnızca yüzüstü bırakılmak yüzünden değil: Zaman kötü, ortalıkta böyle dikilmek büyük salaklık, etrafta kim bilir kaç sivil polis vardır, kim bilir kaçı şimdi Sanctis'i izliyordur. Bütün bunlar yetmezmiş gibi elindeki tuhaf torbalar her an delinebilir, insanlarla dolu kaldırıma saçılmış kutular ne de hoş bir manzara olur. Mignon'da buluşmak çok daha mantıklı olurdu şüphesiz. Ama kim işlerin böyle bir

hal alacağını bilebilirdi, kafadan çatlak Elena'nın güya çok acelesi vardı, Sanctis böyle rezil bir şekilde bekletileceğini tahmin edemezdi. Ayrıca buluşma noktasını seçecek zamanı da yoktu. Nerede ne zaman buluşacaklarına ruh hastası Elena karar vermişti.

Sanctis bir ara Mignon'a girip orada beklemeyi düşünüyor. Sonra saatine bakıp vazgeçiyor. "Allah kahretsin" diyor. Al sana Şişko dört gözün her zamanki saçmalıklarından biri daha, böyle olacağı belliydi zaten, hâlâ aynı Elena, hiç değişmemiş, on yedi yıl önceki gibi tiyatro, mitoloji ve yılan dansı delisi. İki tuhaf kılıklı adamın Buenos Aires'te onu takip ettiğini iddia etmemiş miydi, üstelik de adamların CIA ajanı olduğundan eminmişmiş, hadi canım. Sanctis bütün bunları buluşma yerine gelmeden önce neden düşünmemişti ki sanki?

Cabildo'nun kaldırımına elinde olmayarak bir kez daha bakıp Juramento'ya geçmeye koyuluyor. Derken arkasında "şşşt, şşşt, şşşt" diye bir ses duyuyor, sanki minik bir kuş ötüyor.

Dönüp bakıyor. Kaldırımın yanında duran bir Renault 4L'nin yan camından siyah saçlı, keskin hatlı yüzünün yarısı koca siyah gözlüğünün arkasına gizlenmiş bir kadın ona el sallıyor. Sanctis merakla kadına yaklaşıyor. Önce bu kadını Elena'nın göndermiş olabileceğini düşünüyor. Sonra da, tanımadığı bu kadının onu başkasıyla karıştırmış olduğunu, evet evet böylesi daha mantıklı.

Derken kadın gülümsüyor, hızla kapıyı açarak Sanctis'e "Merhaba" diyor ve arabaya binmesini söylüyor. Sanctis plağı, çantasını ve rahatsız edici torbayı arka koltuğa koymadan araba hareket ediyor; kadın, "Seni beklettiğim için özür dilerim. Son anda bir sürü sorun çıktı. Arabada konuşsak olur mu?" diyor.

Evet, hayal değil gerçek, otuzdan yaşlı göstermeyen, oturmasına ve arabanın içinin loş olmasına rağmen hoş bir vücuda sahip olduğunu belli eden, yanık tenli, kaslı bacaklı, kırmızı hırkasının altına sütyen giymeyen iç gıcıklayıcı bu kadın, omzuna asılı çantasını hiç çıkarmayan, Dr. Scholl marka ayakkabı ve çorap giyen Sosyal Bilimler Fakültesi öğrencisi, derginin idari ve mali işler sorumlusu Elena Vaccaro'dan başkası değil.

"Hayır, hayır imkânı yok," diyor Sanctis, yanık dizlerden ve kırmızı hırkadan ne kadar etkilendiğini belli etmemeye çalışarak. Bir anda Elena'ya doğru dönüyor; onu tepeden tırnağa süzerek filmlere özgü, derinden gelen bir sesle "Ne kadar güzelsin, ne kadar gençsin. Çok değişmişsin, seni zor tanıdım," diyor.

Maalesef Elena film kahramanımızın yeni keşfettiği etkileyici ses tonuna aldırış etmiyor. Formulabir pilotlarına özgü bir ciddiyetle tek bir kelime etmeden tüm dikkatini direksiyona veriyor. Belgrano'nun nehre doğru kıvrılan bölümüne gidermiş gibi ara sokaklardan birine sapıyorlar; ancak Elena nedensizce bir köşeden diğerine sapıyor ve Sanctis daha yeni geçtikleri bir yerden yine geçtiklerini fark ediyor. Elena'nın gözlerinin durmadan dikiz aynasına kayması da ne Sanctis'in gözünden kaçan ne de onu şaşırtan bir ayrıntı.

Sanctis'in çok heyecanlandığını söylemek abartı olur; televizyonunun karşısına oturmuş gibi arkasına yaslanıp bekleyerek durumun tadını çıkarıyordu yalnızca. Bakalım bu sefer ne numaraları vardı Elena'nın; FBI ajanları, KGB, İran Şahı'nın adamları ya da uzaylılar. Ne olursa olsun, Belgrano civarındaki sokaklarda Renault 4L'nin içinde sütyensiz bir esmer güzeliyle dolaşmak kötü olamazdı. Sanctis yapacağı

kusursuz hamleyi planlarken Elena'yı kedilerinkine benzer bir dikkatle izliyordu.

Ancak Elena, Sanctis'in hayallerini suya düşürmek istercesine şöyle dedi: "Evliyim, ya sen?"

"Ben de, üç çocuğum var. Aslında yalnızca biri benim çocuğum, öbür ikisi karımın önceki evliliğinden; ama öz çocuklarım gibi onlar da," diye cevap verdi Sanctis; aralarında geçen konuşmanın kardiyologdaki randevularını bekleyen birkaç Rotaryanınkinden daha erotik, daha tehlikeli ve daha heyecanlı olmadığını bile bile.

"Benim hiç çocuğum yok," dedi Elena aynı ukala tonla. "Bir ara yurtdışında kaldım. Orta Amerika'da ve ABD'de. Eşimin işi nedeniyle."

Yine de Elena'nın "eşim" derkenki tuhaf ses tonu Sanctis'in ümitlenmesine neden oldu. Elena uzun süre konuşmadı, sonra da "O zamanlardan kimseyle uzun süredir görüşmedim, sen herhalde görüşüyorsundur", dedi.

"Hayır, ben de uzun süredir görüşmedim. İşim çok vakit alıyor; ama çok memnunum, öylesine zor zamanlar geçirdim ki..." dedi Sanctis, Elena'yla biraz yakınlık kurabilmek için hayat hikâyesini anlatmak son çare de olsa, buna hazırdı. "Geçen yıla kadar her şey ters gidiyordu aslında, işler yeni yoluna girdi, bir de..."

"Anlıyorum," diyerek Sanctis'in cümleyi bitirmesini engelledi, heyecan dolu hayat hikâyesi umurunda değildi. "İkimizin de fazla zamanı yok, değil mi? O halde sadede gelelim."

Sanctis ona bir kez olsun Leonardo Medina demediğini fark etti. "Ben de konuya girmeni bekliyordum, acilmiş ya..." diye saçmasapan bir yalan uydurdu Sanctis, Elena'yı da buna inandırmaya çalışarak.

"Öyle gerçekten." diyerek Sanctis'i susturdu.

Renault Belgrano'da mekik dokumaya, daireler çizmeye devam etti. Bazen beş yüz altı yüz metre güneye, Colegiales'e kadar gidiyorlar, bazen beş yüz atı yüz metre kuzeye, Nunez'e gidiyorlar, sonunda dönüp dolaşıp yine nehre çıkan karanlık dar sokaklara geliyorlardı. Elena Sanctis'e değil de önüne bakarak apar topar: "Söyleyeceklerimi yaz. İki isim, iki de adres," dedi.

Sanctis temkinli bir şekilde not defterini çıkardı, kaleminin ucunu diliyle ıslattı, hafiyelerinkini andıran kurnaz bir ifade takındı; son elli yılda batı yarımkürede yaşayan en ünlü, en güvenilmez gizli ajanların isim ve adreslerini yazmaya hazırdı artık.

Elena ona bir bakış attı: "Hayır, not defterin olmaz, bir kâğıt parçası bul. Sonra ezberleyince de kağıdı yırtıp atarız, tamam mı?"

"Anlaşıldı Çavuş Pepper," diye cevap verdi Sanctis, hayalî bir bereye ellerini götürerek. Cüzdanını karıştırdı, gözlükçüden verilen buruşturulmuş bir fatura buldu. Elinin tersiyle faturayı düzelterek yine cüzdanının üzerine koydu: "Emrinizdeyim hanımefendi."

Elena Vaccaro tepkisizdi, saçmalamayı kesmesi için Sanctis'e dönüp bakmadı bile. Yalnızca iki isim ve adresi yavaşça söyleyen aynı tondaki kararlı sesi duyuldu:

"Julio Cardini. Alvarez Thomas sokağı 2837, 3. kat, C blok. Bernardo Lipstein. Laccara 4225. Yazdın mı?"

"Daha yavaş gitseydin daha güzel yazabilirdim, neyse önemli değil, hallettim."

"Aferin Sanctis, şimdi de ezberlemeye çalış."

Sanctis'e artık gına gelmişti: "Gerçekten gerekli mi bu?" Sekiz saat boyunca yanlış yazılan cümlelerle uğraşıp, defte-

ri kebir sayfalarını karıştırmaktan bıkmıştı zaten, şimdi de bu saçmalıklarla mı uğraşacaktı. "Daha sonra ezberlerim, takma kafanı sen."

Ancak ünlü, güvenilmez ajanlar söz konusu olduğunda Elena işleri ertelemekten hoşlanmazdı.

"Şimdi ezberlesen iyi olur. Seni rahatsız etmeyeceğim, konsantre ol, hadi." Sustu, elleri direksiyona kilitlenmiş, gözlerini yoldan ayırmayarak verdiği komutun yerine getirilmesini bekliyordu.

Sanctis isteksizce gözlüğünü taktı, faturayı torpido gözünün üstüne koydu, araba hareket ederken yazmış olduğu kargacık burgacık yazıyı deşifre etmeye koyuldu.

Dersini çalışıyordu, bir yandan da Venezuela dergisini düşündü: Elena hiç sözünü etmemişti. Tabii, çünkü Elena'nın uydurmacalarından biriydi o da. Böyle olacağını biliyordu; ama Elena'nın bu olayla ilgili özür dilememesi ya da açıklama yapmaması da ilginçti.

İçinden iki ismi ve adresi tekrar etti. Kelimesi kelimesine ezberledi. Sonunda sorumluluğunu yerine getirmiş olmanın verdiği rahatlıkla "Hazırım," dedi.

"Söyle bakalım."

İlkokul çocuğu edasıyla ezberlediğini kanıtladı.

"Güzel, şimdi kâğıdı ver bakalım bana."

Sanctis gözlük faturasını vermeden tarihine baktı, artık bir işe yaramayacağından emin oldu, sonra da Elena'ya uzattı faturayı. Elena arabayı kullanmaya devam ederken çantasından bir çakmak çıkarıp faturayı yaktı. Bunu yapabilmek için direksiyonu tutan elindeki faturayı yakıp, tutuşmasını bekledi, sonra da diğer eline geçirdi. Zahmetli bir işti bu, halbuki Sanctis'in yapması daha kolay olurdu. Ama herhalde Elena'nın da bir bildiği vardı.

Yanan fatura Elena'nın yüzünü aydınlattı birkaç saniyeliğine. Hava tamamen kararmıştı; ama Elena gözlüğünü hâlâ çıkarmamıştı. Yüzü zayıf denebilecek kadar kemikliydi, on yedi yıl öncenin Elena Vaccaro'sunu tanımak güçtü. Sanctis ona yakından bakarak ani çıkarımlarda bulundu: Maddi durumu iyi, çok arkadaşı var, kahvaltıda bir bardak üzüm suyu içilen rejimlerden yapıyor, dans ediyor, vücut dilini iyi kullanıyor, ya tenis oynuyor ya da yüzüyor, güzellik merkezlerine gidiyor, yoga yapıyor, kocası çok çalışıyor, özgür ruhlu, ciddiye almadığı biriyle kocasını aldatıyor...

Yanık kokusuna ve Elena'yı karadan ve denizden takip eden ajanlara rağmen işler hiç de fena gitmiyordu. Elena parmaklarının arasında kalan son yanık parçacıklarını da elleriyle söndürüp küllerini pencereden dışarı üfleyerek kanıttan kurtuldu. Birkaç yüz metre daha gidip Sanctis'in daha önce görmediği ağaçlı bir yolun kenarında durdu. Teatral bir hareketle gözlüğünü çıkardı; "Bu gece onları almaya gelecekler."

İlk defa yüzünü Sanctis'e döndü, tepkisini ölçmek istercesine gerçek olamayacak kadar güzel gözleriyle süzdü onu.

Sanctis tehlike kokusu almaya başladı. Elbette, ülkede bütün bunlar olup biterken Elenita da boş duracak değildi ya, kendi korku filmini çekme fırsatını kaçırmamıştı işte. Buna izin veremezdi. Salak taklidi yapmaya karar verdi.

"Ne diyorsun sen? Kim gelecekmiş?"

Elena bir an tereddüt etti. Belki de Kazablanka'daki merkez, 007 ajanlarının daha çok şey söylemesine izin vermiyordu. Gözlerini kapadı, başını öne eğdi, en sonunda bu zor kararı vererek sessizce, "Hava Kuvvetleri İstihbaratı. Lütfen daha fazlasını sorma bana," dedi.

Kusura bakma canım, bunu yapamam diye düşündü

Sanctis. Polisçilik oynayarak çizmeyi aşmanın gereği yoktu. CIA ajanlarıyla ilgili saçmalık bir yere kadar affedilebilirdi; ama bu... Hayır, imkânı yok. Hava Kuvvetleri İstihbarat Teşkilatının birilerinin peşine düşmesinin ne demek olduğunu aptallar bile anlayabilirdi.

Kaçırırlar, işkence ederler, özel teknikleriyle döverler sonra da cesedi ya saklarlar ya da uçaktan aşağı atarlar. Binlerce kişiye yaptıklarının aynını yaparlar, belki şu an yapmakta oldukları gibi. Hayır efendim, Sanctis delinin tekinin böyle hassas bir durumdan ve katledilmiş binlerce zavallı kişiden faydalanarak kendi filmini çekmesine izin veremezdi. Elena daha ileri gidemezdi.

"Gerçekten mi? Durum o kadar ciddi olamaz herhalde, formalitedir. Sadece birkaç soru soracaklardır," dedi Sanctis, böylece hayal gücünü sarsıp Elena'nın filmine "son" vermek istiyordu.

Elena alaycı bir gülümseme takındı, belki de Sanctis'e öyle gelmişti. Sigarasının dumanını üfleyerek şöyle dedi: "Sadece birkaç soru sormayacaklar. Emin olabilirsin buna.

6. BÖLÜM

Elena Vaccaro teslim oluyor (yani mecazi anlamda), Francisco Sanctis de sigaranın, herkesin bildiği gibi, kronik bronşit ve anfizem hastalıklarına yol açtığını düşünmeden, sigaraya yeniden başlıyor

Belki Sanctis'i etkileyen Elena'nın gülümsemesiydi. Evet alaycı bir gülümsemeydi; ama aynı zamanda da yorgun hatta bitap bir gülümsemeydi. Belki "Emin olabilirsin buna," deme şekliydi. Belki de kelimelerinin sade, hatta kontrollü oluşuydu; oysa eskiden gizli ajanlardan, merkez binaları kaf dağının ardındabulunan uluslararası örgütlerin şeytani komplolarından kaçarken nasıl da bağıra çağıra, abartılı bir sesle konuşurdu, Sanctis bir an için, Elena'nın o eski sesini duyarmış gibi oldu, kafasında şimşekler çaktı. Ancak bu kez Sanctis Elena'nın bunları uydurmadığını, gerçekten acı çektiğini, yanan faturada adı yazan iki adamın gerçekten öldürülmek üzere olduğunu, Elena'nın bütün bunları bir şekilde öğrendiğini ve, belki de çaresizce, öğrendiklerini paylaşacak birini bulmak istediğini hissediyordu.

Ancak Elena'nın doğruyu söylediğine dair bu inanç, daha doğrusu his, konuşmayı kolaylaştıracağına zorlaştırıyordu. Sanctis artık istese de demin yaptığı gibi onunla gelişigüzel dalga geçemeyeceğini, Çavuş Pepper, Süper Kadın ya da buna benzer şeyler söyleyerek Elena'ya takılamayacağını biliyordu. Soru sormamak, o da böyle istediğine göre, daha mantıklıydı. İşte bu yüzden ne söyleyeceğini bilemiyordu.

Bir süre Elena'nın söylediklerini düşünüyormuş gibi yaparak sessiz kaldı. Aslında ne tepki vereceğini, uzun süren sessizliği bozmak için hangi kelimelerin daha yerinde olacağını düşünüyordu. Nihayet aklına bir şey geldi; ama kelimeler ağzından çıkar çıkmaz, dünyadaki en salakça şeyi söylediğini anladı Sanctis:

"Bütün bu olanlar gerçekten çok korkunç."

Sonra da salak sessizliğine geri döndü.

İşin aslı, Sanctis bekliyordu. Ama neyi? Öncelikle Elena'nın bir şeyler daha söylemesini bekliyordu, böylece bu kez yalan söylemediğinden emin olabilecekti. Ayrıca, nedenini öğrenmek istiyordu. Neden başkasını değil de Sanctis'i aramıştı?

Elena ona bakmaya devam etti, görünüşe bakılırsa da başka bir şey söylemeye niyeti yoktu. Gerilimi azaltmak, konuyu değiştirmek, daha tanıdık ve konuşulması kolay şeylerden bahsetmek için Sanctis, "Elena, doğrusunu söylemek gerekirse, Venezuela dergisiyle ilgili söylediklerini yutmadım. Bahaneymiş gibi geldi bana," dedi.

Büyük boy bir Imparcial'ın dumanını zevkle içine çektiğini fark etti. Dört aydır ilk defa. Ne zaman yaktığınıysa hatırlamıyordu.

"Evet, elbette bahaneydi," dedi Elena aynı şekilde gülümseyerek.

Elena'nın cevabı bir şey ifade etmediğinden olacak, Sanctis bastırdı. "Bahane mi? Ama neden? Buluşalım diye mi? Biraz önce söylediklerini söyleyebilmek için mi? Çok tuhaf. Peki neden Venezuela dergisi?"

"Tabii buluşalım diye, söylemeye gerek yok herhalde. Bilmem ki, aklıma gelen ilk bahane buydu," dedi Elena yalanı için özür bile dilemeden, sonra da Sanctis'in ilk adımı atmasını, konuşmasını bekler gibi sustu.

Peki Sanctis ne yapabilirdi? Bütün bunlar onun başının altından çıkmamıştı ki, tehlikeli bilgileri paylaşmak isteyen de kendisi değildi. O da kabaca ve inatçı denebilecek bir sessizliğe gömüldü. Rahatsızdı, gergindi. Açıklayamadığı bir şeylerden korkuyordu.

Elena'nın konuşmaktan başka çaresi yoktu. Başta söyleyeceklerini dikkatle seçiyordu, gerekli olandan daha fazlasını söylemiyordu. Ama sonra konuşmayı kontrol etme çabasına rağmen, Sanctis Elena'nın duygularını tam olarak gizleyemediğini fark etti.

"Bak Sanctis, bu insanları tanıyıp tanımaman beni hiç ilgilendirmiyor; onlara ulaşmanı sağlayacak birini tanıyıp tanımaman da. Ama derhal uyarılmaları gerek, anlıyor musun? Kurtulabilirler."

Elbette, bütün mesele bu iki adamın hayatlarını kurtarmaktı. Ama Sanctis ne yapabilirdi? Bütün olanların onla ne ilgisi vardı ki? Mırıldanarak böyle insanlarla artık alakası olmadığını söyledi; söyledikleri anlaşılmadı. Nereden başlaması gerektiğini bile bilmediğini anlatmaya çalıştı, tam bu geceki planlarından bahsedecekken Elena bir el hareketiyle sözünü kesti. Parmak uçlarıyla neredeyse Sanctis'in dudaklarına dokunacaktı. Sanctis sustu.

"Lütfen daha fazla bir şey söyleme. Sana önemli bir bilgi verdim, hepsi bu. Gerisi sana kalmış," dedi Elena.

Ancak Sanctis'in, özellikle böyle bir durum söz konusuyken, Elena'nın onun zekâsı, gizli bağlantıları, cesareti konusunda yanlış fikirlere kapılmasına fırsat vermeye hiç niyeti yoktu. Dürüst olmaya çalışacaktı:

"Bak Elena, yapabileceğim bir şey olduğunu sanmıyorum. Gerçekten. Elimden bir şey gelmezken sana yalan söylemek istemiyorum. Gene de düşünürüm, sonra tekrar konuşuruz. Başka bir yol bul, son sözüm bu."

"Aslında söyleyeceğim bir şey daha vardı. Benimle bir daha konuşamayacaksın. Birbirimizi bir daha hiç görmeyeceğiz. Bu buluşmayı hiç olmadı farz et, dememe de gerek yok herhalde. Ne olursa olsun bu bilgiyi nereden aldığını kimseye ama kimseye söylemeyeceksin. Neden böyle olması gerektiğini anlıyorsundur;" dedi Elena, saatine bakıp arabayı çalıştırırken.

Demek ki Elena'nın bir şeyler açıklamaya niyeti yoktu. Torbaları Sanctis'in kucağına attı, ve araba hareket etti.

Sanctis bir orta yol bulmaya çalışarak "Tabii anlıyorum. Çokiyi anlıyorum hem de. Karışmak istemiyorsun. Tamam. Bu apaçık ortada. Ama hiç de iyi anlamadığım o kadar çok şey var ki," dedi.

Elena Sanctis'i dinlemiyormuş gibiydi. Libertador'dan Guayra'ya, oradan da Cabildo'ya döndüler.

"Seni Monroe'da bırakacağım, olur mu?"

"Olur tabii." Sanctis'in sesi keyifsizdi, bunu gizleme ihtiyacı hissetmiyordu, daha fazla konuşmak da istemiyordu.

Elena onu kızdırdığını anladı. Daha yavaş gitmeye başladı, anaç ya da ilgili bir tonla, "Neyi anlamıyormuşsun bakalım?" diye sordu.

"Aslında hiçbir şeyi. Mesela, neden beni seçtin?"

"Peki, anlatayım."

Birkaç saniye düşündü, anlatacaklarının Monroe'ya ka-

dar bitmeyeceğini hesaplayınca da orayı geçerek Pampa'ya doğru devam etti, sonra da nehir tarafına saptı.

Artık hızlı ve rahat konuşuyordu. Açıklamalarına inanmak güç de olsa, temelde mantıklı şeylerdi söyledikleri. En azından, Sanctis başlangıçtaki güvensizliğine rağmen, ona inanmaya meyilliydi.

Elena dergi işleri ve yürüyüşlerden kısa bir süre sonra evlenmişti. (Kocasının adını ve ne iş yaptığını söylemedi.) Bir süre yurtdışında kalmıştı. Çok seyahat etmişti. İki yıl önce Buenos Aires'e döndükten sonra da "eski dostlar"la hiç görüşmemişti. "Sözünü bile etmek istemediğim dünyama hapis olmuş bir şekilde yaşıyorum," dedi; ama dünyasında güvenebileceği kimse olmadığını da söylemeyi ihmal etmedi.

Söyledikleri mantıklıydı. Sözünü etmek istemediği dünyası herhangi bir şey olabilirdi: Bir gecelik aşklar, sosyete, uzaylılar, pul koleksiyonları. Sanctis'in hiç de umrunda değildi, o yüzden de bu konuda bir şey sormayacaktı. Ancak o zamanki yirmi ya da otuz "eski dost" dururken, piyango neden Sanctis'e çıkmıştı? İşte bunu sorabilirdi.

"Bir nedeni yok, tamamen tesadüf. Hiç zamanım yoktu. Yalnızca bir kişi seçmem gerekiyordu. Her şey saat beşte belli oldu. Tahmin edebilirsin."

"Neyi?"

"Birden aklıma sen geldin. Ne kadar anlayışlı olduğunu ve sana her zaman güvenebileceğimi biliyordum. Her zaman mücadeleci, başkaldıran biriydin, birileriyle hâlâ görüştüğünü düşünmüştüm." Elena fazla abarttığını düşünerek geri adım atmayı denedi: "Bilmiyorum, Sanctis bu işin üstesinden gelir dedim kendi kendime, o bir yolunu bulur." Bilimsel açıklamasını şöyle taçlandırdı: "Kısacası kumar oynayıp rastgele seni seçtim, başka birini de seçebilirdim, anlatabiliyor muyum?" Yine omuz silkti. "Her neyse, şu an

yapabileceğim başka bir şey yok. Buna vicdan muhasebesi de diyebiliriz."

Sanctis, her şey saat beşte belli olduğuna göre, Elena'nın beş dakikada iş telefonunu nasıl bulduğunu soracaktı ki güzel kadın buna gerek kalmadan anlatmaya başladı. Oyarzabal diye birinden bahsetti, o da eskiden dergilerinde çalışıyordu, şimdi ise kadın ve televole dergileri çıkaran bir yayın imparatorluğunun başındaydı; Sanctis'in Luchini&Monsreal'deki telefonunu işte bu "boyalı basın kurdu" bulmuştu Elena için.

Sanctis, Oyarzabal ile London Bar'da birkaç kez karşılaştığını hatırladı, bir defasında da birbirlerinin telefonlarını almışlardı.

Hikâyenin bu kısmı gayet inandırıcıydı. Hâlâ Sanctis'in aklına takılan birkaç şey vardı; ama Elena daha fazlasını söylemeyecek gibiydi. Ayrıca Sanctis fazla meraklı hatta şüpheci davrandığını düşündü, belki de Elena gerçekten sıra dışı bir şeylere bulaşmıştı. Böylece daha fazla soru sormamaya karar verdi, en azından şimdilik. Anlatılanları düşünürmüşçesine başını öne eğdi, "Hıhı," diye mırıldandı, kendinin bile anlam veremediği bir sesti bu.

Elena'nın son bir şeyi daha açıklamasını istiyordu: Sanctis'in yapması gereken tam olarak neydi? Tereddüt etti, aptalca da olsa, er ya da geç sormak zorundaydı:

"Onlara bizzat ulaşmak gerek, değil mi?"

"Evet. Ama bunu senin değil de bir örgütün yapmasını tercih ederim. Nasıl desem? Ne seni, ne de beni tanıyan birileri olsa çok daha iyi olur." Sigarasını kül tablasında söndürdü, "Anlamışsındır, bu iş tehlikeli olabilir."

Herhangi bir tehlikenin söz konusu olabileceğini o ana kadar aklından bile geçirmeyen Sanctis, soru sormamak

konusunda aldığı karara rağmen "Nasıl yani?" diye sormaktan kendini alamadı.

Belli ki Belgrano-Nunez-Saavedra-Colegiales dörtgenindeki araba gezintisi biraz daha uzun sürecekti. Çünkü Elena son anda bir şeyler daha söylemeye karar verdi. Belki Sanctis'in böyle konulardaki deneyimsizliğini fark etmişti. Halbuki birkaç dakika öncesine kadar düzen karşıtı örgütlerle ilişkisi olduğunu düşünüyordu. Belki de Elena bu dürüst ama saf adamcağızın, evet buluşmalarının sonunda böyle düşünüyordu, neyi tehlikeye attığını fark etmeden boyundan büyük işlere kalkışmasından korkuyordu. Güvenini kazanmak için birtakım itiraflarda bulunması gerekebilirdi. Ağzından çıkan kelimelerin ve arabanın loş ışığında içilen sigaraların, fısıldanan kelimelerin, nedeni belirsiz bir korkunun akışına bırakmıştı kendini. Belki de itiraf ettiği şeyden pişman olacaktı birkaç dakika sonra. Arabayı bu kez Luis Maria Campos yakınlarındaki Olleros'ta durdurdu, Sanctis'in uzattığı Imparcial'ı aldı, Sanctis de bu arada üçüncüyü içiyordu, Elena bir elini Sanctis'in koluna yasladı, daha önce böyle bir şey yapmamıştı, sonra da tatlı tatlı: "Bak Sanctis, olay tamamıyla tuzak olabilir, bunu göz ardı etme," dedi.

Harika. Bir bu eksikti. Sanctis'in ağzı açık kaldı. Anladığını sandığı şeyden emin olmak için, tedirgin bir şekilde sordu: "Ne demek istediğini biraz daha açıklayabilir misin?"

"Yani eşime veya bana kurulmuş bir tuzak olabileceğini düşünüyorum. Belki de yanlış bir hamle yapıp yapmayacağımızı görmek için planlamışlardır bunu. O yüzden de kendim gidemiyorum, anlıyor musun? Böyleleri işini bilir."

"Kocanın bütün bunlarla ne ilgisi var ki?" dedi Sanctis ihanete uğramış bir aşığın ses tonuyla.

Yine sessizlik. Yine Elena'nın, içinde fırtınalar koptuğu-

nu düşündüren aktris tavırları. Nihayet Sanctis'e bakmadan, "Eşim Hava Kuvvetlerinde subay," dedi.

Bunu o kadar alçak bir sesle söylemişti ki Sanctis doğru duyduğundan emin olamadı, "Ne dedin sen?"

"Eşim Hava Kuvvetleri'nde subay dedim. İşte her şey böyle başlıyor. Şimdi anlıyor musun? Ama olaylarla bir ilgisi yok, şüphen olmasın. Tesadüfen öğrendim ve bir şeyler yapmak istedim."

Gerçekten harika değil mi? Elena'nın filmi ne kadar da yaratıcıydı. Sanctis'i aramak, randevulaşmak, tesadüfen öğrendiği şeyleri üzerine yıkmak, sanki birkaç yıl önce Kongrede kaçırma olaylarıyla ilgili açıklama yapan Sandler'mış ya da BM temsilcisiymiş gibi. Sanctis'in sabrı tükenmek üzereydi.

"Bak yavrum, bir şeyler yaptığını mı sanıyorsun?"

"Evet, ne var ki bunda? Seni aramaya da tesadüfen karar verdiğimi söyledim." Kelimeler Sanctis'e deminkiler kadar inandırıcı gelmiyordu. Elena bunu fark ederek, "Ancak şimdi iyiki seni aramışım diyorum, hiç değişmemişsin," dedi, artık gülümseyerek Sanctis'in elini tutuyordu.

"Değişmediğimi düşünüyorsun; ama hiç de öyle değil. Zamanımız olsa sana..." Elena sözünü kesmese neden bu iş için uygun kişi olmadığını anlatacaktı.

"İsimleri hatırlıyor musun?"

Sanctis anlatmaktan vazgeçerek dersini çalışmış olduğunu bir kez daha gösterdi: "Julio Cardini, Alvarez Thomas 2837, üçüncü kat, C Blok. Bernardo Lipstein, Lacarra 4225."

"Genellikle erken saatlerde almaya gelirler. Sabah üç dört sularında. Yani daha çok zamanın var," dedi Elena, bu iş çocuk oyuncağıymış gibi. "Şimdi gitmem gerek. Maalesef burada inmen gerekecek."

Olleros ve Luis Maria Campos'un köşesinde, Sanctis'in evinden neredeyse iki kilometre uzaktaydılar; ama Elena'nın kararı kesindi.

Arka koltuktan çantasını, plağını ve torbalarını alırken aklına parlak bir fikir geldi.

"Peki telefonları yok mu sende?"

"Telefonları mı?"

"Bu adamların telefonları işte. Belki telefonla ulaşabiliriz onlara, ne dersin?"

Elena arabayı çalıştırdı, Sanctis'i yanağından öptü, sonra da geri zekâlı bir çocuğa açıklama yaparmış gibi, şöyle dedi:

"Canım benim, adamların telefonu olsaydı seni arar mıydım sence?"

Sanctis ne kadar aptalca bir şey söylemiş olduğunu fark etti. O gece söylediği ikinci ya da yüzüncü aptalca şey. Öylece kapıyı açıp Elena'ya veda etmek istemedi. Hâlâ Elena'nın yapmış olduğu şeyin ne kadar anlamsız olduğunu, yapacağını düşündüğü herhangi bir şeyi yapmayacağını, adamların o gece keklik gibi avlanacağını, adamlara haber vermek için onu seçmiş olmasının yanlış, aptalca olduğunu, başka birilerini bulmak için hâlâ zamanı olduğunu söylemek istiyordu.

Elena buna izin vermedi. "Gerçekten çok geç kaldım."

Sanctis'in kafasında dolaşan binlerce tilkiyle arabadan inmekten başka çaresi yoktu.

Elena ardından kapıyı kapattı, kara gözlüğünü taktı, gülümsedi, ve araba kalkarken Sanctis'e el salladı.

Olleros tarafında inen Sanctis, tuhaf bir görüntü de olsa, çantasını tuttuğu eliyle Elena'ya karşılık verdi. Renault, Luis Maria Campos'tan Palermo yönüne hızla döndü ve gözden kayboldu.

7. BÖLÜM

Maria Angelica'nın tavsiyelerinden ve ayaküstü yenilen salamlı kaşarlıdan faydalanan Sanctis, âdeta Henri Bergson gibi konuşuyor*

Aslında Francisco Sanctis'in asıl hikâyesi, yani bu kısacık kitabın başında okuyucuyu uyardığımız hikâye burada başlıyor: Buraya kadar okuduğunuz dayanılması güç sayfaları şu veya bu şekilde anlamlandıracak söz konusu hikâyenin giriş bölümünü daha yeni bitirdiniz.

Çünkü, soru işaretleriyle dolu randevunun ardından Olleros sokağının sıra dışı karanlığında Sanctis'i ilk defa yalnız başına görüyoruz; kendi soru işaretleriyle baş başa. Anasının gözü Elena'nın Renault'sunu Olleros'a park etmesi de elbette boşuna değildi.

Elena'nın Sanctis'i indirdiği yerin biraz tuhaf olduğunu kabul ederek başlayalım. Köşesinde yıkık dökük, harabeye dönmüş, sarmaşıklarla örtülü bir duvar yükseliyor; ama du-

* Nesnel ya da ölçülebilir olmayan gerçeğe ancak sezgi yoluyla ulaşılabileceğini savunan Fransız filozof. *Ed.*

var dev bir akasya ağacının yanında küçücük kalıyor, ağacın kökleri kaldırım taşlarının bir bölümünü delip geçmiş, yaprakları ise sokak lambasının mavimtrak ışığını görmemizi tamamıyla engelliyor diyebiliriz: Böyle bir yer insana karanlık güçleri, hayaletleri hatırlatır. Her neyse, kendi haline bırakılıp ihmal edilmiş bu yer, ilk bakışta sokağın geri kalanıyla hiçbir benzerliği yokmuş gibi görünüyor; küçük müstakil evler ve bungalovlar o kadar güzel ki.

Hayaletler olsun ya da olmasın, hemen belirtelim, bahsettiğimiz yer deminden beri hayal görmekte olduğunu düşünen Sanctis'e pek iyi gelmiyor. Rüyadan henüz uyanmamış; çünkü karşısında şu ihtişamlı duvar duruyor, ortasında dev çatlaklar var; kaldırım taşları birbiri üzerine binmiş, etrafta şehir dışına özgü bir karanlık var.

Belki bu yüzden, kendini başka bir dünyadan gelmiş gibi hisseden Sanctis orada öyle salakça dikilip akasyanın gövdesindeki kovuğu, duvardaki geniş, otlarla örtülü çatlakları, bütün bu manzaraya hiç yakışmayan sokak tabelasındaki mavi üzerine beyaz harfleri incelemekten başka bir şey düşünemiyor. Belki de bu yüzden saatine bakmak için tedirgin adımlarla sokak lambasının altına gidiyor. Etrafındaki her şey aslında çok olağan; ancak Sanctis'in durumundaki biri için gerçekliğin parmaklarının arasından kum gibi kaydığını düşündürecek kadar ürkütücü.

Saatin dokuz buçuğu beş geçtiğini görünce çok şaşırdı. Daha geç olduğunu düşünüyordu. Aslında, Elena' nın, Cabildo ve Juramento'nun köşesinde belirip Luis Maria Campos'ta gözden kaybolmasına kadar geçen sürenin ne kadar olabileceği konusunda fikri yoktu. "Belirmek" ve "gözden kaybolmak" Sanctis'in kendi seçmiş olduğu kelimelerdi, güldü; "sanki Elena hayaletmiş gibi" dedi kendi kendine.

Yavaş yavaş gerçeğe dönerken, ezberlediği adreslerle, kül olan faturalarla, Hava Kuvvetleri İstihbaratı'na çalışan, kim olduğu bilinmeyen kocalarla, sabahın üçü ya da dördündeki planlı kaçırma eylemleriyle, yoga ve vücut dili bilen muhbirlerle; zamanın dışındaki bir zamana, hayallerin ve geçmişin fırtınasına tutulduğunu düşünmeye başlıyordu.

Hem de nasıl bir fırtına? Şimdiki Sanctis'ten ya da Luchini&Monsreal'e saat beştegelen telefonu açan Sanctis'ten daha amaçsız, daha çocuksu, kafa karışıklığına daha dayanıksız bir Francisco Sanctis'in hata üstüne hata yaptığı, rüyadaymış gibi davrandığı, en saçma açıklamalar ve ayrıntıları sorgusuz sualsiz kabul ettiği bir fırtına; diş fırçasının teyzene dönüşmesine, oltaya takılan balığın kanatlanıp uçmasına ve evin odalarından birine girip Peder Cioppi'ye dönüştükten sonra bağırıp çağırmasına, şişko dörtgözün taş gibi bir kadına dönüşmesine, kutsal ateşten geçmesi gereken gözlükçü faturasına, tam bu gece özel ajanlar tarafından öldürülecek iki kişiye inanmayı normal kılacak bir fırtına.

Önce beş altı derin nefes almalı, birkaç dakika hiçbir şey düşünmemeliydi.

Yavaş yavaş Cabildo'ya yürümeye başladı. Evine kadar yürümek istiyordu. Böylece daha iyi düşünebilecekti. Dokuza yirmi beş kala ve ona yirmi beş kala arasında geçen olayları mantık çerçevesinde hatırlamaya çalıştı; şimdi ona çok saçma gelen ve bir dizi rastgele cevaptan ibaret olan kendi davranışlarını da anlamaya çalıştı. Ancak her şeyden çok Elena'nın söylediklerini hatırlamaya çalışarak, o iyi aydınlatılmış kaldırımda yürürken, baştan çıkarıcı kırmızı hırkasını düşünmeden, elmaları armutlardan, gerçeği de eski Elenita Vaccaro'nun bir parçası olan sorumsuz yalanlardan ayırmaya çabaladı.

Ama elinde şu plak, çanta ve her an felakete yol açabilecek torbalar varken hiç de mantıklı bir şekilde düşünemeyeceğini biliyordu.

O halde? O halde en iyisi karşısına çıkan ilk bara oturup, rahatça otururken düşünüp taşınmaktı.

Herkes bilir; geçici delilikler ve gerçeğe ilişkin tereddütlerin en iyi çaresi barlardır. Masalar, sandalyeler, pencereler, İspanyol garsonlarla tezgâhın arkasındaki bildik Chisotti ile Anis Ocho Hermanos* şişeleri geçmişteki sayısız deliliğe tanıklık ve suç ortaklığı ettiklerinden; gerçek ne kadar vahşi ve kaygan olursa olsun, insanı sıkı bağlarla gerçeğe döndürürler. Herhalde Sanctis de Cabildo'ya gelirken böyle düşünüyordu; bu yüzden de bir kahve ya da bar arayacağına, bulvarı geçerek Ciudad de la Paz ile Lacroze'nin köşesinde, önceden bildiği bir yere girdi. Yıllardır adımını atmadığı bu bara, bir kez, satıcılık yaptığı sırada siparişleri temize çekmek için girmişti; ayrıca ne zaman bir işten kovulsa kahpe kaderine ve dünyaya sövmek için buraya gelirdi. Hepsi geçmişte kalmıştı, evet; ama Sanctis bu pislik yuvasının kaybettiği yolunu bulmasına yardım edeceğini, aynı zamanda da elindekilerden kurtulmasını sağlayacağını düşünüyordu.

Elinde ip cambazı gibi sallanan ve hâlâ tek parça kalması mucize olan torbalarıyla bar bölümünü geçti, tam o sırada da nedensiz bir şekilde iki isim ve adresi içinden tekrar etti, sanki biri ona emir vermişti. Kelimesi kelimesine hatırlıyordu, bu da onda iki çelişkili duygu uyandırdı. Bir yandan içinde bulunduğu şu arapsaçına benzer durumda bile aklının çalışmasına sevindi, kendisiyle gurur duydu. Öte yandan aklına kazınmış söz konusu isim ve adresler bir çeşit vazife halini aldığından kendini çok rahatsız hissetti

* Tanınmış içki markaları. -*Ed.*

ve içinde bulunduğu durumdan bir an önce kurtulmak istedi; ipleri elini kesen ve her an kopacakmış gibi görünen kutularla dolu torbalardan kurtulma isteğine ne kadar da benziyordu bu. Tek fark şuydu: Eve döner dönmez torbaları fırlatıp atacaktı; ama ya isimler ve adresler? Onlardan nasıl kurtulabilirdi?

Söz konusu isimlerle adresler Renault'nun karanlığında olup bitenlerin hayal olmadığının somut denebilecek tek kanıtıydı; Sanctis'in aklına Buenos Aires'te zaman zaman duyduğu, ruhlarla ilgili hikâyeleri getiriyordu bu da. Böyle hikâyelerde kama, başörtüsü, elbise gibi nesneler, masalsı olaylar ya da kâbusların tuhaf kalıntılarını bir anda canlandırır, insan da ister istemez yaşadığı bu açıklanamayacak olayların yalnızca bir kâbustan ibaret olduğundan emin olamazdı.

O Allahın belası kanıtın, aşağılık kâbusun gerçekler dünyasındaki tek iziydi o kelimelerle adresler: juliocardini alvarezthomas yirmi sekiz otuz yedi üç c bernardolipstein lacarra kırk iki yirmi beş. İşte bu yüzden de Francisco Sanctis içinden geldiği gibi davranarak, "her şey karanlıktan ve kırmızı hırkadan kaynaklanan anlık bir şok ya da hayal," deyip geçemiyor, konuyu aklından çıkaramıyor, evine huzurla dönemiyordu.

Farkında olmadan pencere kenarındaki küçük bir masaya oturmuştu, İspanyol garsonun pek de misasfirperver olmayan sesini duyunca bir an bocalayıp cevap verdi: "Kaşarlı salamlı sandviç ve kola."

Kendi kendine gülümsedi; şimdi ağzından çıkan kelimeler hafızasının derinliklerinden dudaklarına ulaşmak için kaç yıl beklemişlerdi? Yirmi yıl önce Cordoba ve Pasteur'ün köşesindeki bardan, Ciudad de la Paz'daki duvar deliğine

yolculuk... Zamandaki iki nokta arasındaki bu tuhaf sıçramanın bir anlamı var mıydı? Elenita Vaccaro'nun (şimdi lens takarak gizlemeye çalıştığı) miyopluğunda bir savaşçıya, bir devrimciye dönüşen Francisco Sanctis diriliyor muydu yoksa?

Kafasını bir o yana bir bu yana salladı; yalnız başına olduğu sürece, kafasını ne kadar toplamaya çalışırsa çalışsın şimdi aklında olmayan bir sürü saçma sapan aptalca şeyle başa çıkmak zorunda kalacaktı. İşte tam da bu anda sorunları kendi kendine çözme düşüncesinin işe yaramayacağını kabul etti; her zamanki gibi Maria Angelica'nın yardımına ihtiyacı vardı.

Tüm benliğiyle Allahın cezası torbaları düzeltmeye çalışırken, aklına Crespi ailesi geliverdi: Ya bu gece uğramaya karar verdilerse, ya şu an Sanctis'i bekliyorlarsa? Böylesi çok kötü olurdu. Maria Angelica'yla yalnız konuşmaya, belki de ona danışmaya ihtiyacı vardı. Mantıklı mı mantıklı, tatlı mı tatlı, anaç mı anaç, anlayışlı mı anlayışlı Maria Angelica... Saçlarına erkenden düşen akları; masum, çocuksu yüzüyle Maria Angelica... Sanctis'in; sırt ağrılarından, çocuklarının gideceği en iyi okullara, alacağı yeni takımın rengine kadar her şeyini paylaşabildiği Maria Angelica... Ona danışmayı nasıl da akıl edememişti?

Hayır! Maria Angelica'ya böyle bir durumda danışamazdı, nedenler apaçık ortadaydı. Biraz Elena'dan, biraz da kendi güvenliği için endişelenmesinden kaynaklanan böyle bir imkânsızlık, onu çaresizliğe sürükledi.

Maria Angelica'yla konuşamamak durumu daha da güçleştirdi, daha da karmaşıklaştırdı, daha da tehlikeli hale getirdi. Böyle bir sorunu tek başına çözmek zorunda kalmak hiç ama hiç hoşuna gitmiyordu.

Bir kez daha düşündü: Maria Angelica gibi sonunda kadar güvenebileceği birinden herhangi bir şey gizlemek gerçekten gerekli miydi? Abartmaya hiç gerek yoktu, dolaylı bir şekilde, fazla ayrıntıya girmeden danışabilirdi Maria Angelica'ya. Elena Vaccaro'dan, Julio Cardini'den, Bernardo Lipstein'dan ya da Hava Kuvvetleri İstihbaratı'ndan bahsetmeyecekti elbet. Böyle yapmak yerine, belki de birinin karşısına böyle bir hikâyeyle çıktığını söyleyerek durumu olduğu gibi anlatmaktan kurtulabilirdi; ya da daha genel bir yaklaşımı tercih edebilirdi. Ülkede dönen olaylardan, insanın nasıl da bir anda, hiç de ilgisi olmayan şeylerle başa çıkmak durumunda kaldığından ya da benzeri şeylerden söz edebilirdi. Hep sağlıklı, mantıklı ve yalın düşünebilen, ayakları yere sağlam basan Maria Angelica'nın, Sanctis'in arayıp da bulamadığı o kelimeyi, o çözümü bulabileceğinden emindi. Bulamasa bile, yalnızca Maria Angelica'yla konuşmuş olmak bile, daha önce de olduğu gibi, soruna sıradan ve anlaşılabilir bir boyut kazandıracaktı. Durum anlam verilemeyen bir hayal ürünü olmaktan çıkarak biriyle konuşabilecek, uygarca tartışılabilecekti. Aksi takdirde kafasında dönüp dolaşan birbirinden korkunç onca şeyi kimseyle paylaşamayacak, işler iyiden iyiye sarpa saracak, Sanctis bir girdabın içine sürüklenecekti şüphesiz.

Masadan kalktı, telefona gitti ve evin numarasını çevirdi. Crespi ailesi bu gece gelmiyordu. Fernando arayıp küçük oğullarının da ateşinin çıktığını, başka bir gece gelebileceklerini söylemişti. Çok şükür! Maria Angelica'ya birazdan geleceğini söyledi. İşe yaramıştı. Sanctis şimdi daha iyiydi, daha sakindi. Masaya dönerek kaşarlı salamlısını yemeye koyuldu.

Maria Angelica'ya böyle kısacık bir telefon konuşması

bile Sanctis'i rahatlatmıştı, durumu yeniden gözden geçirmeye başladı. Şimdi hiçbir şey çözmesine gerek yoktu, en azından Maria Angelica'yla oturup konuşabilecekti.

Duygularımıza yenik düşmeden olayları olduğu gibi görebilmeliyiz, dedi ve yüzyılın en özlü sözünü söylemişçesine boğazındaki gıcığı temizledi. Coca-Cola'sından bir yudum aldı ve devam etti: Her şeyden önce de, Elena Vaccaro da kim oluyormuş? Elena Vaccaro süslü püslü yapmacık bir burjuva, vicdanını rahatlatmak için de tanımadığı birinin yardımını istiyor (hem de tatlı dil kullanarak), yapamadığı bir şeyi ona yaptırmak istiyor, çünkü kendisinin de söylediği gibi bunu yapmaya cesareti yok. Neden cesaret edemiyormuş? Çünkü durum bir tuzaktan ibaret olabilir.

İşte ayrıntılar böyle. Peki nasıl başa çıkılır böyle ayrıntılarla? Gölgelerde saklanan tehlikeyi dikkate almayıp pikniğe gidermiş ya da pişti oynarmış gibi kabul mü etmeli böyle bir teklifi? Hayır efendim, hayat bu kadar ucuz değil. Neden? Çünkü diğer birçok önemli sebep şöyle dursun; kimse o kadar salak olamaz.

Öyleyse buraya kadar her şey yolunda. Peki işin öteki yüzü? Sanctis defteri kebirin bölmelerine ayrıntıları yazıyormuşçasına düşünüyordu. İşin öteki yüzü şöyleydi: Hayali bir bölme açarak devam etti: Burjuva olsun ya da olmasın, beni rastgele seçmiş olsun ya da olmasın, şu iki adamcağız eşek sudan gelinceye kadar dövülecek. Yani belki onları uyarmanın bir yolu bulunabilir; tabii insan böyle bir bok çukuruna dalacak cesareti kendinde bulursa. Yani Hava Kuvvetleri İstihbaratındaki binlerce orospu çocuğunun canını sıkmanın yanı sıra, şu iki zavallı adamcağızın da hayatını kurtarabilirdi. Yani bu da demek oluyor ki...

Demek oluyor ki Sanctis'in yeni ve huzurlu gibi görünen

halet-i ruhiyesi (olayları olduğu gibi görebilmesi), aslında yeni, devasa bir psikolojik kaosun başlangıcıydı sadece.

Sanctis gemisi batmış denizcinin mahzun ifadesiyle garsonu çağırdı. Hesabı ödedi, taksiye bindi ve apar topar onu bu korkunç rüyadan uyandırabilecek tek kişiye koştu: Maria Angelica.

8. BÖLÜM

Zen Budizminin azdırıcı etkisi, Fransız parfümünün kokusuna ve iyice soğutulmuş (eh, beyaz şaraba da bu yakışır!) bir Suter şişesine karışıyor

Sanctis anahtarını deliğe sokup evinin kapısını açtığında saat neredeyse on buçuk olmuştu.

Geldiğini duyan Maria Angelica elinde kitabı, alnında gözlüğüyle antrede beliriverdi. Demek ki çocuklar yatmış, mutfak temizlenmiş, balkonda deli gibi havlayan Spot da gece yürüyüşünü yapmıştı. Başka bir deyişle Maria Angelica'yla yapılacak özel, herkesten uzak bir konuşma için gerekli tüm koşullar mucizevi biçimde Sanctis'e bağışlanmıştı.

Yine de, işler yolunda gidiyor olsa bile (Crespi ailesinin küçük oğlunun da tam zamanında ateşinin çıkması herhalde Sanctis'in koruyucu meleğinin işiydi), Sanctis, en azından şu an için, o gece olup biteni anlatmayıp konuya dolaylı biçimde yaklaşarak kendine hâkim olması gerektiğini biliyordu. İçini kemiren çelişki hakkında bir şey söyleyemezdi; biraz önce tam tersini düşünmüş de olsa...

Gemisi batmış denizci gibi işaret fişeğini ateşleyerek Maria Angelica'ya açılmak çocukça davranmak, içinde bulunduğu durumun ciddiyetini ona anlatmak anlamına geliyordu. Böyle davranıp, kendini tutmaz ve hemen teslim olursa da; ne kadar uğraşırsa uğraşsın, ne yaparsa yapsın, nasıl bir sesle konuşursa konuşsun; Maria Angelica ters giden bir şeyler olduğunu fark edecekti. Burnu çok iyi koku alırdı; sorular soracak ve Sanctis'in Elena Vaccaro, Renault 4L, Julio Cardini ve Bernardo Lipstein'le ilgili sırrını korumak için dikkatlice planladığı her şey Maria Angelica'nın anaç bakışları, doğrudan sorularıyla eriyip gidecekti hemen. Sanctis soracağı soruları cevaplamamanın mümkün olmayacağını adı gibi biliyordu.

Önce Maria Angelica'nın yanağına şefkatli bir öpücük kondurdu, sonra plağı, çantasını ve torbaları yanındaki koltuğa koydu ve kâhine ne danışacağını anlatmadan danışmanın bir yolunu bulmaya koyuldu; duruma böyle yaklaşıyordu Sanctis.

Öyle zordu ki. Şimdi rahatça oturduğu bar sandalyesinde, Maria Angelica'nın bölgesinden uzaktayken planladığı şeyin, aslında çok daha zor olacağını anlamıştı. Maria Angelica karşısındakinin anlattıklarından çok, ses tonuna, duraklamalarına ve kim bilir başka hangi kontrol edilemez ayrıntılara dikkat ederdi; bu yüzden de, Sanctis'in önceki deneyimlerinden bildiği gibi, Maria Angelica'nın altıncı hissiyle başa çıkmak, röntgenlerde görünmez olmayı denemeye benziyordu.

Sanctis planının birinci aşamasını uygulamaya koyuldu: Koltuğa gömüldü, gerindi, yüksek sesle esnedi, kayıtsız bir ses tonu takınmaya çalışarak çocuklar ve Maria Angelica'nın okumakta olduğu kitap hakkında sorular sordu.

Futboldan ve yüzmeden yorgun düşen çocuklar yemekten sonra sızmışlardı. Zen Budizmi hakkındaki kitabı öğleden sonra Elena Crespi'den almıştı. Elisa'nın çok beğendiği bir kitaptı bu; ancak Maria Angelica'ya sıkıcı gelmişti. Tesisatçı bir daha gelmemiş, masraflar iki katına çıkmış, Marty matematikten yüz almış, saat dokuz gibi de Perugia aramıştı. "Aç mısın?"

Sanctis sandviç yemiş olduğu için aç değildi, hayır, dedi.

"Yorgun görünüyorsun. Erken yat bari," dedi ona gözlüğünün üstünden bakan Maria Angelica. Lambanın yanındaki koltukta oturuyordu. Kitap açıktı; ancak Zen Budizmine devam etmek isteyip istemediğinden emin değildi.

"Yorgunum evet, korkunç bir gün geçirdim," dedi Sanctis gözlerini ovuşturarak.

Saatine baktı. Saatin on bir olmasına on beş dakika vardı. Allah kahretsin, zaman su gibi akıyordu; ama Sanctis konuya nereden gireceğini hâlâ bilmiyordu. Birçok ihtimali gözden çıkardı: Kimisi inanması güç, kimisi fazla doğrudan, kimisi de aptalca olduğu için. Sonunda yavaş çalışan ya da tıkanmış olan hayal gücü yardımına koşmadığı için, hem aptalca hem de inanması güç bulduğu bir şey söyleyebildi; bu saatte de yorgun beyninden daha iyisi beklenemezdi zaten. Kapalı olan televizyon ekranına bakıp, belki de orada gördüğü bir şey hakkında konuşuyormuş gibi yaparak birdenbire şöyle dedi: "Maria Angelica, eline tesadüfen birinin hayatını kurtarma fırsatı geçse..."

"Kimin hayatını?" diye sordu Maria Angelica, somut olmayan şeyler üzerine konuşmaktan nefret ederdi.

"Kimin olduğunun önemi yok. Herhangi birinin. Tanımadığın birinin," dedi Sanctis, öfkelenmiş aile babası havalarında.

"Siyasetle ilgili bir şey bu, öyle değil mi?" dedi Maria Angelica, üstelik hiç de soru sorarmış gibi bir hali yoktu. Topu durdurmuş ve yine Sanctis'in istemediği yerlere doğru atağa kalkmıştı.

Sanctis ofsayt pozisyonuna yakalanmıştı, bir iki dakika bocaladı.

"Pekâlâ siyasetle ilgili olabilir. Neden olmasın ki?" diyebildi en sonunda. Neden "hayır, hiç ilgisi yok," dememişti ki sanki. Maria Angelica'ya beyaz bir yalan bile söylemek ne kadar zordu. Sanctis şimdi Maria Angelica'nın, gözlerinin içine bakarak yalnızca içini kemiren çelişkiyi değil, Elena Vaccaro'nun hırkasını ve Renault'nun yarı karanlığında içilen sigaraların sayısını da öğreneceğinden korkuyordu. Bir kere olan olmuştu, Sanctis elinden geleni yapacaktı: "Ama yalnızca siyasetle değil, bir suç durumuyla da ilgisi olabilir. Neden olmasın ki? Aslında bunun pek de önemi yok. Asıl önemli olan; ortada hayatı tehlikede olan biri var ve sen hayatını kurtarabilirsin. İşte bu kadar. Ne yapardın?"

Maria Angelica, Sanctis'in anlamsız, retorik sorusunu iyice anlayabilmek için bir süre düşündü. Emin olmamakla beraber bir çeşit psikolojik testmiş gibi geldi ona bu soru. Gözlüğünü çıkardı, elindeki kitabı neredeyse törensel denebilecek bir edayla sehpaya koydu, omuz silkti ve son derece doğal bir sesle cevap verdi: "Onu kurtarırdım." Söylediklerini gözden geçirirmişçesine tekrar sustu, kafasını düşünceli bir şekilde salladı ve tekrar konuştu: "Kesinlikle kurtarırdım. Biliyorsun suç konusunda çok hassasım, ne olursa olsun.

Gayet açık seçik, doğrudan verilmiş bir cevaptı bu, Sanctis Maria Angelica'yı can kulağıyla dinledi, söylediklerini iyice anladı ve daha sonra tekrar hatırlamak üzere hafıza-

sının küçük raflarından birine kaldırdı. Ancak Sanctis gerçekten tatmin edici bir cevap için bilgisayara daha fazla veri girmesi gerektiğini biliyordu, bu verileri toplamak için de acele etmeliydi.

"Peki, söz konusu kişinin hayatını kurtarırken risk aldığını düşünelim. Diyelim ki sana bu işin tehlikeli olduğunu söylediler, tuzak gibi bir şey olabilir mesela."

Maria Angelica bir anda ciddileşti. Bu saçma sapan, gerçeklere dayanmayan konuşma canını sıkmaya başlamıştı, artık buna bir son vermek istedi. Sanctis'in söylediklerinden durumun psikolojik bir testten ibaret olmadığını çıkardı, kocasının başının belada olabileceğinden şüphelendi. Keşke Sanctis daha açık seçik konuşsaydı, böyle olmasını o kadar çok isterdi ki; bütün bu konuşmayı neredeyse Zen Budizmi kadar boş buluyor ve canı sıkılıyordu. Ayrıca, dürüst olmak gerekirse, bu geceden farklı beklentileri de vardı. Çocukları yatırdıktan sonra banyo yapmış, güzel kokular sürünmüş, özel geceler için aldığı iç çamaşırlarından giymişti; aklındaki şey, tuzaklar, kurtarılacak hayatlar ve cinayetler hakkındaki bu aptalca konuşmadan çok daha tatmin edici, çok daha heyecan vericiydi. Hem konuşmayı bir an önce bitirmek (böylece de yatağa bir an önce girebilmek), hem de hiç sevmediği belirsizliklerden kurtulmak için samimi bir şekilde cevap vermeye zorladı kendini.

"Ben olsam karışmazdım. Böyle düşünüyorum. Kahraman mıyım neyim? Yalnızca bir kişinin hayatı değil ki söz konusu olan," dedi.

Okuma gözlüğünü almak istermişçesine elini masaya uzattı. Sonra fikrini değiştirdi, gözlük yere düştü. Koltuğa iyice yerleşerek kaşlarını çattı, Sanctis'e baktı: "Neden böyle aptalca şeyler soruyorsun ki zaten? Söyler misin?"

Sanctis artık çıplaktı, savunması çökmüştü, köşeye sıkışmıştı. Ne kadar uğraşsa da kurtulamazdı artık. Omuz silkerek aptalca cevap verdi: "Belirli bir sebebi yok, gerçekten. Yalnızca bilmek istedim.

Bir çocuğun konuşmasını andıran cevabı itiraftan farksızdı. Maria Angelica göz ucuyla, Tanrıdan bir damla daha sabır dilermişçesine tavana baktı. Sonra iç geçirdi, Sanctis'e döndü: "Ne oluyor sana? Derdin ne? Hadi anlat da merak ettirme beni."

Sanctis her şeyi itiraf etmekten, böylelikle de huzura kavuşmaktan yalnızca bir adım uzaktaydı. Elinden geleni yapmıştı, şu aşamada doğruyu söylemek herhalde en mantıklısıydı.

Nereden başlamalıydı? Elena Vaccaro'nun Cabildo Juramento'nun köşesinde ortaya çıkışından mı, bürodaki telefon konuşmasından mı? Tam o sırada Maria Angelica'nın sorusundan kaçmak için son bir kez daha şansını deneyiverdi:

"Ne derdim olacak canım? Daha neler!" Yine öfkeli aile babası tavrını takınmıştı. Ancak aynı gece içinde iki defa bu yola başvurmanın tehlikeli olabileceğini düşündü; belli belirsiz bir el hareketiyle her şeyi açıklamayı kabul ettiğini ima etti.

"İyi dinle beni," diyerek mayın tarlasından çıkış yolu ararken zaman kazanmayı denedi, konuyu daha kolay bir hale getirebilirdi. "Zaman zaman kim böyle şeyler düşünmez ki? Ülkenin yakında ne hale geleceğini anlamak için zeki olmaya gerek yok."

"Evet canım, ülkenin yakında ne hale geleceğini hepimiz biliyoruz; ama bana sorduklarınla ne ilgisi var şimdi bunun?"

Sanctis dayanmakta giderek daha da zorlanıyordu. Beş dakika daha böyle konuşsalar her şeyi bülbül gibi şakıyacaktı. Yine de cesurca savaşmaya devam etti ve Maria Angelica'ya bir okul öğretmenininkini andıran ses tonuyla: "Sordum, çünkü ülkenin yakında ne hale geleceği konusunda insanın kafası karışabilir; insan beklemediği şeylerle karşılaşabilir."

Maria Angelica'yı böyle anlamsız cevaplarla oyalamaya çalışmak boşunaydı. "Nasıl bir belaya bulaştın? Hadi anlat, hiçbir fikrim yok çünkü."

"Aslında... Birkaç şey geldi kulağıma. Yakınlardan bir örnek vermek gerekirse; Monsreal'in bir arkadaşı var, evinde genç bir çifti saklamak zorunda kalmış. Ordu İstihbaratı peşlerindeymiş. Böyle dediler. Ölüm kalım meselesiymiş, bir düşünsene. Evet akraba sayılırlar, ama adamcağız gene de risk almış değil mi?"

Sanctis o an bir sigara yakmak için her şeyini verebilirdi. Ancak şimdi bir sigara yakması, dört ay önce sigarayı bıraktıktan sonra tekrardan nasıl ve ne zaman başladığını açıklaması anlamına geliyordu. Çaktırmadan Imparciale paketine dokundu. "Aslına bakarsan akraba değiller. Yani pek sayılmaz. Fernandez ailesinin büyük oğlu Lucho'nun evi terk ettiğini söylememiş miydin? Lucho bir gün kapımızı çalsa ve senden..."

"Bak canım. Aklında neler var bilmiyorum. Ama beni dikkatle dinle: Onu burada saklayamayız. Çocuklarımızı düşün." Maria Angelica rahatsız olmuştu.

Oh be, şaşırtmaca işe yarıyordu. Sanctis rahatladı. Artık Maria Angelica tüm enerjisini Lucho'yla ilgili şeyler düşünmeye harcayacak, Sanctis'in zayıf noktasına yaklaşamayacaktı. Tehlikeden uzak durmak istiyorsa derhal geri çekil-

me taktiği uygulamalıydı. Çünkü daha demin hafızasının derinliklerinde gömülü olduğunu düşündüğü Julio Cardini ve Bernardo Lipstein'ın isimlerini Maria Angelica'nın gözleri göremezken, şimdi bu isimler bilim kurgu filmlerindeki uzay gemisi panelleri gibi yanıp sönüyormuş gibi geliyordu Sanctis'e. İsimlerin varlığını öyle güçlü bir şekilde hissediyordu ki, sanki yapacağı en ufak hata, Maria Angelica'nın isimleri sadece yüzüne bakarak okumasına neden olacaktı.

"Tabii ki, Fernandez'in oğlunu verdim örnek olarak; ama başka birini de verebilirdim. Söylediklerimden Lucho'nun buraya geleceğini çıkarmanı istemem. Ayırca kim bilir şimdi nerelerdedir. Belki ülke dışında bile olabilir." Sanctis bunları alelacele söylemişti.

Maria Angelica Sanctis'in ani geri çekilişini inandırıcı bulmamıştı. En azından Sanctis'e öyle geliyordu. "Ordu böyle durumlarda nasıl davranır bilirsin. Kimseyi birbirinden ayrı tutmazlar, vahşi yaratıklar gibi kapıdan içeri dalıverirler." Ses tonunda ısrar vardı.

Sanctis bile bile teslim oluyordu.

"Çok haklısın. Önlerine geleni götürüyorlar. Nasıl olur da evde birini saklayabiliriz ki? İmkanı yok. Ama anlıyorsun değil mi? Böyle şeyleri önceden düşünmek gerekiyor, sence de öyle değil mi? Ben de bunu söylemeye çalışıyordum."

"Söz konusu olamaz. Burada birini saklamak söz konusu olamaz." Maria Angelica koltuğuna yaslanmış, karşısındaki duvara bakarak ne olur ne olmaz diye ısrar etmeye devam ediyordu.

Ayağa kalkıp konuşmayı sona erdirmek için en doğru zamandı. Sanctis başını salladı ve kalktı. Oturma odasında biraz dolandı, düzenli bir şekilde rafa dizilmiş plaklarına

baktı, belli belirsiz bir ıslıkla Bach'ın fugue'lerinden birini çaldı. Sonra içinde konserve kutuların durduğu cehennemlik torbaları göstererek, bir dahaki sefere daha fazla şey sipariş edip kamyonetle taşıtacağını söyledi. "Sokaklarda elimde torbalarla bir daha asla yürümeyeceğim."

Bu sözleri duyan Maria Angelica'nın son umutları da suya düştü, Sanctis'in sözleri üzerine gözlüğünü taktı ve huzur içinde Zen Budizmi hakkındaki kitabına döndü.

Sanctis hiçbir şeyden emin olamıyordu. Şu sırada geri çekilme taktiği uygulayanın Maria Angelica olmadığını nereden bilebilirdi? Eğer durum böyleyse, ağzını bile açmamalıydı. Abarta abarta, acılar içinde, düzen timsali plak koleksiyonunu gözden geçirdi; yeni plağına Corelli'nin sonatları yanında uygun bir yer arıyordu. Sonra mutfağa gitti, dolabı açtı, içine bakarken genellikle kolaların durduğu yerde bir şişe Suter gördü. Dolabın kapağını kapattı, oturma odasına döndü; bütün bunları yaparken de içinde bulunduğu durumu düşünmekteydi.

Öncelikle, aralarında geçen konuşmanın gittiği onca farklı noktaya rağmen, kâhinin verdiği önemli bilgileri gözden geçirmeliydi. Neydi önemli bilgiler? İlk cevap: Kâhin yardıma muhtaç olanı kurtaracağını söylemişti. Evet, kesinlikle kurtaracaktı (başını evet anlamında sallayarak söylediklerini onaylamıştı). İkinci cevap: Böyle işlere karışmayacaktı (bu kez de başını hayır anlamında sallamıştı).

Her zamanki gibi Maria Angelica bütün gereksiz ayrıntıları ayıklayarak konunun özüne inmeyi başarmıştı. İşte sorun tüm çıplaklığıyla karşısındaydı. Önce evet, sonra da hayır demişti kâhin. Cevapları gayet açıktı.

Ama sorunu ele alışı ne kadar basit, açık, zeki ya da dürüstçe olursa olsun; ortada çözüm yoktu. Sanctis ise Maria

Angelica'dan çözüm, yalnızca çözüm istiyordu; çocuklar nasıl dondurma isterse öyle istiyordu hem de. Tam bu noktada ne yapacağını bilmek istiyordu, konuştukları varsayımlar umurunda değildi.

Sanctis'in içinde yavaş yavaş etrafındaki her şeyi aydınlatan bir ışık yandı, artık emindi: Maria Angelica bu durumda ona yardım edemeyecekti, ona bir Tanrı gibi inanmasına rağmen Maria Angelica beklediği tılsımlı çözümü ona sunamayacaktı. Aptalca da olsa, bu gerçeği, karısıya otuz kırk dakika konuştuktan sonra fark edebilmişti. Söz konusu durum, satın alacağı takım elbisenin rengi, çocukları göndereceği iyi okulun ismi ya da apartman toplantısında neler söylemesi gerektiğinden çok farklıydı. Söz konusu durum tehlikeli olabilirdi, o yüzden de gizliydi; en iyisi kendi kendine karar vermekti.

Maria Angelica'nın ona yardım edemeyeceğinden emin olmak Sanctis'in kendini çok kötü hissetmesine neden oldu. Yine koca bir şehirde, dünyada yalnız başına kalmıştı ve kelimenin tam anlamıyla çaresizdi. Lambanın ışığında burnunun üzerinde duran gözlüğüyle kitabını okuyan, elbisesinin düğmesiyle oynayan kişi Maria Angelica olamazdı. Hem karısı hem annesi, huzur ve anlayış timsali Maria Angelica herhalde şu an çok uzaklardaydı; içinde bulunduğu oturma odasından binlerce kilometre uzakta. Onun yerinde oturan kişi bir yabancıydı, onu tanımıyordu bile, iletişim kurmaları imkânsızdı.

Çelişkili de olsa, böylesi bir kimsesizlik duygusu Sanctis'te yalnız kalma isteği uyandırmıştı. Elena Vaccaro'nun aptallığı ya da sorumsuzluğu yüzünden sürüklendiği bu batağı rahat rahat düşünmek istiyordu. Önündeki birkaç saat içinde neler yapıp neler yapmayacağına karar vermesi gerekliydi. Kendine yalan söyleyemezdi: Korkuyordu.

Bir an önce evden çıkıp yürümeliydi. Karısına bir şey açıklamak zorunda kalmadan bir sigara da yakabilirdi böylece. Maria Angelica'nın yanına gitti: "Yürüyüşe çıkıyorum. Uykum kaçtı."

Maria Angelica kitapta kaldığı yere parmağını koydu, başını kaldırdı, yürüyüşün uzun sürüp sürmeyeceğini sordu. Sanctis şu sırada hiç beklemediği bir şeyle karşılaştı: Maria Angelica soruyu sorarken bir şey ima edermişçesine gülümsemişti, Sanctis bunun ne anlama geldiğini çok iyi biliyordu; yatmakla, deminden beri farkında olmadan kokusunu alıp da ne olduğunu şimdi fark ettiği Fransız parfümüyle, ve tabii ki dolapta gördüğü Suter'le ilgiliydi bu gülümseme. Demek Zen Budizmi Maria Angelica'nın düşündüğü kadar sıkıcı bir şey değildi, demek Zen Budizminin beklenmedik bazı etkileri vardı (!)

"Hayır hayır, çok uzun sürmez, ayaklarımı biraz hareket ettirip döneceğim."

"Perugia yine ararsa ona ne diyeyim?" diye sordu Maria Angelica.

"Belki ona da uğrayabilirim. Merak etme. Çok geç kalmam."

Maria Angelica'yı öptü ve evden çıktı.

9 BÖLÜM

Francisco Sanctis, öteki Francisco Sanctis'i defetmeyi gerekli görüyor, ve pipisi, zamanlama çok iyi olmasa da, sertleşerek her sorunun üstesinden gelebileceğini gösteriyor âdeta.

Evinden iki yüz üç yüz metre kadar yürüyüp Cramer'e ulaşıncaya kadar sigarasını yakmaya cesaret edemedi. Sigara içmeyi öyle çok istiyordu ki dumanı iyice içine çekti. Aynı anda, rahatlamak istermişçesine omuzlarını gülünç bir şekilde aşağı yukarı hareket ettiriyor, başparmağını da ağzının kenarına bastırıyordu. Bu ancak şu anlama geliyor olabilirdi: Saçmalamayı bırakıp ne yapacağına adam gibi karar ver artık.

İlk ve son defa da olsa, artık kaçamayacağı, aptal gibi sürüklendiği, sonradan düşündüğünde de onunla hiç alakası olmayan arapsaçına dönmüş bu olaylarla başa çıkmanın bir yolunu bulması gerekiyordu.

İşin kötüsü Sanctis tamamıyla Maria Angelica'nın kusursuzluğuna bel bağlamış, yanıldığı için de boşuna zaman kaybetmişti; çözüm şimdi çok uzaklardaydı.

Mantıklı, aklı başında bir adam olarak soruna olabildiğince nesnel yaklaşmalıydı; başka bir deyişle kendini olaylardan uzak tutmalı, Elena Vaccaro'nun tehlikeli baskılarının ve (yağ çekişlerle, büyüleyici kırmızı hırkalarla) bilinçaltını etkileyen mesajlarının onu etkilemesine izin vermemeliydi. Ayrıca kendi dengesiz ruh halinden de korunmalıydı. Bir süredir rahatsızdı, nedensiz korkuların esiriydi. Yapması gereken şey (neredeyse nutuk çekecekti), her şeyi en baştan soğukkanlılıkla gözden geçirmekti. Haydi o zaman.

Son sözleri burnundan soluyarak, retorik bir konuşma için gereken yerlerde durarak, yüksek sesle söyledi. Ardından, mecazen; rahatça arkasına yaslandı ve güvenli, dengeli bir biçimde, artık mantığa kavuşmuş olan aklının çalışmasına odaklandı. Sanctis tam su götürmez bir tasımla uğraşıyordu ki *dan!* Evden kaçmış bir köpek miydi gördüğü? Sanctis'in dikkati dağıldı. Bu şey çok rahatsız ediciydi, tıpkı ıslıkla çok kötü bir melodiyi defalarca çalmak gibi; ve Sanctis faturaya yazıp sular seller gibi ezberlediği adresleri, tam bir moron gibi tekrarlamaya başladı:

"Alvarez Thomas 2837, Lacarra 4225," dedi.

Dahası var. Sanki içinde başka bir Francisco Sanctis vardı; takıntılı, robot gibi programlanmış, olup bitenden haberi olmayan bir Francisco Sanctis. Hiçbir şeyi umursamadan, kafasını karıştıran şu sözleri söylüyordu:

"Saat kaç? On bir. Genellikle sabahın erken saatlerinde almaya gelirler," demişti Elena. Öyleyse..."

Neyse ki Sanctis kendine geldi. Robotun fişini çekip Francisco Sanctis'in salak yanından kurtuldu, kendine kızdı: Ağzında ne geveliyordu, saatin ne önemi vardı? Boğazındaki gıcığı temizledi, olayları itina ile gözden geçirmeye devam etti.

Evden kaçan köpek defedilmiş, akli dengesi bozuk Francisco Sanctis asıl Francisco Sanctis tarafından susturulmuştu, ve bu ikinci Sanctis mantığa bir adım daha yaklaşmak uğruna, aklını kuşatıp karıştırmaktan başka işe yaramayan tamamen öznel düşünceleri, ulaşılması zor gerçeklerden ayırmaya çalışıyordu. Hiç de sanıldığı kadar kolay bir iş değildi bu. Neden mi? Çünkü, her şeyden önce, emin olmak ve olmamak arasındaki saydam çizgiyi bulmak zordu. Örneğin, neden yalnızca kendi istediklerini söyleyen şık bir kadının ağzından çıkan gizli bilgiyi, ulaşılması güç gerçeğin bir parçası olarak görmeliydi ki? Üstelik her şey dolap beygiri gibi dönüp duran bir Renault'nun içinde olup bitmişti.

Ayrıca, birkaç dakika için de olsa, kederli bir gülümseme ya da belli belirsiz bir kafa hareketi gibi kanıtlarla karşılaşan Sanctis, Elena'nın bu kez yalan söylemediğine inandırmaya başlamıştı kendini. Evet, artık kabul etmeliydi; bugün, yani Kasım 1977'de, Elena eskiden olduğu gibi CIA ajanlarının onu nasıl takip ettiğiyle ilgili yalanlar söylemiyordu artık. Ayrıca Sanctis'in kendini Elena'nın çılgın dünyasına kaptırıp söylediği her şeye kayıtsız şartsız inanmasının nedeni de yine Sanctis'in kendi safsalaklığı, aptallığı ve kaçıklığıydı. Ne Julio Cardini ne de Bernardo Lipstein gerçekti. Gerçek olsalar, Elena'nın kuvvetli hayal gücünün birer ürünü olmasalar bile, Alvarez Thomas ve Laccaro sokaklarındaki evlerinde çeşitli istihbarat teşkilatları tarafından böcekler gibi ezilmeyi beklemezlerdi. Şu ana kadar bir yerlere, örneğin Meksika'ya ya da İspanya'ya kaçmış olmaları daha mantıklı değil miydi?

Başka bir deyişle, Elenita Vaccaro'nun ulaşılması zor, yamalı gerçeklere dayanan sırları ndan yola çıkarak, soluğu bir James Bond filminde almak (tabii neredeyse yirmi yıl önce

yayımlatılmış küçücük bir şiir gibi başka önemli nedenler de var) ya da seyrelmiş saçlarının etrafını çevreleyen savaşçı ve isyankâr haleyi hak ettiğini kanıtlamak; yediklerine dikkat eden, seyahat düşkünü, kuaförlerin ve güzellik salonlarının müdavimi, sportif, muhtemelen sahte ve hiç şüphesiz deli olan Elena gibi; Sanctis'in de hayalperest burjuvalara özgü romantik baş dönmelerinden birini tecrübe etmesine yol açacaktı sadece.

Yani hiçbir şey yapmıyordu. Sanctis Amenabar'ı geçip Cabildo'ya doğru yürüyordu, sesli sesli solurken "Kim kimi kandırıyor?" der gibi dudak oynattı. Sonra da başını sallayarak "Hiçbir şey yapmıyorum," dedi.

Hiçbir şey, çünkü Elena, her zamanki gibi, ipe sapa gelmez şeylerle uğraşmaktaydı. Ayrıca bu pis şehirde yapmaya çalıştıkları şeye uygun olmayan bir tek kişi varsa, o da Sanctis'ten başkası değildi şüphesiz. Asırlardır hiçbir siyasi faaliyete katılmamıştı; artık, haliyle, kendi bakış açısını geliştirmişti, bir süredir dünyayla iyi geçiniyordu, mütevazı bir işi, Monroe sokağında da güzel bir dairesi vardı, Maria Angelica gibi bir kadının kocası ve aşığıydı, birbirinden harika üç çocuğu vardı, eline geçen her fırsatta da pek sevgili Handel'lerine, Boccherini'lerine gömülüyordu. Şu saçmalıklarla ne ilgisi olabilirdi Allah aşkına: İstihbarat teşkilatının teki tarafından avlanmak üzere olan birkaç adam, olaylarla ilgisi olmayan ya da öyle değilmiş gibi davranan kocalar, tuzak olabilecek (burası çok önemli!) gizli bilgiler, şehirde vızır vızır dolaşan simsiyah Ford Falcon'lar, Ithaka'lar ve tabancalarla gezinen katiller, sabahın üçünde arabalarına binip silahlarının emniyet kilidini açan işkenceciler, hem de orospu çocuklarının gittiği yer Alvarez Thomas 2837 ve Lacarra...

İşte bu sırada, öteki Francisco Sanctis bir anda konuşmaya başladı, asıl Sanctis'in dikkatini dağıtıyor, kafasını karıştırıyordu. Asıl Francisco Sanctis artık ona haddini bildirmeli, bir daha bodrum katının karanlığından dışarı adım atmamasını sağlamalıydı; Sanctis içinde yaşayan bu deliyle bir daha karşılaşmamalıydı, hele böyle bir durumdayken hiç. Allahım!

Böylece, sigarasından aldığı son nefes ve "Allahım!" anlamına gelen yüz ifadesiyle konu kapandı, Sanctis de müdahalelerden uzak, tek kişilik konuşmasına geri dönebildi, ve ona alelacele, aptalca bir şekilde verilmiş bu bilgilerden faydalanabilecek birileri olduğu sonucuna varabildi. Bazı teşkilatların mensupları, fiyakalı Barrio Norte'un[*] Mata Hari'sinin dediği gibi, "böyle durumlarda ne yapılacağını bilirdi." Geri dönüşü olmayan bir yolu seçmiş olanlar da ne yapılacağını bilirdi böyle durumlarda; ancak Sanctis bu yolu kendi seçmemişti: Aha, işte sorunun göz ardı edilmemesi gereken farklı bir boyutu! Durup kendi söylediklerini iyiden iyiye düşündü ve devam etti: Zamanında Sanctis de gerekli katkılarda bulunmuştu, kimse inkâr edemezdi bunu. Neredeyse iki yıl boyunca katılmadığı eylem kalmamıştı, öyle değil mi? Kovalamacalara, göz yaşartıcı bombalara, uykusuz gecelere, kaburgalarında sık sık hissettiği cop darbelerine dayanmış olan o değil miydi? Kim Francisco Sanctis'in korkağın teki olduğunu iddia edebilirdi? Kimse. Böyle düşünen biri varsa o zamanlardaki arkadaşlarına sorabilirdi ya da Elena'ya. Evet, *Yumruk Havaya*'nın idari ve mali işler sorumlusu ve bu imkânsız görev için yirmi ya da otuz farklı aday arasından kendisini seçen Elenita Vaccaro.

Bu şerefe nail olduğu için Sanctis'in koltukları kabardı;

[*] Buenos Aires'in kuzeyinde, seçkinlerin yaşadığı bir semt. -*Ed.*

ancak kabul edemezdi, çünkü şimdi bambaşka bir mücadele veriyordu. Nasıl bir mücadele? Efenim şöyle, dedi, bodruma kilitli, şu an ortalıkta görünmeyen öteki Francisco Sanctis'le değil de tanımadığı; ama öteki Francisco Sanctis'ten çok daha mantıklı ve zeki başka bir kişiyle konuşmaya hazırlanıyormuşçasına. Hemen açıklayayım efenim. Manevi değerler uğruna mücadele. Neden bahsettiğimi anlıyorsunuz, değil mi efenim? Gerçek özgürlük, evet, yozlaşmanın, faydacılığın çürüttüğü bir dünyada ulaşılabilecek gerçek özgürlük. Bunu dedem de yapar, diyorsunuz değil mi efendim? Oysa ben en azından bir kişiyi hepimizin altında kaldığı o aptallık ve vahşet dalgasına yakalanmaktan kurtarmak için mücadele ediyorum.

Çünkü ancak bu şekilde, diye devam etti çelişkiye düşerek, nihayetinde tesadüfi bir şey için veya şöyle de diyebiliriz: Sirenlerin söylediği bir şarkı için mücadeleyi bırakmak, korkaklık edip kaçmak (evet korkaklık dedim yanlış duymadınız) kendimi, ruhumu, hayallerimi her şeyi şeytana satmak olacaktır.

Bütün bunları ne uğruna yapacakmışım? Doğrusunu söylemek gerekirse, saygı duyulabilecek başka hayaller uğruna, bunu itiraf etmekten zerre kadar gocunmuyorum. Ancak dürüst davranacağım: Böyle bir hayali ne anlıyorum ne de paylaşıyorum. Neden söylenmeyecekmiş?

O sırada X beyefendiyle yaptığı mühim konuşmaya ara vererek biraz önceki ses tonuyla kendi kendine şöyle dedi: "Hiçbir şey yapmıyorum. Katiyen."

Ve ardından rahatsız edici bir karasineği korkutmak istermişçesine kafası ve ellerini salladı.

Cabildo'yu geçerken bir arabanın içine doğru eğilip bir şeyler anlatan adama tedirgin tedirgin baktı, oradan sola

saptı, şimdi de Queseda'yı geçiyordu. Amaçsızca Puente Saavedra'ya doğru yürüyordu.

Derin düşüncelere dalmış bir halde Queseda'yı geçerken bulvara doğru yaklaşan arabayı fark etmedi, neredeyse üzerinden geçecekti. Çarpmasına ramak kala durumu fark etti. İçinde dört kişi oturan bir devriye arabasıydı geçen. Korkusundan altına yapacaktı; ancak elinden geleni ardına koymayarak sakin bir ifade takındı, boğa güreşçilerini hatta tangocuları andırır bir hareketle de arabanın arkasına geçmeyi başardı.

Yine korkmaya başladı. Arabada oturan ikisi üniformalı ikisi sivil dört polisin kendisini izlediklerinden emindi. Hafızasının derinliklerinde gömülü sandığı söz konusu isim ve adresler Sanctis'i tepeden tırnağa süzen her polisin kolaylıkla görebileceği yanıp sönen, hain nesnelere dönüşmüşlerdi şimdi; Sanctis çok huzursuzdu.

Bir şeyler gizlemek istercesine elini alnının üzerine koydu, sonra da böyle çocukça bir hareket yaptığı için kendi kendine güldü; biraz daha rahat olmayı deneyecekti. Devriye arabalarında parmak izine yönelik bilgisayar programlarının ve birçok teknolojik aletin kullanılmakta olduğu biliniyordu, ancak birçok güvenlik örgütünün de belirttiği gibi, henüz akıl okuyan herhangi bir alet icat edilmemişti. Böyle bir şey icat edilmiş olsa, insanlar ne kamusal alanda ne de başka bir yerde özgürce yürüyebilirdi.

Düşündüğü fıkra benzeri şeyler ne yazık ki korkusunu geçirmeye yetmedi. Kendini hâlâ çıplak, saydam, güçsüz ve her an polislerle burun buruna gelebilecekmiş gibi hissediyordu; böyle bir şey olursa da ne yapacağını bilmiyordu.

Gecenin bu saatinde sokakta yalnız başına yürümekten fayda gelmeyeceğini nihayet düşünebildi. Tam tersine:

Kafasını toplamak için gecenin karanlığında, polislerin gezindiği Cabildo sokaklarında yaptığı bu yürüyüş, yalnızca içindeki korkuların daha da büyüyerek dayanılmaz hale gelmesine neden oluyordu.

Öyleyse bir an önce bu amaçsız yürüyüşe bir son vermeli ve evine dönmeliydi. Şimdi kapıdan içeri girip uzun uzun banyo yapmayı ve yatağına girmeyi öylesine istiyordu ki. Maria Angelica da daha uyumamıştır, diye düşündü.

Öylece dikilip Maria Angelica'yı düşünmeye başladı: Maria Angelica'nın sıcak tenini, Maria Angelica'nın belini ve bacaklarını, Maria Angelica'nın tadını ve kokusunu, Maria Angelica'nın onun vahası, mabedi, kayası, sıcacık kucağı olduğunu... Nasıl da yürüyüşünün uzun sürüp sürmeyeceğini sormuştu, nasıl da Fransız parfümü sıkmış, bir şişe Suter alıp dolaba koymuştu... Sanctis sertleşmeye başladığını fark etti.

Evli kaldıkları onca yıla rağmen Maria Angelica'yla sevişmek hâlâ büyülü, önceden tahmin edilemez bir şeydi. Kendini o tatlı baş dönmesine, baştan çıkarıcı yaramaz hareketlere, aşkın gücüne, dünyadaki tüm dertleri yok eden o çılgınlığa bırakması yeterliydi.

Şu anda sadece Maria Angelica'nın yanında olmak istiyordu; fark etmeden Puente Saavedra'ya doğru gidiyor da olsa, bir an önce eve döneceğini söylermişçesine başını salladı.

Her şeyin böyle kolay hallolabildiğine inanamıyordu, yalnızca Maria Angelica'yı düşünmek sorunu hemencecik çözmüştü işte. Kafasını dağıtmak için biraz daha yürümeye karar verdi, saatine baktı ve kendine söz verdi: Gece yarısından önce evde olacaktı.

İki isim ve adres gereksiz nesnelere, işine yaramayacak

önemsiz saçmalıklara dönüştüler, artık var olma nedenleri kalmamıştı. Yürüyüşün başındakinden çok daha mantıksız gibi görünen bir yöntem sayesinde nihayet karar verebilmişti. Öyleyse o kelime ve numara yığınlarını aklında tutmasının ne anlamı kalmıştı? Artık hepsini sonsuzluğa uğurlayabilirdi.

Ancak bu kez verdiği kararı kimseye açıklamak niyetinde değildi; konuşmalarında onu yalnız bırakmayan o kişiye bile. Mantığını bir kenara bırakmıştı; pipisi hâlâ sertti, bu da Maria Angelica'dan telepatik bir çağrı aldığını düşündürüyordu ona, Sanctis Maria Angelica'nın çağrısına karşılık veriyordu şüphesiz, dünyanın en mantıklı şeyini bile böyle bir çağrıya feda ederdi.

Artık her şey apaçık ortadaydı. Elena Vaccaro'nun mütevazı fantezisi, Filistinlilerin ayaklanması ya da Villa Soldati'nin elektrikli sandalyede idam edilmesinden farksızdı. Yani Sanctis'in umurunda değildi. Elena'yı bir daha ne görecek ne de konuşacaktı, o zaman en iyisi bir daha bunları düşünmemekti.

İşin komik tarafı ise...

10. BÖLÜM

Telepatik sertleşme ile beraberindeki güzel ve beklenmedik sevişme hayalleri dışında hiçbir şey değişmemişti; Cabildo'daki yürüyüşüne devam eden Sanctis Paroissien sokağında iki serseriyle karşılaştı

İşin komik tarafı ise Elena, Sanctis'e kendini affettirmesi için ne fırsat vermiş ne de onu geri çevirmişti. Neden affettirecekmiş ki kendini? Ne geri çevirmesi? Puente Saavedra'ya doğru yürürken işte bunları düşünüyordu: Birkaç saniye önce içgüdülerine güvenerek aldığı kararlara rağmen. Elena ne bir şey teklif etmiş, ne de açık açık bir şey istemişti. Aslında yalnızca ufak tefek bir sorununu Sanctis'in omuzlarına yığarak kendini kurtarmıştı. Hatta ufak tefek bir sorun bile değildi bu, Elena'nın nasıl olup da ulaştığını anlamadığı bir bilgi parçacığıydı sadece, Palermo'da pazar günleri nasıl bahşiş verilirse öyle vermişti Sanctis'e bu bilgiyi, hatta elini yakan bir mumu fırlatır gibi vermişti...

Kirli işlere bulaşmış bir lavuğun karısı ve burjuva sınıfına mensup bir eş olmaktan ağırlaşmış vicdanını rahatlat-

manın kolay bir yoluydu tabii, böylece huzurunun kaçmasını engelliyordu. Harika değil mi? Çünkü kaltağın keyfi herhalde şu an yerindeydi. Molly Pitcher* gibi biri olduğunu düşünüyordu herhalde, yarın da her şeyi bir arkadaşına, bir gecelik aşkına ya da psikoloğuna anlatacaktı. Kendi yöntemleriyle, Simone de Beauvoir okumalarıyla, parapsikoloji ve vücut dili dersleriyle, zinacılığa dayanan ahlaki değerleriyle, emin olun, daha fazlasını söyleyebilirdi. Bir yandan da dolaylı yoldan; yorulmak bilmeyen, ıslahhane ayakkabıları giyen ve arada bir, ergenlik günlerinden kalma gözlüğünün ardından suçlayan gözlerle kendisine bakan o tombul kızı hoş tutmaya çalışacaktı.

Şimdi her şeyi daha net görmeye başlıyordu, şükürler olsun, Elenita Vaccaro'nun vicdan operasyonuna dahil olmayacaktı. Her şey buraya kadar.

Republiquetas'a kadar gelmişti, Maria Angelica uyumadan eve dönmek istiyorsa buradan otobüse binmesi gerekliydi. Durağa yaklaştı ve tabelaya dayanarak beklemeye koyuldu. Hava serindi. İnsanın içini ürperten bir rüzgar esiyor, ağaçların yapraklarını sallıyor, çöpleri sokağın üzerinde uçuruyordu. Günün sorunları belirginleşmeye başlamıştı, Sanctis de bu sorunların içine gömülmek üzereydi. Yarı uyanık bir halde kaldırıma, sokağın köşesindeki toz bulutuna, bulutlanmaya başlayan gökyüzüne baktı, yağmur yağacak gibiydi. Gözleri kapanmak üzereydi; uykusu gelmişti.

Neler düşündüğünü kendisi de bilmiyordu, çünkü dikkati iyice dağıldı ve neredeyse bomboş bir 68 numaralı otobüsün geçip gitmesine seyirci kaldı. Sonraki otobüs için en az on beş dakika daha beklemesi gerekiyordu. Şanssızlık...

---

* Bağımsızlık Savaşı sırasında cepheye su taşıdığı rivayet edilen Amerikalı kadın kahraman. -*Ed.*

Orada öylece durmaktan sıkılmıştı, biraz yürümeye karar verdi. Sonraki durağa kadar, dedi kendi kendine. Yine Puente Saavedra'ya doğru yürüdü.

Ayaklarını neredeyse sürüye sürüye isteksizce, önce Garcia del Rio'yu sonra da Manzanares'i arkasında bırakarak yürüdü. Paroissien sokağından iki kilometre kadar uzakta, otobüs durağında bekleyen iki kişi gördü. Birdenbire, nedenini bilmeden, yürümeye devam etmeye karar verdi.

Elleri ceplerinde, yorgun görünmeye çalışarak, orada yokmuş gibi adamları göz ucuyla süzdü. İki çocuk. Biri spor ayakkabı, kot ve üstüne çok bol gelen siyah bir ceket giyiyordu. Elinde mavi çanta taşıyan bu uzun, zayıf çocuk arkadaşıyla konuşmak için biraz eğilmek zorunda kalıyordu. Tıknaz, kıvırcık saçlı arkadaşı ise Yahudi'ye benziyordu. Sanctis yaklaşınca konuşmayı kesip Sanctis'le hiç ama hiç ilgilenmeyerek sonraki otobüsü görmek istermişçesine Cabildo'nun uzak tarafına doğru baktılar. Eylemci bu çocuklar, diye düşündü Sanctis.

Yüzünü çocuklardan iyi bir bakış almak için dönmüyor bile; ama tam o sırada aklına bir fikir geliyor. Neden hemen çocukların yanına gidip başka açıklama yapmadan isim ve adresleri onlara vermiyor ki? Bakın çocuklar, söyleyeceklerimi yazın, olur mu? Julio Cardini, Alvarez Thomas 2837, 3. Kat C blok; Bernardo Lipstein, Lacarra 4225. Bu gece yakayı ele verecekler, haberiniz olsun. Yanlış duymadınız. Başka soru sormayın lütfen, daha fazlasını söyleyemem. Yapmanız gerekeni biliyorsunuz. İyi geceler.

Herhalde o iki çocuğun bir dernekle bağlantısı vardı. Yani neler döndüğünü, böyle durumlarda neler yapılması gerektiğini bilirlerdi. Sırrı onlara ver ve uzaklaş. Hayır sizi daha önce gördüğümü hatırlamıyorum. Böylece Sanctis

omuzlarındaki yükten kurtulacak, aynı zamanda da faydalı, doğru bir şey yapmış olacaktı. Hiç de fena fikir değildi, ha?

Yavaşladı. Bir durağa geldi, ve geri dönmeye hazırlandı. Ancak vücudu düşüncelerine cevap verene kadar fikrini değiştirip hızla uzaklaştı: Ardında kalan Paroissien sokağının köşesine gidiyordu hızla.

Aptalca, çocukça davrandığı için kendini suçladı. Elenita Vaccaro gibi aklını kaçırdığını düşündü. Ancak delilerin aklına gelebilecek bir şey yapmak üzereydi neredeyse. O iki çocuğun eylemci olduğunu nereden çıkarmıştı ki? O günlerde polisler öğrenci, satıcı, hatta hippi kılığında gezinmiyor muydu ortalıkta? Ya o iki kişi birer muhbir ya da pislik olsaydı, ve Sanctis'i ispiyonlasalardı? Yorgunken sağlıklı düşünemiyordu belli ki.

İlk ve son kez dememiş miydi? Öyleyse neden sırrını verecek bir aday arıyordu? Olimpiyatlarda meşale taşımıyorlardı ki... Mektup zinciri de kurmuyorlardı. Mektubun iki kopyasını çıkarıp tanıdığın iki kişiye gönder. Buenos Aires'ten Balbino Gutierrez denileni yapmadı, kafasına dolap düştü. Rosario'dan Cesareo Giambattista ise denileni yaptı, Catanzaro'daki teyzesinin bıraktığı mirasla zengin oldu. Ne zannediyordu ki, vicdanındaki hafif yükü ortadan kaldırmak için yapılacak bir kaçamak mıydı bu? Böylece iddia borçlarını yok sayacaklar ya da kafasına dolap atmaktan vaz mı geçeceklerdi? Sevgili dostum, bir saniye durup düşün istersen. Ne vicdan azabı çekmesine ne de vicdanını rahatlatmasına gerek vardı. Ordu rejimiyle işbirliği yapmış mıydı hiç? Onları herhangi bir şekilde desteklemiş miydi? Hayır, tam tersine. Ülkeyi bu hale soktukları için hep içten içe suçlamıştı onları: Katil oldukları, en önemlisi de her fırsatta kabadayılık ettikleri, kaba kuvvete başvurdukları için.

Sanctis rejime duyduğu gizli nefret ve silahlı kuvvetlerle dişe diş kana kan mücadele ederek hayatlarını tehlikeye atanlara duyduğu gizli hayranlık sonucunda, Lucho aracılığıyla, tereddüt ederek de olsa, nasıl iletişim kurmaya çalıştığını hatırladı. Aslında ne yapmak istediğini kendi de bilmiyordu; gene de denemişti işte. İşe yaramadığını da hatırlıyordu tabii, Lucho'nun güvensiz ve kaçamak tavrı karşısında Sanctis'in eli ayağına dolaşmış, hiçbir işe yaramayan biri gibi hissetmişti kendini. Yine de, böyle önemsiz bir ayrıntı bile Sanctis'in olaylar karşısındaki tutumunu göstermeye yeter de artardı bile. Yalnızca şu anki ordu karşıtlığını değil, tüm hayatını. Allah biliyor, nasıl da korkusuz davranmıştı, en azından o zamanlarda.

Diğer yandan, çabalaması ne saçma ne de boşunaydı, şimdi daha da iyi anlaşılıyordu bu. Şimdi kendi kendine itirafta bulunuyordu: Saçma olan tek şey, Paroissien sokağında gördüğü iki genci, ortada fol yok yumurta yokken eylemci sanmasıydı. Neyse, bu da işin bambaşka bir yanı.

Gizemli kısaltma adları olan böylesi örgütlerden bir kişi, yalnızca bir kişi tanısa o zaman işler çok daha kolay halledilebilirdi. Onu arar, sırrını verir, böylece kurtarma operasyonu da derhal başlatılırdı ya da en azından böyle örgütlerden birini tanıyan birini tanıyan birini...

Ama hayır, muhasebeci Francisco Sanctis, o kötü tabiri kullanmak gerekirse; böyle "yıkıcı faaliyetlerde bulunan" örgütlerden kimseyi tanımıyordu. Demek ki yalnızca Fernandez ailesinin oğlu Lucho vardı tanıdığı; o da kim bilir neredeydi şimdi... Ayrıca Sanctis hep iyimser olmaya çalışırdı; ama Lucho'nun hayatta olduğundan emin miydi ki? Kim bilebilirdi bunu? O kadar kötü şeyler yaşanmaktaydı ki: Toplama kampları; orada burada bulunan parçalanmış

cesetler; Plate Nehri'nde yüzen, dinamitle havaya uçurulmuş cansız bedenler. Düşünmek bile istemiyordu.

Lucho'nın ailesi de vardı tabii; Fernandezler ve hepsinden önemlisi Rita; Lucho'nun annesi, Maria Angelica'nın da arkadaşı. Ancak evlerine yapılan baskından ve aşağılık telefon tehditlerinden sonra Blanco Encalada sokağındantaşınmış, doğal olarak da yeni adreslerini kimseye vermemişlerdi: Sanctis onlardan da yardım isteyemezdi.

Başka bir deyişle, Sanctis'in işine yarayabilecek herhangi bir bağlantının "b"siyle bile bağlantısı yoktu. Peki ya Elena'nın onu arayıp sırrı vermesinin nedeni Sanctis'in yıkıcı faaliyetlerde bulunan gruplar ve kaymak tabaka arasında bir köprü kurabileceğini düşünmesi miydi? Kendine hâkim olamayıp kahkahalar atacaktı neredeyse. Her şey koca bir şaka mıydı, belki de gün gelecek, 1977'nin en komik şakasını eşine dostuna anlatacak, hep beraber güleceklerdi.

Ama ne yazık ki kahkaha atılacak bir şey yoktu ortada. Derhal bir şeyler bulmalıydı, böyle düşündü Besares sokağını geçip gördüğü bir çakıl taşını filozoflar gibi tekmelerken... Çünkü böyle gençlere hayranlık duyarken, onlarla iletişim kurmayı bu denli isterken, ona yardımcı olabilecek birini tanımak şöyle dursun, güvenip de danışabileceği birini bile tanımıyordu. Demek geçen yıllar, işi, ya da evliliği, ya da her neyse işte, hayatının bir zamanlar çok önemli parçası olan şeyden uzaklaştırmıştı Sanctis'i.

Evet böyle görünüyordu; ama şimdi gereksiz şeyler düşünmenin zamanı değildi, ayrıca herhalde bu işin altından da kalkamayacağını kabul etmeliydi artık. Çünkü şimdi her şey çok mantıklıydı. Elena'nın sözleri açık ve netti: "Birini bulman çok daha mantıklı olacaktır. Ne seni, ne de beni tanıyan birini." Elena apaçık söylemişti işte, Sanctis tek başı-

na bir şey yapmaya kalkmamalıydı. Onu tanımayan birini bulmak gerekliydi. İyi ama, mümkün değildi ki böyle birini bulmak. Yani iş çıkmaza giriyordu. Başka bir deyişle, Elena aynı anda hem sorunu hem de çözümünü söylemişti Sanctis'e. Yani sorun kendi kendini çözmüştü. Nasıl yani? E, çok basit. Sanctis hiçbir şey yapmadan. Sanctis'i hiç yormadan.

Farkında olmadan bir iki durak yürüdü. Şehir sınırlarını yeni geçmişti; otobüs terminaline gitmeye karar verdi, böylece onca yolu yürümek zorunda kalmayacaktı. On ikiye çeyrek var. Maria Angelica herhalde uyumuştur, diye düşündü. Öyleyse acele etmeye gerek yoktu, ağır ağır yürümeye devam etti. Fırtına kopmak üzereydi. Gece soğuktu artık, yürümek kolaylaşmıştı. Ertesi gün cumartesiydi, Sanctis nasılsa büroya gitmiyordu. Yavaş yavaş da olsa nihayet sinirlerini yatıştırmaya başlayan bu yürüyüşe değmişti işte.

Bir sigara çıkardı. Kibritin yanabilmesi için kuytu bir köşe buldu, ceketinin klapasıyla da rüzgarı engellemeye çalıştı. Evet! Nihayet başarmıştı, başını gururla kaldırıp sigaradan derin bir nefes çekti. İşte tam o sırada sokağın köşesine doğru baktı: İki kişi Cabildo'dan Ramallo'ya doğru hızla yürüyordu. Onları tam seçemiyordu; ama ya Paroissen sokağında gördüğü iki genç ise bunlar! Ne tuhaf, değil mi? Belki de onları ilk gördüğü yerde otobüs falan beklemiyorlardı, belki de yalnızca Sanctis'ten kurtulabilmek için öbür tarafa doğru yürüyorlardı şimdi.

Yakından bakmak istedi. Aptalca; ama onlarla ilgili o kadar çok şey düşünmüştü ki, onları görmek...

Ramallo'ya doğru hızla yürümeye başladı, hatta neredeyse koşacaktı. Durdu. Neden yakından bakacaktı ki? Paroissen'de gördüğü iki kişiyle aynı olup olmadıklarını

anlamak için mi? Gerçekten eylemci olup olmadıklarını anlamak için mi? Ne kadar aptalca bir düşünce! Hatta berbat! Gerçekten eylemci iseler, Sanctis'in polis olduğunu düşüneceklerdi; değillerse de ibne olduğunu. Ayrıca, sokakta gördüğü iki kişi neden bu denli ilgisini çekmişti?

Sanki oyun oynarmış gibi gördüğü o iki kişiyi hatırlamaya çalıştı: Biri siyah saçlı ve zayıf, öbürü tıknaz, sarı kıvırcık saçlıydı. İşte o anda: *Zırrrrrrr!*: yine kulakları sağır eden o zil çaldı, Julio Cardini ve Bernardo Lipstein isimleri yine ortaya çıkıverdi, bilgisayar panelinde yanıp sönen küçük ışıklar gibi.

Sanctis bu kez etkilenmedi. Kaçık, bodrumdaki Francisco Sanctis'in işiydi bu ses, öyleyse takmaya ne gerek vardı. Ceketinin klapalarını kaldırdı, Cabildo'ya doğru yürümeye koyuldu, hem de ıslık çalarak.

Henüz yüz metre bile gitmemişti ki iki şeyin birbiriyle bağlantılı olabileceği geldi aklına: Paroissen sokağındaki gençler ve aklının karanlığında kedi gözü gibi parlayan o isimler. Birdenbire havai fişek gibi patladı o düşünce, o fikir: Ya onlar onlarsa!?

İnanılmaz ama gerçek olabilir, neden olmasın? Gecenin şu vaktinde artık zonklamakta olan beyni şimdi de bu düşünceye takılmıştı: Ya biraz önce gördüğü iki kişi Julio Cardini ve Bernardo Lipstein ise? Ya Sanctis'i bu duruma sokan Tanrı ya da peygamber ya da her kimse, onu sınıyor ya da ona şans tanıyorsa?

Şimdi Ramallo'ya doğru koşsa ve onları yakalasa? Ne kadar iyi, ne kadar kolay olurdu. Onlara el sallar ve isimleriyle seslenirdi. Julio ve Bernardo tabii ki duracak, önce biraz ürkecek, onlarla konuşunca da yatışacaklardı. Ve sonra da sır: iyi seçilmiş birkaç kararlı kelime. Ardından arkasını dönüp

uzaklaşacaktı. İşte böylelikle usturuplu bir şekilde, kolayca ve ustalıkla o iki çocukcağızın hayatını kurtaracak, gecenin ilerleyen saatlerinde Hava Kuvvetleri'nden gelen orospu çocuklarına yem olmalarını engelleyecekti. Aferin oğlum Sanctis, hiç de fena değil.

Ramallo'ya yüz metre kala Sanctis'in artık inanmadığı, yorgunluğunun eseri olarak gördüğü bir hayaldi, bir peri masalıydı bu; mantıklı olmak adına hemen unutmak istedi.

Ancak başaramadı. Bu hayal, bu fikir koca bir karasinek gibi dolaşıp duruyordu etrafında. Daha da kötüsü, daha da çılgınca düşüncelere, daha önce ortaya çıkmamış yeni fikirlere pencereler açılıyordu artık. Ağzında kötü bir tat vardı; hüznün tadı acıydı.

Yeni düşünceler mi? Yok canım, sıradışı şeylerden bahsetmiyoruz. Yalnızca şunlar: Sanctis kendine rağmen Paroissen sokağındaki iki kişinin Ramallo'daki iki kişiyle aynı olabileceğini düşünmekten kendini alamıyordu. Ve söz konusu kişiler Julio Cardini ve Bernardo Lipstein ise bu, Julio Cardini ve Bernardo Lipstein diye iki kişinin gerçek olduğu anlamına geliyordu (tabii ki yalnızca bir an için ve hayal gücünün etkisiyle düşündü böyle bir şeyi). Yaşayan insanlar, hayaletler ve soyut kavramlar arasında bir fark vardır elbet. Böyle bir şey rivayet ya da saçmalık da olsa, Sanctis tarafından şimdiye dek kabul edilmemişti, belki de Sanctis böyle bir şeyi kabul etmeye cesaret edememişti, kim bilir. Hiç düşünmemişti: Şimdiye dek düşünmek istememişti: Julio Cardini ve Bernardo Lipstein'ın kendi yüzleri, kendi saç renkleri, kendi ayakkabıları, kendi kokuları, kendi akrabaları (belki halaları, belki teyzeleri), tuttukları birer futbol takımı, kendilerine göre bir "pekmez" deyişleri vardı; tıp-

kı Sanctis'in bir süre önce gördüğü o iki genç gibi. Su götürmez bir gerçekti bu, işte bu kadar basitti. Ve birdenbire, Sanctis'in hayal gücünün yaptığı ani bir manevrayla, Julio Cardini ve Bernardo Lipstein gözlük faturasının arkasına yazılıp ezberlenmiş iki isim olmaktan çıkıp gerçek birer insana dönüştüler: Tanışmasalar da onların da Sanctis gibi canlı birer vücudu, Sanctis gibi dengesiz, yerinde durmayan birer aklı vardı. Ve onlar da korku denen duyguyu biliyorlardı herhalde: Sanctis'in şu an iliklerine kadar hissettiği, onu daha da çok ürperten, kaskatı kesen o duyguyu.

11. BÖLÜM

Sanctis kartlarının biri dışında hepsini kurnazca elinden çıkarıyor, kader de hemen onların yerine yenilerini veriyor. İşte yeni kartlardan biri: Tehlikeli de olsa ona Maipu bulvarından bakmak o kadar da kötü olmayabilir.

Sanctis Vedia sokağının kaldırımında ilerlerken tökezledi, neredeyse düşecekti. Ancak şimdi fark edebildi: Birkaç dakikadır bacakları tutmayacak kadar yorgundu.

Bu duyguyu biliyordu. Korkuyor, evet çok korkuyordu, neden itiraf etmeyecekti ki? Çok eskiden beri, dini okulu bıraktığı ergenlik çağı günlerinden beri, bomboş bir yerdeki otlar ve teneke kutularla ilk karşılaşmasından beri, bacaklarındaki bu yorgunluğu, biriyle yumruk yumruğa dövüşmeden hemen önce üzerine çöken hastalık gibi tanıyordu.

Önce, sanki hasta olacakmış gibi karın boşluğunda bir üşüme hisseder, sonra çenesi tek kelime bile etmesine izin vermeyecek kadar kilitlenir, daha da kötüsü, bacaklarına hâkim olamazdı. Sanki yere basmıyordu artık, havada asılı kalmıştı; tıpkı bir kâğıt parçası gibi, en ufak darbeyle den-

gesini tamamen kaybedebilirdi. Şu an kendisini aynen böyle hissediyordu; nedenini bilmese de.

Bütün bunlar Sanctis'i pek etkilemiyordu, hatta neredeyse güldürecekti. Kavga kavgadır, her zaman risk vardır. Öyleyse öncesindeki korkuyu anlamak zor değildir. Ama şimdi Cabildo'dan Puente Saavedra'ya masum masum yürürken böyle korkmasına neden olan neydi? Nasıl bir adım atacaktı, nasıl bir risk alacaktı ki bacakları böyle güçsüzleşmişti?

Hiçbir şey, hiçbir şey yapmayacaktı. Neyse ki bundan emindi. Elena Vaccaro olayı artık kapanmamış mıydı? E, daha ne o zaman? Nereden çıkmıştı bu saçmasapan korku?

Fizyolojik bir mekanizma karnındaki soğukluğu, çenesindeki kenetlenmeyi, bacaklarına hâkim olamayışını; kısacası korkuyu, ilk birkaç yumrukla kaybolan korkuyu geri getirdi. Birkaç yumruktan sonra, kendine has dövüş tarzına rağmen, korku yerini cesarete bırakır, o vahşice erkeklik sınavını başarıyla geçmesini sağlardı.

Evet sınavların hepsinden alnının akıyla çıkmıştı ve bugün, otuz yıl sonra bile, bu durumdan çocukça bir zevk alıyordu. İyi de yaşamının şu aşamasında karşısına çıkan sınav da neyin nesiydi?

Sınava tabi tutulma düşüncesi ne kadar çılgınca, ne kadar tuhaftı; kırmızı hırkalı yavruyla Renault'nun karanlığında gerçek olması güç bir buluşmayı yeniden hayal ederek, sınav düşüncesini kafasına takmamaya çalıştı: Bu defaki hayalinde ne yanmış faturalar, ne de karılarla kocalar vardı.

Ne yazık ki yaptığı hiçbir işe yaramadı. Sanctis'e biri uzun kirpikli siyah, öteki gri yeşil iki çift göz onu izliyormuş gibi geldi ve deminki saçmalık bütün cazibesini yitirdi. Ellerini bir duvara dayadı, ayaklarına baktı ve yeniden Julio Cardini ve Bernardo Lipstein'ı düşünmeye koyuldu.

İsimleri artık gözlük faturasında yazılı olmaktan çıkıp Hava Kuvvetleri İstihbaratı "halledilenler" listesinde yanlarına iki "halledildi" işareti konmuş Julio Cardini ve Bernardo Lipstein. Şimdi belki de isimlerinin yanındaki bu minik işaretten habersiz; bugünlerde herkesin olduğu gibi kayıtsız, endişeli ya da altına yapacak kadar korkak; horul horul uyuyor, maté* içiyor, eşlerini aldatıyor, bir şeyler yazıyor, kanaryaya yem veriyor, mutfak masasını boyuyor, Ramalo sokağındaki iki kişi gibi hızlı hızlı yürüyor, otobüse biniyor, bir kahvede ya da evlerinde oturuyorlardır: Alvarez Thomas 2837 ve Lacarra 4225'teki evlerinde! N'olursa olsun beş para etmez bir Hava Kuvvetleri yüzbaşısı ya da albayının kahve içerken aldığı karardan bihaberdiler. Yani Cardini ve Lipstein her zamanki hayatlarına devam ederken, nefis ya da korkunç hayatlarına devam ederken bilmiyorlardı ki...

Neyi bilmiyorlardı? Bir düşünelim. Sanctis bitap bir halde, sabırsızca, gizlemediği bir sıkıntıyla bir kez daha sordu aynı soruyu; belki de soruyu soran çocuksu Francisco Sanctis'i yıldırmak ya da kışkırtmak istercesine, aynı zamanda da sorunun başka bir korkunç tuzağa dönüşebileceğini bile bile. Hayal gücünü özgür bırakıp soruyu cevaplarsa kararlı bir şekilde düşünerek ve az sonra Maria Angelica'yla; Zen Budizmi, Fransız parfümü ve dolaptaki şarap sayesinde cazibesi iyiden iyiye artmış Maria Angelica'yla sevişeceğini planlayarak iç huzuru adına yaptığı her şey boşa gidecekti. İşte bu yüzden o cümle yarım kalmalıydı, "bilmiyorlardı ki"nin devamı gelmemeliydi, yerini bambaşka bir cümleye, bambaşka bir konuya bırakmalıydı. Her şey ne kadar da mantıklıydı, kimsenin birilerine Julio Cardini ve Bernardo Lipstein'ın bu geceyle ilgili bildikleri ve bilmediklerinden

* Arjantin, Uruguay ve Paraguay'da yaygın bir içki. -*Ed.*

bahsetmeye ihtiyacı yoktu. İpe sapa gelmez tahminlerden yola çıkarak bir yerlere varmaya çalışmaya ne gerek vardı?

En güzeli her şeyi bir yana bırakıp konuyu değiştirmekti, çünkü cümleyi, "bilmiyorlardı ki bu gece kaçırılacaklarını," diye devam ettirmeye gerek yoktu mesela, çünkü "bu gece kaçırılacaklarını" tüyler ürperten basit bir cümleydi; en azından birkaç saniye öncesine kadar. Ne anlama geliyordu peki? Hava Kuvvetleri söz edilen saatte bu iki adamcağızı alıp eşek sudan gelinceye kadar dövecekti. Hayır hayır, artık fikir değiştirip bir şeyler yapmak için de çok geçti, çünkü nasıl biraz önce Julio Cardini ve Bernardo Lipstein yalnızca faturada yazılı birer isim olmaktan çıkıp canlandılarsa, "bu gece kaçırılacaklar" cümlesi de Sanctis'in hayal gücünün kaçıklığında yalnızca bir cümle olmaktan çıkmaya başlıyordu. Kök salan bir ağaç gibi, zeminini zorluyor, ilk yaprakları açılıyor, dallarının büyümesi engellenemiyor, "bu gece kaçırılacaklar" cümlesi gittikçe daha da canlı hale geliyordu. Verimli bir toprak onu bilinmeyen bir özle besliyormuşçasına bir anda dev gibi oluyor, Villa Lugano'daki ağaçlık yolda yeşil çalılarla kaplı, duvarları bakımsız bir bungalova dönüşüyor; Villa Urquiza'da, önünde birkaç Ford Falcon'un sessizce beklediği gri balkonlu binanın üçüncü katındaki daireye dönüşüyor; kapıları bir anda en ufak ses çıkarmadan açılan, içinden kimisi kot ceket ve pantolon giyen sivillerin çıktığı, sokak lambasının ya da dolunayın altında parlayan siyah parlak arabalara dönüşüyor; bu adamların tırmandığı merdivenlere, tekmeledikleri kapılara dönüşüyordu. "Bu gece kaçırılacaklar," cümlesiyle şimdi yan yana duran Julio Cardini ve Bernardo Lipstein bir Hava Kuvvetleri binasında yere fırlatılıyor, ellerini kafalarına koyuyorlar, vücutlarının her tarafı kanlar içinde kalmış, ağızları ve cinsel organların-

dan hâlâ kan gelmeye devam ediyor. "Bu gece kaçırılacaklar" ve biri uzun biri zayıf, biri kahverengi biri kıvırcık saçlı bu iki adam, Julio Cardini ve Bernardo Lipstein, bir uçağın kargo bölümüne öylece atılmış, yanlarında ise tıpkı onlar gibi, vücutları nehrin kahverengi sularında şişmiş, belki de Uruguay sahillerindeki akıntılarda yıkanmış bir sürü ceset daha, o kadar korkunç ki...

Sanctis yüzünü ekşitti. Midesi bulanıyordu. Böyle şeyler düşünmesine neden olan hayal gücüne lanetler etti. Hayır, Sanctis'i böyle şeylere bulaştırıyor olamazlardı. Elena Vaccaro'nun aptallığı ya da şeytani sinsiliği onu böyle bir şeye bulaştırmış olamazdı. Ters giden bir şeyler vardı. En vicdansız kişi bile her şeyin Sanctis'e bağlı olduğunu düşünemezdi; Sanctis'in bu gece yapacaklarına ve yapmayacaklarına bağlı olduğunu. Hadi canım. Ortada bir yanlış anlama vardı, hayal gücü ona gene oyun oynuyordu; ama bu kez yemezler, diye düşündü. Öteki sebepler şöyle dursun, yalnızca Elena'nın ağzından çıkan laflar bile Sanctis'in bir şey yapmasını engellemeye yeter de artardı bile. Birini bulmasının çok daha iyi olacağını söylememiş miydi Elena? E, daha ne? Bu işin tamamen kendi sorumluluğunda olduğunu nereden çıkarmıştı?

Kollarını İtalyan filmlerinden fırlamışçasına açarak sorunla uzaktan yakından ilgisi olmadığını belirtti. Soluklanarak yeniden sakinleşmeye çalıştı. İmkânsızdı. Aklı buna izin vermiyordu. Bir meşgale bulmaya çalıştı; deli gibi Elena Vaccaro'yla yaptığı konuşmayı düşünmeye koyuldu yeniden.

Hata etmişti; ancak geç farkına varmıştı. Bu gece söylenenlerin, bütün söylenenlerin kendine ait birer dünyası vardı. Şimdi "daha iyi olur" sözünün daha iyi olur anlamına

geldiğini iyi anlıyordu. Başka bir deyişle bir engelleme ya da imkânsızlık durumu değildi bu. Bağlantılarıyla, böyle durumlarda neler yapılacağını bilen gizemli insanlarla iletişim kurmazsa dünyanın sonu demek değildi ki bu. Öyleyse kimse Sanctis'in herhangi bir şey yapmasını açıkça engellememişti. Ama tabii belaya bulaşıp Hava Kuvvetlerinden bir dahinin Elena Vaccaro ya da kocası için kurduğu tuzağa düşmekten başka şey gelmiyordu aklına. Yorgun beyni şu an bunlarla başa çıkamazdı.

"Aman Allahım!" dedi çaresizce, birdenbire. Bir sigara daha yaktı. Eliyle bir çeşit karate hareketi yaptı. Göğe baktı, belki bir çare düşerdi oradan, kim bilir. Nasıl da karasinek gibi dolaşıyordu aynı düşünceler kafasının içinde? Neden şimdiye kadar bu pis sineği öldürememişti?

Farkına varmadan kalın beton sütunları ve köprüyü geçerek General Paz bulvarından çıktı. Maipu bulvarına, yani otobüs terminalinin biraz ötesine doğru yürüyordu. Kaldırıma doğru baktı, açık bir bar gördü.

Şimdiye kadar herhalde beyni düzgün çalışmamıştı. Bir anda, vahiy inmiş gibi bir şey geldi aklına; o gece aklına gelen en iyi fikirdi belki de. Neymiş? Maria Angelica'yı arayıp beş dakikaya kadar geleceğini söylemek.

Aptalca. Neredeyse gece yarısıydı, Maria Angelica çoktan uyumuştur. Bu saatte onu arayıp aklından geçen saçmalıkları anlatmak kafasında tepinmekten farksız olacaktı. Neyse. Hesaplanmış bir riskti bu. Ancak her şey planladığı gibi olsun istiyorsa kesinlikle böyle yapması gerekiyordu. Neden mi? Maria Angelica'yı arayıp "Beş dakikaya kadar geleceğim," demek çok önemli de ondan. Bir saniyede diğer bütün olasılıkları kaldırıyor da ondan. Planına sadık kaldığını gösteriyor da ondan. Böylece hiçbir şey yapmayacak,

her şeyi kendi haline bırakacak, bir çuval inciri berbat etmemiş olacaktı; bir anda kolayca tüm kararsızlıklarından kurtulacaktı. Bacaklarını güçsüzleştiren korku da böylece geçecekti.

Biraz daha sakinleşmiş olarak bara girdi, tapınağa giden insanın ciddiyetiyle telefona doğru ilerledi. Tapınak meşgul değildi ve Sanctis ona yaklaşırken, atmak üzere olduğu dönüşü olmayan adımın farkına varıyordu. O ahizeyi kaldırarak başlatmak üzere olduğu ayine tüm dikkatini verecekti. Cebinden bozuk para çıkardı, telefondaki bölmeye attı, ve "çevir" tonunu beklemeye koyuldu. Elini tuşlardan ayırmayarak tonun değişmesini bekledi ve evi aradı.

Yaptığı küçük hareketlerin her biri apaçık, inkâr edilemez kanıtın parçalarıydı: Sanctis kararını vermişti. Artık kendine güveni gelmişti. Bacakları da güçsüz değildi artık, titremiyordu, yere sağlam basıyorlardı.

Son haneyi de çevirdi. Bekledi. Telefon tam iki kez çaldı, Maria Angelica'nın "Efendim," diyen sesinden karısının yatmadığını, telefonun yakınında, belki de bıraktığı gibi kitabını okumakta olduğunu anladı.

Maria Angelica, Sanctis'in aramasına şaşırmamıştı. Tam tersine. Her nasılsa kocasının kendisini arayacağını biliyordu. Sanctis nasıl olup da bildiğini öğrenmek için sabırsızlanıyordu, gerçi çok da önemli değildi nedeni nasılı. Eve varır varmaz Maria Angelica ona uzun uzun anlatabilirdi, değil mi? Sanctis ince eleyip sık dokuyarak seçtiği kelimelerden oluşan cümleyi söylemek üzere ağzını açtı, artık bütün sorunlarına bir son vermek üzereydi:

"Maria Angelica, canım, beş..."

Allah kahretsin, cümleyi tamamlayamadan Maria Angelica "canım iyi ki aradın," dedi. Sanctis'in sözünü kesmesine

fırsat vermeden de aramasına neden bu kadar sevindiğini açıklamaya koyuldu. Hızlı konuşuyordu. Beş dakika önce Perugia aramıştı. Maria Angelica belki Sanctis'in bu gece ona uğrayacağını söyleyince de bu tesadüfe çok sevindiğini, kendisinin de bu gece Sanctis'i görmek istediğini söylemişti. Aradığında Zufriategui ve Maipu bulvarı arasındaki San Carlos'taydı, bir süre daha orada kalıp Sanctis'in gelmesini bekleyecekti.

"Herhalde hâlâ oradadır canım, sen neredesin?"

"Ben de oraya yakın sayılırım," diyebildi Sanctis isteksizce. İşin tuhafı San Carlos yalnızca bir buçuk iki kilometre uzaktaydı. Hatta kafasını çevirince ışığı yanan pencereşini seçebiliyordu. "Ama pek gidesim yok bu gece. Hem çok geç oldu. Belki yarın arar bir şeyler ayarlarız. Maria Angelica, sen onu boşver de şimdi..."

"Ama canım o kadar yakınındaysan neden gitmiyorsun ki? Azıcık kalır ne istediğini öğrenirsin." Yine sözünü kesmişti, herhalde söylemek istediklerini söyleyemeyecekti Sanctis. "Belki sana ihtiyacı vardır. Çok geç kalma. Çok yorgun görünüyordun. Şimdi nasılsın?"

"Daha iyiyim." Sanctis öfkesini gizlemeye çalışarak yalan söyledi.

"Buluşacaksınız o zaman? Yine arayabilir, o yüzden bilmek istiyorum." Maria Angelica Sanctis'i nedensizce sıkıştırıyordu.

"Bilmiyorum ya." Elinde olmadan geri adım atmış ve San Carlos'a bakmıştı. Pencerede Perugia'nın siluetini gördüğünü düşünerek tekrardan cevap verdi:

"Evet evet buluşuruz herhalde. Gidip orada mı bakayım. Ne istediğini öğrenir öğrenmez eve gelirim. Biraz yorgunum aslında, erken yatmak istiyorum."

"Perugia'yla yan yana gelince neler olduğunu biliyorum canım."

"Hayır hayır, gerçekten. Bak Maria Angelica, gerçekten eve gelmem gerek çünkü..." Bildiğiniz sebeplerden ötürü cümleyi yarım bıraktı. Söylemek istediği bu değildi, kendi aptallığı yüzünden konunun durmadan değişmesine tahammül edemiyordu artık. Bir şekilde işleri yoluna koymayı hâlâ istiyordu; ama eve, Maria Angelica'nın yanına dönme taahhütünde bulunamıyordu bir türlü. Kendine zaman tanıyacaktı: bir saatlik bir zaman sınırlaması.

"Bir civarı geleceğim, söz."

Ne yazık ki Maria Angelica Sanctis'e inanmamakta ısrar ediyordu, işler yeterince kötü gitmezmiş gibi. Böyle konularda çok deneyimli olduğunu düşündüğünden şefkatli bir şekilde dalga geçiyordu Sanctis'le. "Bak canım, böyle şeyler söylemene, bahaneler bulmana gerçekten gerek yok. Hoşça kal. Kendine dikkat et. Midene iyi gelmeyecek şeyler yeme. Ben yatıyorum."

Sanctis kaderine boyun eğerek umutsuz bir şekilde "hoşça kal," dedi, Maria Angelica'nın telefonu kapatmasından sonra da elinde ahizeyle uzun süre bekledi, sonra o kapattı.

Ayaklarını sürüyerek ağır ağır kapıya doğru ilerledi. Sanki birileri önüne durmadan engeller koymaktan, Sanctis'in istediklerini yapmasını engellemekten, gerçekten yapması gerekenlere izin vermemekten müthiş zevk alıyordu. Çok kızgındı: Perugia'ya, Maria Angelica'ya, bütün dünyaya... "Bak Maria Angelica, beş dakikaya kadar geleceğim," deyip önündeki birkaç saat içinde yapacağı şeyleri güvenli bir şekilde planlama hayalleri, Perugia'nın bir çuval inciri berbat eden telefonu yüzünden suya düşmüştü.

Perugia'yı seviyordu aslında. Gayet iyi bir adamdı, çok

güzel şeyler yaşamışlardı birlikte. Sanctis yalnızca gecenin şu saatinde sokaklarda dolanmak istemiyordu o kadar. İçinden bir ses bir an evvel evine gitmeyip ortalıkta dolanmaya devam ederse başına bir şey gelebileceğini söylüyordu. Ne gelecekmiş başına? Ortalıkta dolanırsa onu kim görecekmiş? Verdiği kararları hayata geçirmesini engelleyen kendi iradesinin saçmasapan gidip gelişlerinden başka hiçbir şey göremez ki! Asıl korktuğu şey şuydu: Sokakta kaldığı sürece bu ızdırap, evet ızdırap, sonsuza kadar sürüp gidebilirdi.

Demek ki Maria Angelica'yı aramak parlak bir fikir değil; hataydı: Bu gece yaptığı salakça işler zincirine eklenen yeni bir halka. Yapılacak en akıllıca şey otobüse atlayıp doğru eve gitmekti. Omuz silkti, "kaderde varsa..." deyip kader karşısında boynu eğik, San Carlos'a doğru yürümeye başladı.

Perugia'dan buluşmaktan başka çaresi yoktu. Zamanlama daha da kötü olabilir miydi? Hayır, imkânsız. Perugia şimdi ona iş güçten, futboldan, kadınlardan, Vicente Lopez'deki yeni evinden ve jimnastikle uğraşmayı nasıl hâlâ sürdürdüğünden söz edecekti. Sanctis'in şu an bunları duymaya gerçekten çok ihtiyacı vardı (!). Muhabbet çok uzamasa bari, diye düşündü. En fazla bir saat. Tabii ki Perugia'ya gece boyunca olanlardan söz edecek değildi. Böyle bir şeye hiç gerek yoktu. Zaten Perugia ona yardımcı olamazdı ki. Hiçbir şey yapamazdı, hiçbir şey. Perugia'nın aklı hiç ermezdi bu işlere.

Yürümeye devam etti. Otobüsün altında kalma riskini göze alarak Maipu bulvarının orta yerinde duruverdi. San Carlos'un penceresine bakarak olmayan bıyığını burdu. Yaptığı bu son iki hareket neyin göstergesi olabilir peki? Ta-

bii ki! Aklına yeni bir fikir gelmek üzereydi. Ne fikri mi? Perugia'ya gece olanlardan belki de söz edebilirdi. Neden etmeyecekmiş? İşte kader önüne beklenmedik bir kart atmıştı Sanctis'in. Perugia hem zekiydi, hem de tanıdığı vardı. Ya birini...

12. BÖLÜM

Katil ortaya çıkıyor

Pencere kenarından oturan adam ne Marcelo Perugia'ydı, ne de ona benzeyen biri. Ne komik: Sanctis şu veya bu şekilde zorlandığı bu uygunsuz buluşmaya San Carlos'un penceresinde Perugia'nın siluetini gördüğünü sandığı için gelmişti. Dahası var: Aklı bir karış havada pencereden dışarı bakan bu adamın Marcelo Perugia olmadığına dair en ufak şüphe duysaydı, buluşmaya gelmeyecekti Sanctis. Yani, böyle yorucu bir buluşmaya gelmeyip 68 model otobüsün içinde evine gidiyor olacaktı şimdi.

O halde, işler yine çıkmaza girmişti. Kim bilir kaçıncı kez. Perugia'yla karşılaşmayı umarak Zufriategui'den aşağı doğru inerken, bir yandan da parmaklarıyla gece boyunca peş peşe düştüğü yanılgıları saymaya çalışıyordu. Listenin başını, Elena Vaccaro'nun telefonu ve Renault'ya bindiklerinde, bir zamanlarşişko kadının kendisine asıldığını düşünmesi çekiyordu, sonra hayal gücünün ona oynadığı türlü

oyunlar geliyordu, Maria Angelica'ya ettiği telefon ise her şeyin doruk noktasıydı ve Sanctis'in elinde patlamıştı. Liste çok da uzun değilmiş canım! Acaba gece boyunca yaptığı her şey, düşülen yanılgıların, hataların ya da aptalca yanlış anlamaların birer eseri miydi? Böyleydi galiba. Sanki biri; sinsi, alaycı bir büyücü işleri çıkmaza sokarak, hatalar ve yanlış anlamaları kullanarak Sanctis'i durmadan şaşırtıyordu.

Ancak düştüğü son yanılgı gerçekten komikti. Penceredeki adam şişman, kel ve bıyıklıydı çünkü. Perugia ise zayıftı, bıyığı yoktu, alnından süzülen züppe bir ışık saçardı etrafına, eski filmlerdeki jönleri andırırdı bu özelliğiyle. Sanctis nasıl böyle bir hata yapabilirdi? Ama olan olmuştu, üzerinde daha fazla durmanın anlamı yoktu.

Bara şöyle bir bakan gözleri Perugia'yı aradı. Tüm benliğiyle, onunla karşılaşmamayı diliyordu, gözlerini etrafta gezdirmeye devam ederken de "Allahım n'olur burada olmasın," dedi. Maipu bulvarını geçerken hayalini kurduğu şeye, yani Perugia'dan yardım isteme ihtimaline karşın... Bu düştüğü kaçıncı yanılgıydı peki? On beş mi, on altı mı? Neyse, böyle bir ihtimale karşın içinden bir ses Perugia'nın burada olmamasının daha iyi olacağını söylüyordu. Keşke Maria Angelica buluşma yeri ya da zamanını yanlış söylemiş olsa, o zaman Sanctis'in isteksizce verdiği söz, San Carlos'un içine doğru süzülen o bir anlık ışığın (Allah şahit, çirkin) yansımasında kaybolup gidecek ve gözü arkada kalmadan ilk otobüsle evine dönecekti.

Ama o sinsi, alaycı büyücü bu fırsatı kaçırmayacaktır, diye düşündü Sanctis umutsuzca. Perugia San Carlos'taydı, anladık. Sanctis'in ilk baktığı yerden, yani Maipu bulvarının öteki tarafındaki kaldırımdan görünmüyordu evet; ama

Perugia'yı Zufriageti tarafındaki pencereden görmemek mümkün değildi.

Yapabileceği hiçbir şey yoktu öyleyse, içeri girmesi gerekiyordu. Saatine baktı, zaman nasıl da su gibi akıp gidiyor fark etmeden: on ikiyi yirmi geçmiş. Kaderine küstü, sokağın köşesine kadar biraz daha yürüyüp San Carlos'a girdi.

Tasasızmış, keyfi yerindeymiş gibi davranmaya çalıştı; ama nafile. O sırada Perugia gazetesini okumayı bıraktı ve Sanctis'i fark etti, palyaço gibi sırıtarak selamladı arkadaşını.

Şu Perugia da iyi çocuk yahu: İyi giyimi, geriye yatırılmış saçları, kocaman nişan yüzüğü ve Sanctis'e boş sandalye bulurkenki içtenliğiyle. Aynı yaşta olmalarına rağmen Perugia'nın fakir bir çevreden gelen başarılı çocuk havası hâlâ değişmemişti. Sanctis lise günlerinde de böyle olduğunu hatırladı Perugia'nın.

"Sahiden böyle oldu ha?"

"Nasıl oldu?" Sanctis aptallaştı.

"Ne sandın? Yürüye çıkmışsın, belki bana da uğrayacakmışsın. Pot kırdığımı düşünüp durumu kurtarmak için elimden geleni yaptım. Tam da kalkıyordum."

Sanctis neler olduğunu ancak şimdi anlayabildi. San Carlos'taki buluşma belki Sanctis karısının arkasından iş çeviriyordur diye Perugia'nın uydurduğu dahiyane bir bahaneydi. Bu durum Sanctis'in hoşuna gitti: Acilen eve dönme ihtiyacını böyle bir şaklabanlık uğruna erteleyecek kadar. Ancak yine yanılgıya düşmüştü, sinsi büyücünün kurnazca planlarından biri daha işte; Sanctis'le ne kadar da eğleniyordu. Başka bir deyişle Perugia'nın Sanctis'e yardım edebileceği düşüncesi aslında çocukçaydı, o çıkmaz sokakta çalabileceği kapılardan bir başkasıydı yalnızca.

Ama ya öyle değilse. Ya gece boyunca karşılaştığı kapılar arasında yalnızca bu kapı onu kurtaracaksa? Belki de büyücü, kader, Sanctis'i, Torino marka arabasını yakına park etmiş olan koruyucu meleği Marcelo Perugia ile buluşturabilmek için, on beş yirmi dakika boyunca hedefi şaşırmasına neden olmuştu.

Bakalım. Sanctis kaderine güvenmezken, Perugia'nın karşısına otururken, bir sigara yakarken ve elinin tek hareketiyle gizli bir buluşma fikrini savuştururken neler düşünüyormuş bakalım.

"Hani bırakmıştın? Yine mi başladın?"

"Hayır, yalnızca bu gecelik. Sorunlar üst üste geldi, biliyor musun," dedi; "sorunlar" kelimesinin sadede gelmek için zekice bir hamle olduğunu düşünerek.

"İşle ilgili mi?"

"Yani evet, öyle sayılır."

Belki de soru çok erken gelmişti. Belki de Sanctis'in dallanmış budaklanmış sorununu nasıl en iyi şekilde ifade edebileceğini düşünecek zamanı olmamıştı. Böylece sorun "öyle sayılır" ifadesinin uçsuz bucaksız belirsizliğinde kaybolup gitmiş oldu.

"Parayla ilgiliyse hiç çekinmeden söyleyebilirsin. Biliyorsun bunu..." dedi Perugia, bir yandan da gayet kaba bir şekilde çek defterini çıkarmaya kalktı.

"Hayır, hiç ilgisi yok," diye cevap verdi Sanctis. Perugia'nın dostça tavrına rağmen sorununu açıklamanın kolay olmayacağını düşünüyordu: Ya her şeyi anlatmak zorunda kalacak ya da kendini deli veya salak durumuna sokacaktı.

Tıpkı Maria Angelica'yla yaptığı gibi, konuyu değiştirerek genel geçer bir şeylerden bahsetmeye koyuldu: ekonomik durumlar mesela. Enflasyon, geçim derdi falan filan.

Perugia'nın geçtiğimiz iki yıl içinde kazandığı miktar su götürmezdi. Sanctis'in şimdi yaşamakta olduğu Monroe sokağındaki binada yaşıyordu önceleri, okul yıllarından tanışmalarına rağmen de aynı yerde yaşamaları sayesinde gelişmişti arkadaşlıkları. Perugia birdenbire Vicente Lopez'de, nehir kenarında gösterişli bir ev aldı. Ancak Sanctis arkadaşının aptal olmadığını, ülkede neler olup bittiğini bildiğini, eli kolu bağlı oturmadığını biliyordu.

Bir zamanlar Peron yanlısıydı. Şimdi kim bilir kimden yanaydı. Hiç siyasetten bahsetmemişlerdi. Öyleyse Sanctis bir şeyler sormalıydı. Bu yüzden son macerasından bahsetmekte bu denli zorlanıyordu; kendi görüşlerinden açık seçik bahsetmeyerek de konunun, günümüzün ekonomik durumuna gelmesine seyirci kalıyordu. Sanctis'e göre, işlerin gidişatı tam bir rezalet olduğundan konuşacak pek fazla şey yoktu, aksine: Konu, kelime boyutundan uzaklarda, sessiz kalarak anlaşılabilirdi. Ekonomik durumdan, baskı altında tutulma bahsine geçmek kolay olabilirdi, yani sinemada sansür gibi, rejimin çürümüş başka bir yanına; sonra da askeri niteliği olan örgütlere, adam kaçırma olaylarına, silahlı kuvvetlerin yaptığı korkunç şeylere vs. Böylece yavaş yavaş konuyu kendi sorununa getirebilir; Perugia'nın, Sanctis'in hayati değer taşıyan mesajını Julio Cardini ve Bernardo Lipstein'a ulaştırabilecek bağlantıları olup olmadığını öğrenebilirdi.

Buraya kadar her şey iyi hoş da, aklı hâlâ Cabildo'da yürürken onu rahat bırakmayan görüntülerle meşgulken, şimdi de mağdur vatandaş havalarına girip tahammül edilmez ekonomik kargaşayı düşünmeye başlamıştı Sanctis. Artık paranın değerinin kalmadığından, iflas eden şirketlerden, ithal edilen hazır yiyeceklerin giderek artmasından söz ediyordu. Kısaca, herkesçe bilinen şeylerin aslında ne olduğun-

dan; işi sayesinde çok iyi bildiği, Maria Angelica'nın da her gün sipariş ettiği şeylerden.

Perugia dikkatle dinledi. Sonra bilmiş bilmiş gülümseyerek, ağırda ağırdan Sanctis'i susturarak söz aldı. Gayrisafi milli hasıladan, ithalattan, hak ettiği değere ulaşamamış dolardan, döviz piyasasından ve daha nelerden nelerden, maydanozlu köftelerden söz ederken konuya son derece hâkim olduğunu kanıtlamaya çalışır gibiydi. Sonunda da durumun Sanctis'in bildiğini sandığı gibi olmadığını, işlerin birçok insanın sandığından çok daha iyi gittiğini, üst düzey ekonomik liderliğin ne demek olduğunu Sanctis'in bilmediğini, bir iki yıl içinde ülkenin refaha kavuşacağını söyleyerek sözlerine son verdi.

"Söylediklerimi unutma. Bu adamlar işini biliyor. Duyduğun her şeye inanma."

Sanctis tartışmaya çalışmadı tabii ki. Perugia'nın, soracağı her soruya verilecek hazır bir cevabı olduğunu biliyordu. Sanctis ciddiye alsa, apartman masrafının iki katına çıkmasının güzel bir şey olduğuna bile ikna etmeye çalışabilirdi onu Perugia. Her zaman bardağın dolu tarafını görmeyi başarabilen, iyimser adamlar işte böyledir. Perugia ta doğduğu günden beri böyleydi. Bu işler böyle ihtiyar dostum. Ne yaparsın? Perugia'ya karşı gelmeye, onunla tartışmaya hiç gerek yoktu. Sanctis zaten bu şekilde bir yere varamayacağını biliyordu. En iyisi ikna olmuş görünmek, kafa sallamak, güven veren bir ifade takınmak ve teslim olmaktı.

Perugia milli ekonomi konusunun kapandığını belirtmek için arkasına yaslandı, esnedi ve şöyle dedi: "Bu işler böyle." Hiçbir anlamı yoktu bu söylediğinin. Elini kaldırıp garsonu çağırdı.

Neyse ki garson hemen geldi. Konuya başka bir açıdan

yaklaşmak için bu aradan faydalanması gerektiğini bilen Sanctis, Perugia'nın buzlu viskisini içerken konuşmaya devam etmesine izin verdi, bu arada da kendisi için bir paket Imparciale istedi ve derhal yeni bir yöntem belirledi.

Garson uzaklaştı. Sanctis Perugia'nın yeniden kendini toparlamasına fırsat vermeden, yöntemi aceleye gelmiş ve tamamlanmamış da olsa, rahat rahat konuşmaya başladı.

"Şüphesiz. Haklısın. Er ya da geç ekonomi düzelecektir. Ancak başka şeyler de var, dürüst olmak gerekirse..."

"Neymiş o şeyler?" diye sordu Perugia. Yemi yutmuştu.

"Aslında, bilmiyorum. Attıkları dayaklar, baskı, kaçırma olayları. Birdenbire ev on adam dalıyor, her şeyi çalıyor, kurbanı yaka paça alıyorlar ve güle güle, ne gördük ne de duyduk. Sence bu adil mi?"

Perugia dilini şaklatıyor. "Yapma ya! Anlattığın kadar kötü bir durum değil ki bu." Sanctis ise çok mutlu. Neden mi? Çünkü Perugia'nın iyimserliğinin tamamıyla cahilliğinden kaynaklandığını biliyor. Elbette daha önce de bilmiyor değildi. Adamcağız kimsenin bir şey bilmediği bir çember içinde dönüp duruyor. Üstelik gazetelerde de hiçbir şey yok. Perugia ceza sahasında yapayalnız. Başka bir deyişle bu lavuk demin Sanctis'in düşündüğü kişi olmaktan çok uzak. Ordu sempatizanı falan değil, yalnızca cehaleti yüzünden her şeyi kabulleniyor; ülke refaha kavuşacakmış da bilmem neymiş. Silahlı kuvvetlerle bir iş anlaşması falan var herhalde, çünkü söylediklerinden böyle anlaşılıyor, hepsi bu. Pugliese gibi bir caz orkestrası şefine hayran olan, çok iyi bilardo oynayan, daha demin kendisine apar topar para vermek isteyen Perugia gaddar biri olamaz, gaddarlığı seviyor hiç olamaz; ona gerçekleri anlatmak gerek, ondan sonra adam gibi davranacaktır şüphesiz.

"Perugia, yirmi bin kayıp insandan bahsediyorlar. Dalga geçmiyorum."

"Kim bahsediyormuş?"

Görüyor musunuz? Görüyor musunuz ne kadar cahil? Sanctis neredeyse neşelenecek. "İnsanlar: İnsan Hakları Cemiyeti, aileler. Yalan söylüyor olamazlar. Bahsettiğim şey bu."

"Kaç kişi olduğunu söylüyorlar?!" dedi Perugia endişeyle.

"Yirmi bin, diyorlar. Ancak on kişi de olsa..."

"Yirmi binmiş öyle mi?"

"Dediklerine bakılırsa evet."

"İyi de hiçbir şey demek."

"İyi ama daha da fazla olabilir. Emin değilim."

"Yine de hiçbir şey demek."

"Nasıl yani?"

"Bu rakam beş para etmez diyorum. İki yüz bin kişiden kurtulmak ülkeyi düzlüğe çıkarır."

Bunu söylerken yüzündeki ifade gayet masumdu. Sesini bile yükseltmemişti. Dünya Kupası'nda kadroda Bertoni yerine Ardiles olsun, dese aynı tonda söyleyebilirdi. Gülümsüyordu. Saçını düzeltiyordu. O sırada Maipu bulvarından geçen bir kadının poposuna bakarak: "İki yüz bin, kurtul gitsin."

Sanctis dilini yutmuştu. Duyduklarına inanamıyordu, kendi kulaklarından şüpheye düştü âdeta. Böyle bir adama ne söyleyebilirdi. Tamamen zaman kaybı, demek ki Perugia... demek ki bu herif...

Kalkmak, koşarak uzaklaşmak istedi. Perugia'yı, demin söylediği şeyin canice olduğuna ikna etmenin boşuna olacağını biliyordu artık. Sanctis sessizce, neredeyse merak

dolu gözlerle baktı Perugia'ya. Sanki bir dedektiflik hikâyesi gibiydi. Katil karşısında oturuyordu.

Perugia'nın askerî hükümetle iş anlaşmaları olduğunu biliyordu. Şimdi hatırlıyordu;. Perugia bir keresinde, "Charlie" diye birinden bahsetmişti; anlattıklarına bakılırsa da asıl adı Albay Bermudez olan bu kişinin tekstille ve tekstil boyası ihracatıyla ilgisi vardı. Belki de Sanctis, Perugia'nın oldukça tuhaf iş ilişkilerini düşünmüştü, eski komşusunun ona yardım edebileceğini farz ederken aklında belki de bunlar vardı. Çünkü işadamlarının her türden insanla bağlantısı vardır. Herkes bilir bunu. Ancak Sanctis milyonlarca yıl bile düşünse, Perugia'nın silahlı kuvvetlerle ilişkisinin bu şekilde olabileceğini, onların suç ortağı olduğunu, yaptıkları katliamı yalnızca desteklemekle kalmayıp aynı zamanda da önemsemediğini tahmin edemezdi; hele iki yüz bin insanın yok edilmesinin gerekliliğine inandığını hiç... Neler oluyordu Allah aşkına?

Konuşmayı bitirmeye çalıştı, artık midesi bulanmıştı. Neyse ki garson geldi, viskileriyle sigarayı getirdi. Artık Perugia'yı susturup konuyu değiştirmenin vakti gelmişti. İçinde bulundukları yere şöyle bir baktı. "Tuhaf, San Carlos'a gelmeyeli bir yıl olmuş, sanki burası eskiden daha küçüktü, şimdi ise daha güzel, daha aydınlık. Sen sık geliyor musun?"

Ancak Perugia böyle boş laflar duymak istemiyordu. Kendi sözlerinin büyüsüne kapılmış, onlara servis yapmakta olan garsonu bile fark etmemişti. Birkaç yıl önce ülkenin içinde bulunduğu kargaşadan, nihayet "kurduğumuz" düzenden bahsediyordu. Sanctis yapılan grevleri ve "hayatımızı borçlu olduğumuz" orduya karşı düzenlenen silahlı saldırıları nasıl unutabilirdi. Büyük bir hata sonucunda af

çıkarılan suçları işleyenlerin sonra nasıl "teker teker avlandığından" bahsetti Perugia; ve demirden bir yumruğun gerekliliğinden; birkaç ay önce Rio Cuarto'da tanışma şerefine eriştiği Ekonomi Bakanı Martinez de Hoz ile General Menendez'den; ne kadar karizmatik ne kadar asillerdi. Perugia anlatmaya devam ediyordu.

Nihayet, orospuya benzeyen iki kadının bizimkilerin yanından geçerek barın arkasına oturması Perugia'nın sözlerine saygılı bir şekilde ara vermesini sağladı. Sanctis, Perugia'nın yardakçılığından istifade ederek derhal viskisini masaya koydu, gecenin bu saatinde yanında kavalyesi olmayan kadınlardan, Perugia'yla kendisinin de burada sap gibi otururak siyaset konuştuklarından söz eden bir şeyler geveledi.

Sonra kalktı, işeyip döneceğini söyledi, iki kadının oturduğu yöne bakarak garip bir ifade takınarak, Perugia'ya sakin olmasını, bu gece yaramazlık yapamayacağını, devamını getiremeyeceğini belirtti.

Perugia gülümseyerek demin hararetle anlattığı şeylerden vazgeçti. Sanctis tam tuvalete gidiyordu ki Perugia hemen söylemesi gereken bir şey olduğunu fark etti.

"Sanctis bu arada..."

Sanctis ürkerek döndü. "Evet?"

"Büyük oğlum askeri okulu kazandı. Ne kadar tembel olduğunu hatırlarsın. Görüyor musun keratayı!"

Perugia şimdi gururlu babanın ifadesini takınmıştı. Sanctis bir şey söylemek zorundaydı. "Sahi mi? Çok sevindim. Oğlunun aklı başına gelmiş demek." Son cümleyi öyle alçak sesle söyledi ki Perugia duymadı bile.

Daha da uzatmamak için Perugia'nın cevabını beklemeden arkasını dönerek tuvalete yöneldi. Viskiden mi, dinle-

mek zorunda kaldıklarından mı bilmiyordu ama, Sanctis'in yüzü, ateşi varmış gibi yanıyordu.

Erkekler tuvaletinde girdi. Uzun uzun işedi, işerken de çocuklar gibi düşündü: Gün boyunca insanın yaşadığı sorunlar ve zorluklar, insanın aklından çıkmayan saçmalıklar vücuttan sidik gibi atılabilse ne güzel olurdu!

Biraz sakinleşmeye ihtiyacı vardı. Ceketini astı, lavaboya yöneldi, yüzüne soğuk su çarptı. Kâğıt havluyla yüzünü kuruladı ve yeniden Perugia'yla ilgili düşünceleriyle baş başa kaldı. O düşünceleri klozete atıp sifonu çekemezdi ki. Perugia'nın sözleri uzun süre aklına çakılı kalacaktı. Geç iyileşen yara gibi, tene yapışan sülük gibi. Her şey kâbusun bir parçasıydı. Yoksa yıllardır kafasını kuma gömmüş devekuşu gibi yaşayan Perugia değil de Sanctis'in kendisi miydi? Sanctis'in yaşında ve tecrübesinde biri, çevresinde bukalemun gibi ya da hiç batmadan su yüzeyinde kalan mantar gibi insanlar olduğunu bugüne kadar nasıl da fark edememişti? Her zaman sürücü koltuğunda oturanın duygularıyla, sürücü koltuğunda oturanın aşkı ya da nefretiyle kendini özdeşleştiren insanlar... Nasıl Perugia'nın o insanlardan biri olmadığını, Sanctis'i anlayabileceğini; yardımseverliği ve arkadaşları sayesinde hiç düşünmeden Sanctis'in yardımına koşabileceğini, istihbarat teşkilatları tarafından aranan adamları kurtarmaya yardım edeceğini düşünebilmişti, nasıl böyle çocukça davranmıştı Sanctis: Ordunun gaddarlıkları önemsizdi örümcek kafalı Perugia için, iki yüz bin insanın yeryüzünden temizlenmesini istiyordu. Bu boşboğaz gerçekten de Martinez de Hoz ve karizmatik kurtarıcı General Menendez'in hayranlarından mıydı? Nasıl bir deli saçmasıydı bu? Sanctis'in düştüğü en büyük, en salakça yanılgı değildi de neydi? Gece boyunca hedefi bir kez bile on ikiden vuramamıştı şüphesiz.

Sağlıklı bir karara vardığında, aynanın karşısında yavaşça saçını tarıyordu. Bu buluşmaya bir an önce son verecekti, çünkü gittikçe daha da can sıkıcı bir hal almaya başlamıştı her şey. Sonra eve gidecekti. Birkaç bahane buldu. Baş ağrısı, yorgunluk, ertesi gün erken kalkmak zorunda oluşu falan filan.

Birdenbire yüreğine bir korku düştü. Perugia bu işlerle yakından ilgiliydi, söylediği şeylerden çok emindi, yani... Hayır, olamaz. Sanctis bu şüpheyi tamamen reddetti. İmkânı yok. Kim düşünebilirdi Perugia'nın...? Saçmalama. Hepimiz çıldırdık o zaman? Perugia böyle işlere bulaşacak biri değil.

Olabilir; ama en iyisi konuşmaya bir an önce son vermek. Sanctis ağzından en ufak bir şey kaçıracak olursa kim bilir neler olur, kim bilir Perugia Sanctis'in ağzından kaçırdığı şeyi kime anlatır?

Sanctis yine kendini yapayalnız hissetti. Maria Angelica'yla konuştuktan sonra da böyle hissetmişti kendini; ama Perugia'yla buluşmak iki katına çıkarmıştı bu yalnızlığı. Hiçbir şeyi umursamayan yabancılar köşeye sıkıştırmıştı onu, yüzlerce düşmanın korkunç suratlarından oluşan bir duvar üzerine üzerine geliyordu artık. Bir an önce eve gidip bu kabustan uyanmalıydı.

Sakin görünmeye çalışarak erkekler tuvaletinden çıktı. Daha inandırıcı olabilmek için o iki kadının oturduğu yere baktı. Arka taraftaki duvarın önünde Coca-Cola içip baygın baygın sigara içiyorlardı. Perugia'ya baktı, barın öteki tarafında kendisini beklemekteydi. İşte o anda kadınlara baktığında gördüğü şeyin ne olduğunu anladı.

Hayal görüyorum, diye düşündü. Aklını kaçırmak üzere olduğu şu anda, bilinçaltından görmek istediği şeyi gördüğünü sandı. Uykusuzluk, yorgunluk ve korku Sanctis'i ele

geçiriyordu, derhal eve gidip yatmalı, öğlene kadar da uyumalıydı. Demin kafasını çevirdiği andan beri köşedeki masada gördüğü şeyin gerçek olduğunu düşünüyordu.

Çaktırmadan kafasını çevirip bir kez daha baktı: Evet bu oydu, ya da ona çok benzeyen biri. Ne tuhaf. Ama olamaz ki. Çünkü Lucho ortalarda yoktu, hem de neredeyse bir yıldır. Belki de kaybolanlardan biriydi artık.

Ama... Sütunun arkasına saklanmış gözlüklü, kravatlı, saçları yeni kesilmiş kadar kısa bu çocuk Fernandez ailesinin büyük oğlu Lucho'nun tıpkısının aynısıydı: Bir zamanlar bir partide Sanctis'in sorularını yanıtsız bırakan, eskiden mantıklı bir çocuğa benzemesine rağmen şimdi tam bir salağı andıran, Maria Angelica'nın bir şeylere bulaştığından şüphelendiği, evini ansızın terk eden çocuk. Kesinlikle, eskisinden daha zayıf, daha iyi giyimli, belki biraz daha olgunlaşmış; çünkü o yaşlarda çocuklar ne kadar hızlı büyürler bilirsiniz; ama kesinlikle oydu.

Sanctis kendini başka bir yere bakmak için zorladı. Çocuk gerçekten Fernandezlerin büyük oğlu da olsa, en basit güvenlik nedenleri yüzünden hiçbir şey yapmaması gerekiyordu Sanctis'in. Perugia Sanctis'e bakıyordu; şu anda Lucho'nun yanına gitmek felakete davetiye çıkarmaktan farksız olurdu.

Perugia'nın masasına gitmeli, onu kalkmaya ikna etmeli, dönek arkadaşının mekânı terk ettiğinden emin olmadan da bara geri dönmemeliydi. Arka taraftaki masaya gidip çocukla konuşmak ya da en azından ona daha yakından bakmak ancak bu şekilde mümkün olacaktı. Tabii Sanctis geri döndüğünde çocuk hâlâ orada olursa. Çünkü Perugia'yı ikna edebileceğinden emin değildi, Sanctis'in de sabahın ikisine ya da üçüne kadar Perugia'yla takılmaya niyeti yok-

tu. Şu andan itibaren her şey Sanctis'e bağlıydı. Elinden geleni yapacaktı.

Bütün gecenin dönüm noktası bu mu öyleyse? diye düşündü Sanctis Perugia'nın masasından birkaç adım uzaktayken. Sinsi, alaycı büyücünün hamleleri Marcelo Perugia ve bağlantısı olduğu düşünülen kişilere değil de, Lucho'ya, yani kaderin bir oyunu sonucu karşılaştığı bu çocuğa mı yönelikti? Düşülen yanılgılar, yapılan hatalar, ve bütün o yanlış anlamalar Sanctis'i sonuca götüren adımlar mıydı yoksa? Sanctis bu bitmek bilmeyen gecenin boşuna olmadığını düşünüyordu. Julio Cardini ve Bernardo Lipstein'ı Hava Kuvvetlerinin öldüren pençelerinden kurtarma isteği, şu ana kadar karşılıksız kalmış olsa da o kadar kuvvetliydi ki; kısır döngüler çözüm elinin altına gelinceye kadar sürmüştü. Kafası istekle meşgul olmasa, isteği Sanctis'i zorlamasa evden çıkmaz, Perugia'yla buluşmayı kabul etmez, gece boyunca düştüğü aptalca yanılgılardan hiçbirine de düşmezdi. Böyle yapmak yerine evinde oturur, kendini Maria Angelica'nın tatlı mı tatlı, uykulu bakışlarının büyüsüne bırakır, karısıyla bir güzel sevişir, şimdi de yanında melekler gibi uyuyor olurdu. Fakat o zaman Lucho, tıpkı satranç ustalarının şah matları gibi, gökten zembille inmiş olmazdı. Sinsi büyücü de utanç verici bir yenilgi almış olurdu. Ya da Julio Cardini ve Bernardo Lipstein, Ford Falconlardan paylarına düşeni alır, işkence ve ölüm yolculuğuna çıkar, birçok arkadaşlarının belki de şu anda geçmekte olduğu yollardan geçmekten kurtulamazlardı.

İşin tuhafı biraz önce Perugia'ya duyduğu öfke ve kırgınlık tamamen geçmişti şimdi. Artık Perugia'yı, Lucho'ya kavuştuğu yolda bir basamak olarak gördüğüne göre, Perugia'ya şükran duyduğunu bile söyleyebilirdi Sanctis. Apaçık ortadaydı, böyle bir basamak olmadan, iyi kalpli

Perugia'nın rejim yanlısı saçmalıkları olmadan Sanctis San Carlos'un bir köşesinde Lucho'ya rastlamayı aklının ucundan bile geçiremezdi.

Öyleyse gerçekten kaderin kendine özgü yasaları vardı, her şey olacağına vardığında da bu yasaların nasıl mükemmel işlediği görülebiliyordu. Demek ki boşuna sorgulamaya gerek yoktu. Apaçık ortadaydı: Lucho, Sanctis'in Elena'yla Olleros sokağında vedalaşmasından beri ihtiyaç duyduğu kişiydi. Lucho, Maria Angelica'nın dediği gibi, mutlaka o örgütlerden birine üyeydi, her an ulaşabileceği çok bağlantısı vardı, böyle bir durumda da ne yapacağını bilirdi. Lucho'nun edeceği bir telefon, sokakta vitrinlere bakan bir kıza gizlice vereceği bir kâğıt, ve abra kadabra: Örgüt derhal harekete geçecekti. Biri hemen Villa Lugano'daki dar sokağa, Villa Urquiza'daki daireye gönderilecek, Julio Cardini ve Bernardo Lipstein izlerini kaybettirecek, zalim Ford Falconlar da havalarını alacaklardı. Mükemmel!

Sanctis masasına döndü. Perugia'yla geçireceği son birkaç dakikanın sonsuzluk kadar uzun süreceğini biliyordu; ancak aceleci davranıp bir çuval inciri berbat etmek istemiyordu. Saatine baktı. Biri geçiyordu. Fazla zaman yoktu, işleri uzatmamak için akıllıca davranmalıydı.

İkinci viskisini yudumlayan Perugia son seks macerasını anlatıyordu şimdi; üzerinden çok zaman geçmiş de olsa! Sanctis bundan kaçamayacağını biliyordu, bu yüzden dikkatle dinliyormuş gibi yapıp bir yandan da çaktırmadan Lucho'nun masasını kesiyordu. Çocuk hâlâ oradaydı. Biraz uzak da olsa onu rahatça görebiliyordu. Lucho'ydu bu: Gözlükleri, sigarasını eline sıkıştırdığı kibritle yakışı, durmadan elini alnına götürüp saçını düzeltme tiki. Şüphesiz Lucho'ydu, Fernandezlerin büyük oğlu.

Lucho da birini bekler gibiydi; durmadan bir kolundaki saate, bir kapıya bakıyordu. Belki de bir kızdır beklediği, diye düşündü Sanctis.

Perugia'dan bir an önce kurtulması gerekiyordu öyleyse, tabii Lucho'yu elinden kaçırmak istemiyorsa. Ama Perugia'nın son fetih hikâyesi bir türlü bitmek bilmiyordu ki. Kızla Cafe Foro'da tanışmasını, yavruya nasıl ustalıkla muhabbet koyduğunu, kocaların yüz karasının ağzından dinlemek zorundaydı Sanctis; kızın nasıl da Lauren Bacall'a benzediğini, davetkâr bakışlarını, göğüs uçlarının iriliği ve diriliğini, Perugia'nın Torino'suyla nasıl gezdiklerini dinlemek zorundaydı. Yani her zamanki hikâye. Perugia'ya göre bu, dünyanın en heyecan verici hikâyesiydi, Sanctis de böyle bir hikâyeyi tüm ayrıntılarıyla dinlemeliydi, ne de olsa arkadaş arkadaştır.

Ama şimdi Torino Olivos'taki beş yıldızlı bir otelin önünde dururken, yani Perugia hikâyenin doruk noktasına gelmişken, Sanctis daha fazla katlanamayacağını anladı. Yeteri kadar dinlemişti, artık vedalaşma zamanı gelmişti.

"Vay be, harika vallahi" dedi, yaptıklarından çok anlattıklarından gururlanan Perugia'ya.

Erkekler tuvaletindeki aynanın karşısında planladıklarına sadık kalarak başı ağrıyan, yorgun, sabahın köründe kalkması gereken bir Sanctis'e benzetmeye başladı kendini ve garsonu çağırdı. E tabii, n'olur n'olmaz, üç bahaneyi bir arada sunmak daha da parlak bir fikirdi. Herkesin bildiği "hesabı kim ödeyecek" tartışmasının ardından adamlarımız kalkıp bardan çıktılar.

Önce Maipu bulvarından sonra da Cabildo'dan Pico'ya biraz yürüdüler. En tehlikelisi henüz gelmemişti: başının ağrıdığını söyleyip Perugia'dan kurtularak Sanctis'i

Torino'suyla evine kadar bırakmasını engellemek. Perugia'yı ikna etmek en az beş dakika sürdü ve nihayet Perugia yeşil Torino'suna binip gitti.

Yine planına sadık kalarak boşboğaz arkadaşının fikir değiştirip geri dönme ihtimaline karşılık bir iki dakika olduğu yerde bekledi Sanctis; yeteri kadar bekledikten sonra da geldikleri yoldan San Carlos'a yürümeye koyuldu.

Ne tuhaf, Lucho'nun kalkmış olacağından zerre kadar korkmuyordu. Sinsi büyücü, kader ona tuzaklar kurmaya devam etse de aptalca bir şey yapmayacaktı Sanctis.

13. BÖLÜM

Televizyondan tanıdığımız Susana Jimenez'le Pipo Mancera'nın, ayı postu üzerinde, güzel bir Afgan tazısı onları seyrederken Çin daması oynadıkları renkli fotoğraf, sanıldığı kadar gereksiz ve aptalca olmayabilir.

İşte çocuk hâlâ oradaydı.

Belki de hayat o kadar da kötü değildir, diye düşündü Sanctis merdivenleri ikişer ikişer çıkarken. Derisinden, ellerinden fışkıran bir neşe bütün yorgunluğunu söküp atmıştı. Lucho barın uç köşesinde, dirseklerini masaya yaslamış, sigara içiyor, Sanctis'e doğru bakıyor, Sanctis de kendini bırakıp çocuğa koşmamak için elinden geleni yapıyordu. Hayat güzel şey be, diyordu Sanctis kendi kendine, sürprizlerle, yaşamak üzere olduğu an gibi, büyülü dakikalarla doluydu. Gidiş gelişlerinden, onca zorluktan, kararsızlıktan sonra sırrını verebilecek birini bulmuştu nihayet. Bir dakika gecikmeden bu sırrı vermek, boğazında bir gıcık haline gelen bu bilgiden kurtulmak, onu canlı ve işe yarar kılmak istiyordu.

Lucho herhalde donup kalacaktı şaşkınlıktan. Evet evet, kesin. Muhasebeci, eski aile dostu, klasik müzik hastası, siyasete karışmayan, ve her şeyden önemlisi Lucho ve arkadaşlarının uğraştığı şeylerden milyonlarca ışık yılı uzakta gibi görünen Sanctis'in böyle bir bilgi parçacığını, paha biçilmez kelime ve numaraları duyup ezberledikten sonra doğru adrese teslim etmesine, böylece de iki kişinin hayatını kurtarmasına inanamayacaktı.

İlk duyduğunda Lucho ters tepki verebilirdi. Boş bir ifade takınıp anlattıklarının hiçbiriyle ilgisi olmadığını söyleyebilirdi. Ama çocuk bu işlerden anlıyordu. Konuyla ilgilensin ilgilenmesin, Sanctis'in Elena'ya sorduğu saçma sapan sorulardan sormayacağı besbelliydi. Derhal durumu anlayacak, tereddüt etmeden, Sanctis'e de bir şeyler açıklama zahmetine girmeden ne gerekiyorsa yapacaktı. Başka bir deyişle, bir iki dakika sonra Julio Cardini ve Bernardo Lipstein'ın hayatları kurtulacak, onları kaçırıp öldürmeye çalışan orospu çocuklarının hayalleri suya düşecekti. Ey okuyucu! Sen de ellerini ovuşturup neşeyle haykırmak istemiyor musun? Sen de şimdi bu karmakarışık gecenin amacına ulaştığını, bu gizemli amacın nihayet açığa çıkmak üzere olduğunu fark etmiyor musun?

Sanctis'in ağzından "Yaşasın Elenita Vaccaro" sözleri çıkıverdi, biraz şükran biraz da neşe vardı sesinde. Çünkü Lucho'yu gördüğü köşeye ulaşmak için masa ve sandalyeler arasında dolanırken, Elena Vaccaro ve sugötürmez kaçıklığını, kaçıklık edip akşamüstü onu bürodan aramasını, ve duyduğu en kaçık bir teklifte bulunmasını ("bir şey yapar mısın?") düşündü; Elena olmasa bunların hiçbiri olmayacaktı.

Cabildo ve Juramento'nun köşesinde yorgun argın bek-

leyemeyecek, Renault'nun içinde bir o yana bir bu yana gidip mekik dokuyamayacak, vicdan sorunları yaşamayacak, Maria Angelica'yla konuşma riskini almayacak, Cabildo'da gece bekçisi gibi dolanıp Julio Cardini ve Bernardo Lipstein'a benzeyen biri uzun boylu ve zayıf, öteki sarı kıvırcık saçlı iki genci Paroissien sokağında görmeyecek, alelacele evi aramaya karar vermeyecek, Perugia'yla da San Carlos'ta buluşmayacaktı. Ayrıca şundan emindi ki Elena Vaccaro olmasa Lucho da böyle inanılmaz, hatta kutsal bir şekilde ortaya çıkmayacaktı.

"Sağol hayatım" diye mırıldandı ve çocuktan birkaç adım uzaktayken Elena'ya ruhani bir öpücük yolladı.

Çocuğu incelemek için bir iki saniye durdu. Bu oydu, Fernandezlerin oğlu. Bundan hiç şüphesi yoktu.

Çocuğun da onu görüp tanıdığını düşünerek gülümsedi, göz kırparak selam verdi Lucho'ya. Fakat Lucho , herhalde aklı başka yerde olduğundan olacak, tınmadı bile. Miyop gözlerini Sanctis'in arkasındaki kapıya dikti. Sonra apar topar başını önüne eğip önündeki şeyi okumaya koyuldu. Çocuğun bakmakta olduğu şeyi, yani haftalık bir dergi olan *Gente*'nin kapağındaki fotoğrafı gören Sanctis, günümüzün hiçbir şeyden anlamayan gençlerini ayıplayan bir ifade takınmaktan alamadı kendini.

Beni tanımadı, diye düşündü, dertlenerek köşedeki masaya doğru ilerledi. Tam o sırada belki de Lucho'nun yüzündeki soğuk, uzak ifadeyi fark ederek, yeni bir sorunun olduğunu anladı; şimdiye kadar düşünmemiş olduğu bir sorun: Ya Lucho ona inanmazsa? Ya da güvenmezse, tıpkı kendisinin Elena Vaccaro'ya güvenmediği gibi? Ya Sanctis'in başta yaptığı gibi ona sırrı veren kişinin çatlak olduğunu düşünür ve onu ciddiye almazsa? İşte o zaman her şey berbat olurdu.

Çünkü öyle bir durumda çocuk parmağını bile kımıldatmaz, Julio Cardini ve Bernardo Lipstein istihbarat teşkilatlarının pençesine düşer, Sanctis'in gece boyunca yaşadıkları da boşa giderdi. Allah kahretsin! Bak oğlum, bu işin şakası yok, vakit kaybetmeyelim, diye içinden Lucho'yla konuştu ona yaklaşırken.

Çocuğa biraz yaklaşarak sessizce "Merhaba," dedi.

Lucho kafasını kaldırdı; biraz ürkmüştü. Bembeyaz kesildi, masadaki Jockey marka sigara paketinin üstünde duran eli ve anahtarlığı titremeye başladı. Konuşamayacaktı. Sanctis'e düşman düşman bakarak şaşkın, rahatsız bir şekilde kaşını kaldırdı.

"Beni tanımadın mı? Adım Sanctis, babanın arkadaşıyım. Birkaç kez evinizde görüşmüştük. Nasılsın?" Bu son soruyu neşeli ve kendinden emin sormuştu.

"Tabii ya, sizi bir yerlerden gözüm ısırıyor; ama çıkartamamıştım." Lucho'nun geniz eti vardı herhalde, kelimeleri yutarak konuşuyordu.

Hepsi bu. Başka tek kelime etmedi. Sanctis'i masasına davet de etmedi. İsteksizce Sanctis'in elini sıkmakla yetindi.

Birini bekliyor, burada olmam onu rahatsız etti, diye düşündü Sanctis. İyi de şu an neyin tehlikede olduğunu çok iyi biliyordu; iki kişinin hayatı söz konusuydu, şu an ümit yok gibi de görünse, Sanctis Lucho'nun umursamaz, şımarık tavrı yüzünden her şeyden vazgeçemezdi.

"Yalnızca birkaç dakikanı alacağım. Oturabilir miyim?" diye sordu sert fakat dostça bir sesle.

Kendine bir sandalye çekip Lucho'nun yanına oturdu. Birilerinin onları duymayacağından emin olmak için sağa sola bakındı. Gri takım elbiseli, esmer, iri yarı bir adamın

kızların masasına yaklaştığını fark etti. Adam gülümsüyor, sakız çiğniyor ve şüphesiz çok komik bir şeyler anlatıyordu; kızların kahkahaları her taraftan duyuluyordu çünkü. Adam sivil polise benzediğinden Sanctis ne olur ne olmaz diye bir an önce konuya girmeye karar verdi.

Lucho, Sanctis'in yanına oturmasına ne itiraz etmiş, ne de buna izin vermişti. Herhangi bir cevap vermek yerine saate bakıyormuş gibi yapıp durumu isteksizce kabullenip omuz silkmişti, kim bilir belki de farkında olmadan böyle davranıyordu. Tik olduğu düşünülebilecek bir hareketle gözlüğünü çıkarıp gözlerini ovuşturdu, elini anına doğru götürüp saçlarını düzeltti, bir sigara çıkarıp eline sıkıştırdığı kibritle yaktı; Sanctis'e ikram etmeden.

Sanctis Lucho'ya yakından baktı. Son görüşmelerinden bu yana çok zayıfladığı belliydi. Bir deri bir kemik kalmış, gözlerinin altında da siyah halkalar oluşmuştu; tıpkı gripten yeni kurtulmuş gibi. Oysa uzaktan, her zamankinden daha iyi giyinmiş gibi görünüyordu, belki de kravatı ve yeni kestirdiği saçlarının etkisiyle. Yakından bakıldığında ise yakası kirli ve ütüsüzdü, sanki birkaç gündür aynı şeyleri giyiyordu. Durmadan boğazındaki gıcığı temizliyor, arada bir de yırtık pırtık bir peçeteyle ağzını siliyordu. Hasta olduğu belliydi, Sanctis sormaktan kendini alamadı.

Lucho savunmaya geçer gibi cevap verdi: "Hiçbir şeyim yok. Ne demek istiyorsunuz?"

Sanctis şimdi de çocuğun dişlerinin çoğunun çürük olduğunu gördü. Belki de bu yüzden seyrek ve dudaklarını fazla kıpırdatmadan konuşuyordu. Uykusuzluktan kan çanağına dönmüş gözleri, bir şeyler gizler bakışları, sigarasını titreyerek tutan eli, teninin sağlıksız rengi fark edilmeyecek gibi değildi. Basketbol maçından ya da okuldan çıkıp Fer-

nandezlerin oturma odasında gezinen kendine güveni tam, güler yüzlü Lucho'dan ne kadar da farklıydı bu çocuk.

"Bilmiyorum... Düşündüm de... Neyse, endişelenme, hiçbir şey sormayacağım," dedi Sanctis iyi niyetli bir şekilde.

Çocuğa neler olduğunu anlamaya başlamıştı. Öyle olsa bile, Sanctis Lucho'yu zorlayıp küçük sırrından bahsetmeliydi ona.

"Sahi?" diye sordu Lucho, sabırsızca bacaklarını kımıldatıp kapıya bakarken.

"Hayır, sana bir şey söylemek için geldim," diye cevap verdi Sanctis kuru kuru.

Kâğıt bir peçeteye iki isim ve adresi karalayıverdi ve ters çevirip Lucho'nun önüne itti. Bir iki saniye bekledi. Duygularını gizlemeye çalışır bir sesle "Bu gece onları almaya gelecekler," dedi. Elena Vaccaro'yla aynı kelimeleri kullanmış olmak gülümsemesine neden olmuştu.

Lucho bir şey anlamamış gibiydi. Peçeteyi alma zahmetine katlanmadan isim ve adresleri okudu; hiçbir şey söylemedi. Şaşkın da değildi. Sanctis gözlerine inanamıyordu; Lucho tamamen tepkisizdi. Okumayı bitirince Sanctis'e yorgun gözlerle baktı, boğazındaki gıcığı temizledi ve "N'olmuş yani? Böyle şeyler hep oluyor. N'apalım ağaca mı çıkalım?" der gibi Sanctis'e baktı.

Sanctis hâlâ Lucho'nun bir şey söylemesini bekliyordu. Hiçbir şey söylemediği için de barın duvarındaki saate baktı. İkiye yirmi var. Artık sabrı tükeniyordu. Sesini yükseltmemeye çalıştı; ancak öfkesine hâkim olamıyordu: "Galiba derdimi anlatamıyorum Lucho. Bu gece onları almaya geliyorlar dedim. Hava Kuvvetleri İstihbaratından bahsediyorum. Henüz çok geç değil. Anlamıyor musun? Dinle beni. Salaklık etme."

Lucho azarlanmış bir çocuk gibi kafasını salladı, hepsi bu. Ne tek bir kelime ediyor ne de anlamış görünüyordu, Allah kahretsin. Yalnızca gözleri arkalarda bir yerlere kayıncaya kadar boş boş Sanctis'e bakıyor, kim bilir neler düşünüyordu. Sanctis sabahın ikisinde Maipu bulvarındaki barda sinirli sinirli bir şeyler bekleyen bu korkmuş, çok da yorulmuş on yedi yaşındaki genci incelemeye devam etti. Birden çocuğa acıdı, onunla ilgilenmek, onu cesaretlendirmek istedi; herkesin, koca dünyayı karşısına almış zavallı, yardıma muhtaç bir çocuğu gördüğünde hissedeceği şeylerdi bunlar. Lucho'ya salak dediği için pişman oldu. Görünüşe bakılırsa, Lucho'nun neler çektiği, neler çekmekte olduğu belliydi: Kaybettiği arkadaşları, yalnızlığı, saklanarak yaşamanın verdiği stres ve baskı. Geçtiğimiz yıl bu çocuklar için ne kadar da zor oldu, diye düşündü Sanctis. Yenilgi aldılar, suçlular gibi avlandılar, öldürüldüler. Kim Lucho'dan, yaptıklarından daha fazlasını isteyebilir ki? Ne de olsa Sanctis'in masasına oturmasına izin verdi, başlangıçta kaba da davranmış olsa sonra saygılı görünmek için elinden geleni yaptı. Lucho'nun imkânsız durumunun farkında olan kimse ondan daha fazlasını isteyemez.

Tabii ki bütün bunlar doğruydu. Ancak asıl konuyu unutmaya hiç gerek yoktu. Yine de Lucho böyle sıkılgan ve bunalımlı bir haldeyken Sanctis'in söyleyecekleri önemini yitiriyordu. Gece boyunca düştüğü yanılgılar, yaptığı hamleler boşa gidecekti, neden mi, çünkü boğazına kadar kendi sorunlarına batmış olan çocukcağız kağıdı başkalarına vermiyordu: oysa iki kişinin hayatını kurtaracağı düşünülürse, ne kadar da kolay bir şeydi yapacağı. Hayır, Sanctis bunu kabul edemezdi, başarısızlığa tahammülü yoktu, ısrarla bir daha deneyecekti.

Çocuğu kolundan tuttu, sarstı, tepki vermeye zorladı, girmiş olduğu o kayıtsızlık, güvensizlik kabuğunu kırıp Lucho'yu dışarı çıkarmaya çalışıyordu.

"Dinle yavrum, bu çok önemli, anlıyor musun. Bana inanmak zorundasın. N'olur Lucho, söylediklerimi iyi düşün."

İşe yaramıştı. Sanctis Lucho'nun giysilerinin altında köşeye sıkışmış hayvanın gergin kaslarını fark etti. Şimdi Sanctis'e hem korku, hem nefret, hem de endişeyle bakıyordu. Çocuğun gözleri Sanctis'e onu rahat bırakmasını, gitmesini, hayatına karışmamasını, daha fazla canını sıkmamasını söylüyordu.

Sanctis bu bakışı çok iyi anlıyor ve şu durumda karar vermesinin pek de mümkün olmayacağını düşünüyordu. Lucho'ya yaklaştı, dostça, rahatlatan bir sesle konuştu, farkında olmasa da sesi oğluyla konuşan bir babanınkini andırıyordu. Sanctis neden masaya oturduğunu unutmuştu. Lucho'yla yüz yüzeyken bir şeylerden kaçan, iyi beslenmemiş, bir şekilde hayatta kalmaya çalışan, yenilginin değil katliamın kalıntısı olan yardıma muhtaç bu çocuktan başka bir şey düşünemiyordu.

"Tamam. Bana istemediğin hiçbir şey anlatmak zorunda değilsin. Herhangi bir şeye ihtiyaç duyarsan bilmek isterim, senin için elimden ne gelirse yaparım."

Sanctis çocuğu kendine getirmeye, ona güven vermeye çalışıyordu: "Hepsi geçecek Lucho." Çocuğa birine güvenmenin gerekliliğini anlatıyor, söyleyeceği şeyleri başka kimsenin duymayacağını söylüyor, gittikçe daha duygusallaşıp kendini salak durumuna düşürüyordu.

"Anne babanı tanıyorum, seni tehlikeye atmam. Yardım edebileceğim bir şey olursa lütfen söyle. Hepsi bu kadar."

Belki çocuk Sanctis'in sözlerindeki samimiyetten etkilenmişti. Belki yıpranmış sinirleri babasını andıran, ne kadar uğraşsa da Lucho'nun son aylarda yaşadıklarını tahmin edemeyen, çocuksu bir masumiyetle ona yardım etmeye çalışan bu adamı duyunca gevşemişti. Belki de uzun süren bir suskunluk döneminin ardından, durmadan tetikte ve tehlikede geçen bir dönemin ardından, Lucho'nun biriyle konuşmaya ihtiyacı vardı, geçirdiği zor zamanları biriyle paylaşması gerekiyordu; böyle zamanlara hazırlık yapılamazdı, Lucho'nun yüzündeki çizgiler kanıttı buna. Ve birdenbire bu adam, yani babasının arkadaşı (üstelik de babasına çok benziyordu) özlemini duyduğu o arkadaşa dönüşmüştü; bir kereliğine de olsa günah çıkartabileceği, yaşadığı korkunç olayları anlatıp içini dökebileceği bilge biri vardı artık yanında. Lucho çok yakında direnmekten vazgeçip kendini bırakacaktı. Yavaş yavaş, arkasına saklandığı duvarlar yıkılıyor, bakışları yumuşayıp güven vermeye başlıyor, dişlerini artık sıkmıyor, konuşmaya başlıyordu.

Yine de fazla konuşmuyordu tabii. Tereddüt dolu suskunluklar arasına serpiştirilmiş birkaç kuru, kopuk söz: Lucho doğru şeyi yaptığından emin değildi hâlâ. İnzivaya çekildiğini az çok belli eden "elimi eteğimi çektim" deyişi, son iki ayda ölen ya da kaybolan arkadaşlarından "örgütümün tamamı," görüşmeye ansızın son verdiği bir liderden de "toplantılara gelmemeye başladı," diye bahsedişi; sonra bu kişinin kimseye tek bir söz söylemeden ülkeyi terk ettiğini öğrenişi; bir yıldır yaşadığı yerleri "basılmadan" birkaç gün ya da saat önce "kaçmak zorunda kaldım" diye anlatışı, ve böylece "tamamen şans eseri" hayatta kalması...

Sanctis yabancı olduğu bu sözü düşündü, şehrinin labirentinde dolanırken böyle bir sözün varlığı hiç aklına gel-

memişti; anca şimdi, Lucho'nun çaresiz, acı ve korku dolu sözlerini duyunca fark etmişti böyle bir şeyin varlığını.

Demek o iki yüz bin kişiden biriyle karşı karşıyayım, diye düşündü; hem kederlenerek, hem durumla acı acı alay ederek, hem de iyi insanlar gibi görünen çocukluk arkadaşlarının iki yüz bin kişiyi katletmek istediği, yanında oturan çocukcağız gibilerin de yatacak yerinin olmadığı, keklik gibi avlandığı, vahşice öldürüldüğü bu kahpe dünyadan kaçıp gitmek isteyerek...

"Kaldığım son yeri üç gün önce terk ettim," diyerek anlattıklarına son verdi Lucho.

"Peki üç gecedir nerede yatıyorsun?" dedi Sanctis; sesi endişeli, hatta anaçtı.

"Ne bileyim, barlarda, trenlerde, otobüslerde. Zaten hiç uyumadım."

Sanctis'in elinin peçeteye kayıp geri gittiğini görünce de mazeretini açıklamak istercesine devam etti: "Kimseyi kurtaracak halde değilim, anlıyorsunuz değil mi? Kimseyi görmüyorum. Hiç bağlantım yok artık. Elimi eteğimi çektim bu işlerden, gerçekten."

Sanctis anlıyorum, dercesine kafasını salladı. Her şeyi ya da hemen hemen her şeyi çok iyi anlıyordu. En sonunda Lucho'nun doğru söylediğini anlamıştı. Düşündüğü, ümit ettiği şeyin mümkün olmayacağını da fark etmişti artık. Düşünceli bir şekilde kafasını öte yana çevirdi, sonra konuyu değiştirmek, çocuğu da rahatlatmak istermiş gibi konuşmaya başladı birden:

"Burada ne yapıyorsun peki?"

Lucho cevap vermeden birkaç saniye tereddüt etti. Sonunda "ülkeden çıkmamı sağlayacak belgeleri bekliyorum,

buraya getirecekler. En azından bana böyle söylendi," diye cevap verdi saatine bakarak.

Sanctis'in aklına bir fikir geldi, harika bir çözüm olabilirdi bu. Ümit ışığı doğmuştu, gülümseyip peçeteyi gösterdi: "Sana belgeleri getirecek şu adam..."

"Olmaz." Lucho kararlıydı.

"Neden?"

"Çünkü..."

Açıklamadı, Sanctis de Lucho'nun beklediği gizemli adamın ya arkadaşı olmadığını ya da çocuğun ona güvenmediğini düşündü. Ne olursa olsun daha fazla soru sormamalıydı.

"Şimdi gelir," dedi Lucho, belki de yüzüncü kez kapıya bakarken.

Sanctis dekapıyabaktı. Kendi gözlerine Lucho'nunkilerden daha fazla güvenip sordu: "Nasıl biri?"

"Bilmiyorum, o beni bulacak."

"Seni tanıyor mu ki?"

"Hayır, beni şunlar sayesinde tanıyacak," dedi *Gente* dergisi, Jockey sigarası ve anahtarlığı göstererek. "İşte bu yüzden de yalnız beklemem gerek, şimdi anlıyor musunuz?"

Genç arkadaşını anlamakta önce zorlansa da hemen durumu kavrayan Sanctis, evet, dedi, Lucho'yu yalnız bırakacaktı. Cüzdanında ne kadar para varsa apar topar Lucho'nun avucuna sıkıştırdı, kabul etmesi için ısrar etti.

Bir anlık tereddütten sonra Lucho parayı kabul etti.

"Borcumu ne zaman ödeyebileceğimi bilmiyorum," dedi, şükranını belli etmek istercesine Sanctis'in koluna dokundu.

"Başka ihtiyacın var mı?"

"Hayır, gerçekten. En iyisi yalnız kalmam."

"Gidecek yerin var mı?"

"Adam gelirse ilk otobüsle Brezilya'ya gidiyorum. Bütün hazırlıklar tamam gibi."

"Peki ya gelmezse?"

"Gelmezse, bilmiyorum n'olur."

Sanctis bir şey söylemek üzereydi; ancak biraz daha düşünüp öyle konuşmaya karar verdi. Maria Angelica'yla daha önce neler konuştuklarını hatırladı, evlerinde arkadaşları bile olsa kimseyi saklayamayacaklarıyla ilgili kendi söylediklerini düşündü. Böyle bir durumun herkesi tehlikeye atacağını biliyordu. Sonra bütün gücünü toplayıp şöyle dedi, "Gel bizde kal."

Durumu Maria Angelica'ya nasıl açıklayacaktı peki, çok kolay; o da şu anda burada olup Sanctis'in gözlerinden Fernandezlerin oğlunu görse aynısını yapardı.

Belki de söylediği şeyi o zaman idrak edebildi Sanctis. Peçeteyi aldı, iki parmağı arasında tutup kibritle yaktı. Son çıkmaz, diye düşündü hem acı acı alay ederek hem de kızarak; peçete yanıp kül olurken.

Güçlükle yerinden kalktı. Yine çok bitkindi. Elleriyle masaya dayanarak Lucho'ya döndü: "Çıkıştaki kapının yanında bekliyorum. Adam gelmezse orada buluşur eve gideriz, anlaştık mı?"

"Anlaştık," dedi Lucho.

Sanctis çocuğa iyi şanslar dileyip göz kırptı, Lucho bu kez belli belirsiz bir gülümsemeyle karşılık verdi. Kahramanımız ağır ağır kapıya doğru ilerledi.

San Carlos'tan çıkıp köşeye doğru yürüdü, otobüs bekliyormuş gibi yaptı. Çaktırmadan bara bakıyor, Lucho'yu ve birkaç adım ötesinde, kızların masasına oturmayı başarmış

gri takım elbiseli adamı görebiliyordu. Ansızın, yüreğine bir korku düştü. Ya tuzaksa? Ya bu ayı Lucho'yla buluşmaya gelecek adamla anlaştıysa, ya çocukcağızın işini San Carlos'ta görüverirlerse?

Yapılabilecek en mantıklı şey karşı kaldırım ya da köşede beklemekti; çünkü burada beklerse Sanctis'i de yakalayabilirlerdi. Ancak Sanctis bitkindi, tek bir adım bile atmaya üşendi, olduğu yerden kımıldamadı.

Dakikalar geçmek bilmiyordu. Nihayet birinin erkekler tuvaletinden çıkıp Lucho'nun masasına yaklaştığını gördü. Uzun saçlıydı, kot pantolonunun üstüne çizgili gömlek giymişti. Lucho'nun karşısına oturdu, masaya katlanmış bir gazete koydu.

"Şükürler olsun," dedi Sanctis, rahat bir soluk aldı. Saatine baktı: İkiyi geçiyordu.

14. BÖLÜM

Muammer Kaddafi ile 28 numaralı külüstür otobüs beklenmedik bir rol oynuyorlar, bizimki nefes nefese kalmışken de parolayı andıran, anlamsız kelimeleri duyuyoruz: "Son durakta."

Ey okuyucu! Francisco Sanctis'in hikâyesinin burada sona erdiğini farz et. Sanctis'in "şükürler olsun," dedikten sonra rahat bir soluk alıp saatine baktığını, hikâyenin de burada sona erdiğini farz et. Aslında böylesi çok daha mantıklı olurdu. Hikâyemizin konusu olan ve otuz bölüm boyunca dallanıp budaklanan iç hesaplaşma ya da çelişkiye çözüm bulamadığımızı söyleyemeyiz artık. Odisseus'unkini andıran mitolojik yolculuğumuzun kahramanı Sanctis, son derece heyecanlı olayların ya da birdenbire farkına varılan inanılmaz şeylerin yokluğuna rağmen, hatta bir anda karar vermek zorunda da kalmadan, etkisiz ve şanssız da olsa, bir süredir kaderleri ona bağlı olan şu iki adamcağızı kurtarma-

ya çalışıyor. Ondan daha ne bekleyebiliriz? Güreş sona erdi, herhangi bir belirsizlik yok artık, böylece de 11 Kasım 1977 Cuma günü öğleden sonra saat beşte bir zamanların şişman kızından gelen telefonla başlayan hikâyemiz neredeyse sona erdi. Şu andan itibaren, ilk sayfadan beri habersiz tanıkları olduğumuz iç hesaplaşmayı bir kenara bırakabiliriz.

Bütün bunlar inkâr edilemez tabii; ancak hikâyeyi burada bitirmek istememizin başka nedenleri de var. Sanctis'in artık çok geç olduğunu ve sokaklarda kayıp ruhlar gibi dolaşmak için uygun zamanlarda yaşamadığımızı anlamasını istiyor olabiliriz örneğin. 1977 yılının Buenos Aires'inde, baskı altında yaşıyoruz; kimse belaya bulaşmak istemez. Sabahın ikisinde sokaklarda dolanırken görünmemek hiç de fena fikir değil. Artık Sanctis'i Maria Angelica'nın güvenli kollarında rahatlarken görmek istemek hakkımızdır, hem düşünsenize, kadıncağız nasıl meraklanmıştır.

Öyleyse fazla abartmamaya söz veriyor, tutarlılık adına hikâyeyi biraz daha uzatıp kameramızı San Carlos'un önünde kök salmış, yorgunluktan ayaklarına kara sular inmiş bir halde beklediği için Maipu bulvarından otobüsüne binip, bulunduğu köşeden uzaklaşmayı başaramayan Sanctis'e çeviriyoruz.

Şimdiye kadar, hatta bu gece boyunca bile hissetmediği kadar yalnız hissediyor kendini kahramanımız. Koca şehir gelişigüzel dikilmiş binalardan oluşan bir çöl; yolda tek tük rastlanan kişiler de belki hayalettir; böylelerine yaklaşıp bir şey söylemek yasak olduğu kadar tehlikeli de. Sanctis'i ayakta tutan son ümit ışığı da, yani Lucho, San Carlos'taki masaların üzerinde yok olan sigara dumanı gibi yok olup gitti; barın uç köşesinde hâlâ görebildiği küçük Fernandez'in silueti de Sanctis'i yenilgi ve yetersizlikle baş başa bıraktı.

Sanki bütün dünya ondan kaçıyordu. Kendini unutulmuş, yabancılaşmış, uçsuz bucaksız bir gecede yapayalnız kalmış hissediyordu. Belki bu terk edilmişlik duygusundan, onu âdeta bir hayalete dönüştüren hayalden bir an olsun kaçabilmek için çevresindeki günlük şeylere odaklanmaya çalışıyordu çaresizce. Bir kaldırım taşına takıldı gözleri. Kirliydi, bir köşesi parçalanmıştı; San Carlos'un neon ışıklarının gölgeleri, taşın üzerinde dans ediyordu. Sonra geçen gri bir arabaya takıldı gözleri, araba Puente Saavedra altgeçidine girip hızla kayboldu, sonra geçidin diğer tarafında belirdiğinde ise Cabildo ışıkları altında bir noktaydı artık. Aydınlatılmış bir pencerede zıplayan kahverengi böceğin sesini dinledi ve kapı eşiğinde sırtüstü yatışını izledi. Uzaklarda bir yerden polis arabalarının sesi geliyordu, o sırada yakınlarda bir istasyondan gelen trenin sesini duydu.

Bir şeyler yapmak istedi. Burada olmama hissinin, dünyadan uzaklarda olduğu düşüncesinin yorgunluktan kaynaklandığını söyledi kendi kendine. Önemsiz şeylere kafasını takmaya devam ederse de aklını kaçıracağını biliyordu.

Maipu bulvarından yükseklere, yıldızlarla dolu göğe baktı. Kendine gelmek için derin bir nefes aldı, aynı zamanda da hem bu tuhaf yabancılık duygusunu, hem hükümeti, hem Hava Kuvvetlerini, düştüğü sinsice hazırlanmış yanılgıları, bütün bunları, yani kısaca dünyayı düşünerek şöyle dedi: "Orospu çocukları!"

Şeytan çıkarmada başarılı olmuştu; kafasını sallayıp toparlandıktan sonra köşeden öte yana bir adım, sonra bir adım daha atıp Maipu bulvarında yürümeye koyuldu.

Yayalara kırmızı yanmasına rağmen yola fırladı; ancak koruyucu meleği Sanctis'i korumuştu, sağ salim karşıya geçip otobüsünü beklemeye koyuldu.

Düşüncelere dalmış halde ne yaptığını bilmeden oracıktaki bir tabelaya yaslandı, bir sigara yaktı. Bir iki saniye de olsa huzur istiyordu, biraz düşünmek, yaşadıklarını gözden geçirmek, gece olanlara anlam verebilmek... Su suda nasıl çözülürse, olaylar da birbiri içinde çözülebilirdi belki. Aklındaki görüntüler sokakta gördükleriyle, ayakkabısının burnuyla karışıyordu, evet bir saniye için de olsa dünyanın en kıymetli nesnesi olmuştu ayakkabısının burnu. Sonraki beş dakika içinde ne yapacağını bilmiyordu. Karar verecek gücü kalmamıştı. İşin tuhafı Maria Angelica'nın yanına gitmek için de acele etmiyordu. Bildiği tek şey er ya da geç otobüse binip Monroe sokağında ineceğiydi. Öylece bekledi. Gözleri yarı kapalı, sigarasından bir nefes çekti. Belki bir saliseliğine uyuyakalmış bile olabilir.

Sanctis hiçbir şey düşünmüyordu. Ancak tam o sırada birbirinden acaip iki şey oldu, ve bunları anlatmadan geçemeyiz, çünkü hikâyemizin birkaç sayfa daha uzamasına neden olacaklar.

Önce 60 numaralı otobüsü kullanan Muammer Kaddafi'ye benzeyen, terörist kılıklı, deligöz bir şoför Maipu bulvarına son sürat girdi. Sanctis'i neredeyse bir kilometre önceden gördü ve Sanctis otobüsü durdurmak için herhangi bir hareket yapmamasına rağmen, herhalde Sanctis'in bu otobüsü beklediğini düşündü. Sonra binde bir olabilecek bir şey oldu. Bizim deligöz nadir görülen bir şefkat örneği göstererek frenlere asılıp dinazorlar kadar eski külüstürünü, sanki eğitimli bir deveyi yanaştırırmış gibi, Sanctis'in on beş santim yanına yanaştırdı, evet efendim bal gibi de yanaştırdı. Ardından da Sanctis'e döndü ve kaş göz ederek otobüse binmesini emretti âdeta.

Sanctis o kadar şaşırdı ki neredeyse yeni yakmış olduğu

sigarasını söndürüp kuzu kuzu otobüse binecekti; ancak son anda, kendisinin bile açıklayamayacağı nedenler yüzünden, hayır anlamında kafasını salladı, koruyucu meleğinden özür diledi ve tek adım bile atmadan sonraki otobüsü beklermiş gibi Maipu bulvarının görünen en uzak noktasına bakmaya başladı; tabii ki o saatte sonraki otobüs falan da yoktu.

Otobüs şoförü Sanctis'i tiksinti ve nefretle tepeden tırnağa süzdü; sanki kader Kaddafi'nin karşısına hainlerin en kötüsünü çıkarmıştı. Kaldırıma tükürdü, vitesi bire taktı ve Sanctis'in nezdinde o saatte sokaklarda gezinen tüm manyaklara, orospu çocuklarına ve hasta ruhlulara küfürlerin en sunturlusunu, en barizini, en unutulmazını savurdu.

İkincisi mi? Küfrün son bölümleri hâlâ çevre binalarda yankılanmaktayken 28 numaralı son otobüs yan sokaklardan birinden çıkageldi: Ne kadar eski, ne kadar külüstür, ne kadar gürültülüydü; hâlâ kullanılıyor olması mucizeydi. Birinci vitese takılan otobüs biraz tökezleyerek, âdeta aksıra tıksıra yol aldı ve çalıştı. Birinci viteste çalışmanın verdiği gururla Maipu bulvarına daldı.

Bu külüstürün son derece rahat koltukları, sessiz motorları olan son model Cabildo otobüsleriyle uzaktan yakından alakası yoktu. Yine de, Sanctis hayallerinin otobüsü gelmiş gibi tek bir saniye düşünmeden deli gibi koşmaya başladı.

Sütunlardan birini aşıp sahibinin geçici olarak terk ettiği gazete kabininin yanından geçti, yan sokağa inanılmaz bir süratle ulaştı ve otobüsü yakalamayı başardı. Tutulacak yere iki eliyle asıldı ve nasıl yaptıysa o karanlık otobüsün içine atlamayı becerdi. Otobüs şoförü uykulu bir sesle sordu: "Nerede ineceksiniz?" Sanctis soluklanmak için biraz bekledi ve nefes nefese cevap verdi: "Son durakta."

15. BÖLÜM

Kerberus üç başıyla birden Lacarra sokağında havlarken Styx nehri** bir cephaneliğe akmaya başlar ve Villa Alberdi'den, yani Tucuman'ın kuzeyinden gelen Şaron*** dobra dobra sorar: "Kardeş, nereye gidiyorsun, sen onu söyle?" Bütün bunlar da ne demek? Durum ciddi görünüyor*

Şu Bernardo Lipstein da Paroissien sokağındaki sütuna dayanmış, Julio Cardini'ye bir şeyler fısıldarken ne kadar güçlü kuvvetli görünüyordu. Şimdi ise Laccarra sokağındaki evinde, yani gelişini müjdelemek için Sanctis ellerini çırptığında Lipstein'in onu içeri aldığı yerde; mutfaktaki tabureye oturmuş, dirseklerini mavi masa örtüsüne koymuşken, inanması güç de olsa berbat görünüyordu: bir deri bir kemik kalmıştı, beti benzi atmıştı, huzursuzdu; parmakları

---

* *Kerberus:* Ölüler ülkesi Hades'in kapısını tutan üç başlı bekçi köpeği. *-Ed.*

** *Styx nehri:* canlıların dünyasını ölülerin dünyasından ayıran mitolojik nehir. *-Ed.*

*** *Şaron:* ölenlerin ruhlarını yeraltına taşıyan yaşlı kayıkçı. *-Ed.*

sigara içmekten sararmış; gömleğinin yakası da buruş buruş ve leş gibiydi.

Adam bir yandan Sanctis'e, kalın ve çatallanmış sesiyle, onu bir yerlerden gözünün ısırdığını söylerken, bir yandan da kapıya doğru bakıyordu. Sonra sustu, düşüncelere daldı, elini alnına götürerek sarı kıvırcık saçlarını kaşıdı. Kalktı, Sanctis'e hemen döneceğini söyledi, bir çekmecede Susana Jimenez'in* renkli fotoğrafını aradı: Herkesin bildiği gibi söz konusu fotoğraf olmadan ülkeyi terk etmek imkânsızdı. Birden duyduğu sesle kafasını kaldırdı, dehşete düşmüştü. Gri takım elbise giymiş adamın sesi açık pencereden duyulabiliyordu; adam o iki orospuya çok komik bir hikâye anlatıyordu, o kadar komikti ki son sözünü söylediğinde, yani "Liniers İstasyonu," kızların kahkahaları ortalıkta ne kadar cam varsa hepsini patlattı. Sanctis gözlerini açmaya çabaladı.

Otobüsün pencere kenarındaki arka koltuklarından birinde iki büklüm uyuyakalmıştı; boynu ağırıyordu, ağzı kurumuştu, terlemişti, sırılsıklam olmuş gömleği üzerine yapışmıştı.

28 numaralı otobüste yolculuk ettiğini, o sırada General Paz bulvarından geçtiklerini, kafasını hâlâ dayadığı pencereden gördüğü yerlerin Buenos Aires'in dış mahalleleri olduğunu ancak birkaç saniye sonra hatırlayabildi.

Rahatsız duruşunu bozmadan, dünyayla da hiçbir iletişim kurmak istemeden kan çanağına dönmüş gözleriyle etrafına bakındı. Tıpkı buğulu, kirli bir pencereden bakmak gibiydi bu. Otobüs birkaç ani hareketten sonra acaip bir gürültü çıkararak Liniers'te durdu. Şapkalı bir adam ona sırtını dönmüştü, kolunun altına aldığı gitarıyla otur-

---

* Susana Jimenez: Arjantinli şarkıcı. -*Ed.*

duğu yerden kalkıp kapıya doğru ilerledi; derken otobüse iki adam bindi, herhalde gece vardiyasında çalışan işçiler, diye düşündü Sanctis, ücretlerini ödeyip oturdular; iki sıra önünde uyuyan adamın ensesine baktı; ve tam o sırada bu ense kırmızı bir hırkaya dönüşüverdi, hem de bu görüntü o kadar inandırıcıydı ki, iki farklı dünya birbirine karışmıştı sanki, sonra kahkahalar atan bir surat gördü, surat ona yaklaştı, yaklaştı, neredeyse saçlarının yumuşaklığını yüzünde hissedecekti Sanctis, nefret ve tiksintiyle silkindi. Uyumak üzereydi, bir şeyler yapması gerekiyordu, kahramanca bir çabayla koltuğunda dik oturdu, gerindi, gözlerini ovuşturdu, saçını düzeltti ve bir sigara yaktı.

İlk birkaç nefesinde durumu düşündü; (1) çünkü kısa bir süre önce anlık bir içgüdü sayesinde (o gece kim bilir içgüdülerine kaç kez güvenmişti) 28 numaralı otobüsü kaçırmak istememiş; ve (2) böylece hem belirli bir plandan yoksun, hem de apar topar Lacarra sokağı, 4200 numaraya doğru yol alırken bulmuştu kendini; (3) muhtemelen hayatının en büyük hatasını yapmaktaydı; ve (4) otobüsün kenarlarından içeri dalıp paçalarından giren, sonra da midesinde dolanmaya başlayan şey, eskiden beri böyle zamanlarda üzerine çöken o korkuydu.

Korkunun nedeni bu kez neydi, Villa Soldati'ye yaptığı gezi? Hayır. Sabahın ikisinde yapılan amaçsız bir gezi herhalde kimseyi korkutamazdı. Neden korkutmasın ki? İyice tasarlamadan ve aceleyle aldığı kararın sonucunda bir hayat kurtarabilmek uğruna düştüğü şu durum, en az bir pazar öğleden sonrasında Palermo parkında çıkılacak gezinti kadar tehlikeliydi.

Tamam, doğru, peki bu gezi de nereden çıktı şimdi? Kendi sorduğu soruya mantıklı bir cevap bulmaya çalıştı; an-

cak gücünü toplayıp General Paz'da şaha kalkan otobüsün korkunç gürültüsü Sanctis'i engelledi. Düşünceleri kokteyl karıştırma aletinin içindeki içkiler gibi birbirine girmişti. Gıcırdayan amortisörler, yerlerinden fırlamak üzere olan pencereler, motordan gelen gürültüler eşliğinde ne halt ettiğini, nereye gittiğini, otobüs Lacarra sokağına geldiğinde ne yapacağını düşündüğünde, çok da ümitlenemiyordu tabii.

Herhalde otobüsten inerim, diye düşündü. Peki sonra? E, sonra da ağır ağır 4200 numaraya yürürüm. Ardından da kaldırımdan yürümeye devam ederken 4225 numaraya şöyle bir bakarım. Peki ya ondan sonra? Herhalde döner, evi geçer, yürümeye devam ederim; belki kapıya not bırakırım, zili çalarım ya da kapıyı birkaç kez yumruklarım bilmem ki...

Ansızın frenlere basıp hayal gücünü durdurdu ve dünyaya geri döndü. Böyle saçmalıklar da nereden geliyordu aklına? Elena Vaccarito bile hayal edemezdi bunları, Sanctis düşündüğü her şeyin çok saçma olduğuna, geri dönmek için hâlâ zamanı olduğuna, gece boyunca yaptığı salaklıklara bir yenisini eklememeye karar verdi.

Bütün bunlar yetmiyormuş gibi, Avenida del Trabajo'dan geçerken, Avenida del Mayo'ya bakan güzel mi güzel bürosunu ve işini hatırlayıverdi. Pazartesi öğleden sonra teslim etmesi gereken listeyi, depodan gelen nefis kahve kokusunu, Monsreal'in Katalan şivesini, santral memurunun bacaklarını, iş çıkışı saatini (tam beşte), kapının çalışını, Capitol fıskiyelerinin önündeki bronz at heykellerini, 60 numaralı otobüste eve dönüşlerini düşündü. Kendini bu 28 numaralı otobüsten atmamak, uçarak Belgrano'ya dönmemek, evine sığınmamak, Villa Soldati yaptığı yolculuktan tamamıyla vazgeçmemek için zorladı: Bu yolculuktan artık ne köy olurdu ne kasaba.

Son düşündüklerinin hiçbirini yapmadı. İki nedenden ötürü: birincisi, gecenin şu saatinde Mataderos'tan Belgrano'ya nasıl gidileceğini bilmiyordu. İkincisi, vücudundaki her kemik ayrı ayrı sızladığından, ayakları şişip davul gibi olduğundan, ayakkabılarının bağını çözmüştü; yerinden kımıldamaya dermanı yoktu.

İstediği zaman otobüsten inebileceğini düşünerek kendini teselli etmeye çalıştı, korkmaya hiç gerek yoktu, ayrıca şu ana kadar tehlikeli sayılabilecek herhangi bir hamlede bulunmamıştı.

Kafasını yeniden pencereye dayadı, sigara içmeye devam etti, otobüsün her sokak lambasının altından geçişinde koltuklar üzerinde birbiriyle yarışan gölgeleri seyre daldı. Gölgeler nasıl da koltukların arka tarafından başlıyorlardı, sanki olimpiyat yarışlarındaymış gibi; çıkmaya hazır bekliyorlar, hızla ileri atılıyorlar, otobüsten korku içinde kaçıyorlar ve sonraki lambaya varıyorlardı, sanki külüstürün gelmek üzere olduğunu önceden haber vermek istercesine. Belki de gölgesi oldukları şeyden önce hareket eden bu gölgeleri izlemekti Sanctis'in, 1977 Kasım'ında din okulunda geçirdiği günlerden arta kalan alınyazısı, kadercilik, kehanet gibi şeyleri düşünmesine neden olan. Belki de arada bir böyle şeyler düşünen Sanctis, sandığından daha da sofu bir adamdı.

Kendine sordu, bu gezi daha önceden bilinebilir ya da kendisine gaipten haber verilebilir miydi? Hem de Maria Angelica'ya saat on birde veda edip Suevedra'ya gidişinden itibaren? O zamandan beri başına gelen her şey (düştüğü bütün yanılgılar, yürüdüğü bütün yollar, bütün anlamsız buluşmalar ya da karşılaşmalar vs.) belki de ölümlüler için inanılmaz olabilecek bu yolculuğa hazırlanmasını, başlama-

sını, sağlayacak adımlardı yalnızca. Tıpkı gölgesi oldukları şeyden önce hareket eden gölgeler gibi, bu adımlar da şu an yapmakta olduğu yolculuğun gölgesi değil miydi?

Silkindi, iyice saçmaladığını düşündü. Aklına böyle saçmasapan şeyler gelmesinin tek nedeni yorgunluğu ve önünden hızla geçen sokak ışıklarıydı. Sonuçta, Puenta Saavedra'ya giden bu külüstüre binmişti, çünkü otobüs önüne çıkıvermişti, Puente Uriburu'ya giden otobüsü kaçırması da gerçekten büyük talihsizlikti. İşte bu kadar, herkesin başına gelebilecek bir şey, bu kadar basit bir hareketin arkasında ciddi nedenler aramak gereksizdi.

Kendini buna ikna edebilmek ve saçma düşüncelerden kurtulabilmek için kalan birkaç dakikasını elle tutulur, işe yarar bir şeyler yaparak geçirmeye karar verdi. Yolculuk arkadaşlarını inceleyecekti birer birer.

Önce saymakla başladı işe. Beş kişiydiler. Şoför, merdivende duran mesaisi bitmiş başka bir şoför, fısıldayarak konuşan gece vardiyası işçileri ve biraz önce ensesi Sanctis'e kötü şeyler düşündüren, kafası önüne düşmüş uyuyan adamcağız. Yolculuk arkadaşlarına tekrar baktı. Hiçbirinin polis olmadığından emindi. İşin komik tarafı, hiçbir temele dayanmayan bu üstünkörü değerlendirme, Sanctis'i çok rahatlatmıştı.

Otobüs şimdi Ezeiza'dan geçiyordu. Birdenbire gelen bu aşırı rahatlık sonucu uyuyakalmaktan korkan kahramanımız pencereyi açtı. Dışarıdan gelen serin rüzgar yüzüne yüzüne vuruyor, Sanctis gözlerini yarı kapatıyor, bu güzel masajın tadını çıkarıyordu. Cırcırböceklerinin beklenmedik sesini duyuyor, yeni biçilmiş çimlerin, kırların, nemli toprağın kokusunu alıyordu.

Ezeiza'yı geçer geçmez birden aklına korkunç görüntü-

ler geldi (korkunç suikastler, elleri arkadan bağlanmış cesetler, boşaltılmış şarjörler), "Ezeiza" kelimesini özellikle gazetelerden böyle biliyordu. Kaskatı kesildi, iliklerine kadar ürperdi. Boş bir tarlaya fırlatıldığını, Julio Cardini ve Bernardo Lipstein'ın cesetleri arasında yattığını, bedenlerinin delik deşik olduğunu düşünmekten kendini alamadı. Galilee'de konuşma yapmış O kişiyi düşündü, işkence görmüş ve öldürülmüş, bedeni tanımadığı iki kişinin arasına bırakılmıştı. Sanctis kabullenmeme ve rahatlık arasında bir yerlerde geziniyordu şimdi de.

Ancak bu kabullenmeme ve rahatlık duygusu, Maria Angelica'yı düşünmesiyle sona erdi: Sevgili karısı gözlüğünü takmış akşam gazetesini okuyorken "Acı Kaybımız" yazısı gözüne çarpıyor. Orospu çocuğu Gonzalez bölüm müdürü oluyor ve Sanctis'in Avenida de Mayo manzaralı masasına bir güzel yerleşiyor.

Neyse ki otobüs Puente de la Noria'ya yaklaşmıştı, artık Lacarra'ya yaklaşmışlardı herhalde. Sanctis, ineceği durağı kaçırmak istemiyorsa, şu andan itibaren ölümünü düşünmeyi bırakıp tabelalara dikkat etmeliydi (tam da Elena Vaccaro arka sıralardan etrafında mumlar yanan tabutuna yaklaşıp kırmızı karanfiller bırakırken!).

Uyuyan adam Puente de la Noria durağında ansızın uyandı, şaşkınlıkla etrafına bakındı ve durması için şoföre bağırdı. Sonra da, muhtemelen inmesi gereken yerden uzakta, otobüsten çıkıp gitti.

Şimdi otobüs Riachuelo deresine paralel olarak ilerleyip Lacarra sokağından geçecekti. Sanctis toparlandı, ayakkabılarını bağladı, kalktı, ön sıralardan birine oturdu. Sakinliğine hayret ederek şoföre Lacarra sokağında ineceğini söyledi.

Yasak kelimeleri ilk kez söylemek Sanctis'e güven vermiş gibiydi. Nihayet, hem de hiç tanımadığı birine, şimdiye kadar bahsedilmesi söz konusu olmayan Lacarra sokağından bahsetmişti işte. Artık pasif değildi Sanctis. İcraat adamı olmuştu. Ancak şoför, o pislik herif, çok da iyi anlaşılmayan bir sesle "oraya daha çok var," dedi, üstelik yolcusuna, vitesten ve bilet makinesinden daha az önem vererek.

Ancak tam o sırada, bir şefkat meleği artık Sanctis'in yanında oturmakta olan gece vardiyası işçilerinden birinin omzuna eğilerek Almanca ya da Lehçeyi andıran bir dilde şöyle dedi: "Eğilip önündeki beyefendiye Lacarra'ya gelince haber vereceğini söyle." Alman ya da Polonyalı şiveli gece vardiyası işçisi meleğe itaat etti, eğilip Sanctis'e şu kutsal kelimeleri söyledi: "Ben size haber veririm."

Sanctis kendisine iyilik eden bu hayırsever adamcağıza dönüp baktı, çukur yanaklı, sarışın, günlerin yorgunluğu ve çilesi yüzünden okunan işçi Sanctis'in gülümsemesine karşılık verdi diyemesek de, bir el hareketiyle Sanctis'e endişelenmemesini, nerede ineceğini söyleyeceğini belirtti.

Sanctis artık sarışın adamın kanatları altında olduğunu bilmenin rahatlığıyla teşekkür etti, âdeta turistlere özgü bir merakla pencereden dışarıyı seyretmeye koyuldu.

Külüstürün yol almakta olduğu sokağın adı, Sanctis nedenini bilmese de, 27 Febrero idi. Bir süredir burnuna gelen iğrenç koku da dışarıdan geliyordu: kilometrelerce uzanan koca çöplük Riachuelo'nun iki yakasına birden yayılmıştı.

İtiraf etmek gerek, manzara son derece kasvetliydi. Pislik yığınları sonsuza; artık lağım çukuruna dönüşmüş leş kokulu kanala uzanıyor, Sanctis de bu yüzden kendini kömür kovasının kıyısında gezinen hamamböcekleri gibi hissediyordu, her taraftan dumanlar yükseliyordu. Sanctis'in

yaşadığı, cenneti andıran ve gelişmiş muhitler olan Cabildo ve Monroe'nun yakınında böyle yerler olduğuna inanmak güçtü.

Çöplük başlangıçta terk edilmiş gibi görünse de, dikkatli bakıldığında gidip gelen şekiller seçilebiliyordu, köpek olamayacak kadar büyük şekillerdi bunlar: Eskiciler gecenin bu saatinde iş başındaydılar.

Bacaklarından tırmanan korku yine iş başındaydı ya da ona benzer bir şey. Bu kez nedeni ordu ya da polis değil; yapayalnız, terk edilmiş, korkunç bir dünyaya adım atmak üzere oluşuydu Sanctis'in.

Tepelerin ardında bir göl varmış gibi geldi Sanctis'e. Belki de bir grup eskici gölün kıyısında dinlenmek için kamp ateşi yakmış maté içiyorlardır, diye düşünürken dirseğine birinin dokunduğunu fark etti: "Lacarra; sonraki durak beyefendi."

Adama kibarca teşekkür etmek istedi; ancak sesi homurtu ya da kekeleme gibi çıkarak böyle bir şeyi imkânsız kıldı. Kalkmaya çalışarak şişmiş ayaklarıyla yavaşça kapıya doğru ilerledi. Otobüs çıkarttığı garip seslerle duracağını işaretini verdi; ama durmadan tam önce motordan gelen o korkunç gürültü şimdiye kadarkilerin en kötüsüydü. Böyle düşündü Sanctis.

İnme zamanı gelmişti; ancak yol arkadaşlarıyla vedalaşmak istiyordu Sanctis; belki samimi bir şekilde el sıkışarak, belki de sımsıkı sarılarak. Sonunda çukur yanaklı, sarışın adama hoşça kal dedi. El salladı, belki de samimiyetini göstermek için böyle yapmıştı; aslında bu hareketi her tarafı dökülen bir otobüsten çok okyanus gemileri ya da uçaklara yaraşırdı. Birkaç deneme adımı attıktan sonra kaldırımda ilerlemeye koyuldu. Sanki Apollo IV'ten ya da göbek ba-

ğından ayrılmak üzereydi. Birkaç saniye boyunca durduğu yerden bir santim bile kımıldamadan bekledi. Boğazında bir şey düğümlendi; otobüsün yavaşça hareket ettiğini, arka lambalarının gittikçe küçüldüğünü, motor gürültüsünün gittikçe daha uzaktan geldiğini gördü, şimdi dünyanın en sıcak, en güvenli sesiydi demin korkunç gelen o ses.

Işıklar ve ses tamamen kesildiğinde Sanctis etrafına baktı, şimdiye kadar onu rahat bırakmayan yalnızlık ve çaresizlik duygusu şimdi hiç olmadığı kadar yoğunlaşmıştı. Yalnızdı, yapayalnızdı, hiç ama hiç bilmediği bir şey yapmak üzereydi. Ancak bir tür çağrıya itaat ediyordu, biliyordu, 12 Kasım 1977 günü kaderinde yazılı olan şey her neyse, Elena Vaccaro'nun ettiği telefonla başlamıştı, tıpkı yemekten önce gelen meze gibi...

En olmayacak zamanda yine saçmasapan düşüncelere kapıldığını fark etti, ayaklarını yere sağlam basmalı, bir an önce gerçekliğe geri dönmeliydi. Havada hâlâ yanmış çöp kokusu vardı; uçsuz bucaksız çöplük artık görünmese de... Posta kutusu ve Febrero 27'ye bağlanan genişçe bir sokaktı tek gözüne çarpan. Sokak Villa Soldati'ye çıkıyordu.

Köşede, bahçesi sarmaşıklarla kaplı bir evin önünde, "Laccaro" yazan tabelayı gördü sonra. Sokak düşündüğünden çok da farklı değildi: Oluklu sac çatılar, evlerin etrafını saran çalılar ve ağaçlar. 3700 numaranın önünden geçiyordu, aynı tarafta kalarak 4200 numaraya doğru yürümeye koyuldu.

Kim bilir kaçıncı kez 4225'e gelince ne yapacağını düşünüyordu ve hâlâ da bilmiyordu. Loş ışıkta kendisiyle 4225 numara arasında kalan evlere baktı. İn cin top oynuyordu, sokağın görüntüsü hiç de iç açıcı değildi. Belki de bu yüzden bir an önce şu keyifsiz işten kurtulmalıydı. Adımlarını

hızlandırdı, çünkü mantıklı bir durumda düşünecek olursa, kaçırılmak üzere olan bir adamın evine gidiyordu ve ona bir an önce ulaşıp durumu bildirmeliydi. Biraz daha hızlandı.

Karşısına çıkan siyah sokak köpeğini fak ettiğinde sonraki köşeyi geçmek üzereydi, köpek Sanctis'e düşmanca bakarak sokağın ortasında durdu, dişlerini göstererek hırladı. Harika, bir köpek ısırması eksikti, diye düşündü cebindeki kibritleri yakıp köpeği uzaklaştırmayı planlarken. Ancak Sanctis ateşleyecek bir sopa bulup yakamadan önce, köpek bilinmeyen bir şeylerden korkarak geri çekildi. Biraz uzaklaştıktan sonra, namusunun yerde kaldığını düşündüğünden olacak, deli gibi havlamaya başladı, ancak zararsız bir havlamaydı bu, Sanctis rahatça geçip gitti.

Derin bir nefes alıp tekrar hızlandı, sonraki eve gelmişti. Ancak 3600 numarada olduğunu hemen fark etti, demek numaralar ters tarafa doğru ilerliyordu. 4200 numara Riachuelo'nun öteki yakasındaydı.

Hemen geri dönüp köpekle karşılaştığı yere doğru ilerledi. Hayvan uzaktan havlayarak yaygara koparmaya devam ediyor, Sanctis de çok dolanmak zorunda kalmadan Riachuelo'nun pis sularından nasıl geçebileceğini düşünerek Febrero 27'de yürüyordu.

Gözleri çevrede köprüye benzer bir şey ararken Lacarra sokağının öteki yakaya nasıl uzandığını gördü. Sol taraftaki kaldırım da farksızdı: Derme çatma evler, çalılar, ağaçlar vs. Sağ tarafta ise düzenli aralıklarla aydınlatılmış çok yüksek bir duvar çarptı gözüne. Sanctis pis sulara düşmeyi göze alarak duvarın üzerinden yürümeyi deneyecekti. Herhalde ordunun inşa ettiği bir şeydi bu yapı. Kocaman sarı bir su deposunun üzerinde yazan harfleri okudu: CEPHANELİK.

İşler gittikçe daha da zorlaşıyordu. Gecenin şu saatinde

oradan geçmeye çalışmak söz konusu olamazdı. Bugünlerde nöbetçi askerlerin hiç şakası yoktu, kurşun yağmuruna tutulmak istemiyordu Sanctis. Öyleyse uzak duracaktı; ne var ki önce Riachuelo'yu geçmesi gerekliydi. İyi de nasıl? Görünürde köprü falan yoktu, böyle bir derede kayık falan da bulmak mümkün değildi.

Tek yapabileceği Puente Uriburu'ya yürümekti, bu saatte otobüs geçmezdi. Derin bir nefes aldı, kemerini sıktı ve tekrar harekete geçti.

Riachuelo'ya bir girinti halinde uzanmış beton yolda yürüdü, ayakları ince ve kuru çamur tabakasına girip çıkıyordu. Tekrardan gerçeklerden uzaklaştığını, kâbusa geri dönmediğini, bu cehennemin ortasında yalnız olmadığını; dev beton hendeğin, sonsuzluğa uzanan çöpten dağların, alevlerin, tuhaf seslerin, dumanların varlığına rağmen düşünmemek büyük bir manevi güç gerektiriyordu.

Gerçek hayata dönme çabasıyla durdu, yerden birkaç parça kuruyup katılaşmış çamur alarak kanala fırlattı ve fırlattığı kurumuş çamur parçacıklarının suyun karanlık yüzeyinde çıkardığı gittikçe büyüyen iki halka kümesini, tıpkı çocuklar gibi seyretti. Büyüdüler, daha da büyüdüler ve sonunda birleştiler; neredeyse gözden kaybolmuşlar, görünmez olmuşlardı; yine de dikkatle bakıldığında görülebiliyorlardı.

Bu yaptığı Sanctis üzerinde istediği etkiyi yaratmadı. Nedendir bilinmez, karanlık sulardan ona doğru bakan cesetler görüyor, suya her batıp çıkışlarında tıpkı demin suya fırlattığı çamur parçacıkları gibi halkalar çıkarıyordu bu cesetler; ancak halkalar deminkilerle karşılaştırılamayacak kadar büyüktü.

Yürümeye devam etti, yeterince hızlı yürürse on beş da-

kika içinde Puente Uriburu'ya varabilirdi, Saenz bulvarının ışıklarına doğru ilerledi.

İki üç kilometre kadar yürümüştü ki birden gıcırdayan tekerlekler ve nal sesleri duydu. Karanlıktan çıkan bir at arabası sokak lambasının altında belirginleşti, gemleri elinde tutan adamı seçebiliyordu artık. Styx'in kayıkçısı Şaron'un manavlara yaraşır eski bir at arabasıyla çıkagelmesine şaşıran Sanctis'in tüyleri diken diken oldu. Durup adama baktı.

Araba önünden geçerken, garip bir yelek giyip kuşak takmış, şapkalı genç sürücü dostça el sallayarak selam verdi Sanctis'e. Çocukcağızın şivesinden kuzey bölgelerinden geldiği anlaşılıyordu. Selamdan yüz bulan Sanctis (sürücü muhtemelen Sanctis'i eskicilerden biri sanmıştı), çocuğu borçlu çıkarırcasına selamlayarak arabaya binmek istediğini belli etti. Sesinin doğal çıkmasına çabalayarak kanaldaki en yakın köprünün ne tarafta olduğunu sordu. Genç adam atını yavaşlatarak sordu: "Kardeş, nereye gidiyorsun, sen onu söyle?"

"Kardeş" kelimesini duymak Sanctis'i o kadar duygulandırdı ki sesine bir an hâkim olamadı: "Eee... Lacarra sokağına. Yani oradan geçmem gerek." Cephanelik yönünü gösterdi.

"Lacarra sokağına, ha?" Çocuk Sanctis'in görünüşünden eskicilerden biri olmadığını anlamıştı.

"Evet evet, Lacarra sokağı, 4200 numara. Galiba Riachuelo'nun öbür tarafında."

"Hayır, yanlışın var, Lacarra sokağı burada bitiyor." Sesi hâlâ dostçaydı.

"Ne demek bitiyor?" Sanctis'in kalbi küt küt atmaya başladı.

"Yani burada bitiyor işte. Riuachuelo'nun öbür tarafına devam etmiyor Lacarra." Çocuk emindi.

"Peki oradaki sokağın adı ne? Cephaneliğin olduğu." Sanctis emin olmak istiyor, duymak istediği cevabı bekliyordu.

"Lacarra değil o, Jose Maria Moreno," diye cevap verdi çocuk, Sanctis'in huzursuz hâlini önemsemeyerek. Dilini şaklatarak atı hızlandırdı.

"Ne diyorsun sen yahu?" Sanctis son yüzyılın en büyük haberini almıştı sanki. Yüzünde bir gülümseme belirdi "Çok şükür" dermişçesine teşekkür etti.

Artık her şey apaçık ortadaydı. Sanctis'in şansına istihbarat teşkilatı Bernardo Lipstein'ın adresini yanlış biliyordu. Yahuda'nın ruhu bile daha gerçekti bu adresten, zaten bu adres Elena Vaccaro'ya gizemli bir şekilde ulaşmamış mıydı? Demek Bernardo Lipstein uyanıklık edip, adres kaydında değişiklik yapmayı başarmıştı.

Araba hareket etti, Puente Uriburu'ya gitmek istediğini söylemeyi unutan Sanctis, ardından el salladı. Çok neşelenmişti, mucizevi bir şekilde iyi hissediyordu kendini, yorgunluğundan eser kalmamıştı. Hepsi geçmişti artık, ne korku, ne vicdan, ne de yapması gereken şey vardı. Ne kadar da rahatlamıştı. Ayrıca, çok büyük ihtimalle Julio Cardini'nin Alvarez Thomas'taki adresi de aynı şekilde yanlış çıkacaktı.

16. BÖLÜM

Nueva Pompeya'dan Villa Urquiza'ya kadar dinlediğimiz dokunaklı aşk şarkılarına rağmen, hiç hesapta olmayan şeyler çıkıyor ortaya.

Francisco Sanctis'in 11 Kasım 1977 Cuma günü öğleden sonra saat beşte nereden çıktığı belli olmayan telefonla başlayan hikâyesi artık gerçekten son buluyor.

Şimdi Sanctis'i bir taksinin arka koltuğuna oturmuş, asabi bir şekilde gecenin otuz sekizinci uzun Imparciale'sini içerken, Triunvirato'dan muhteşem göğe bakarken ve kaçınılmaz sona yaklaşırken görüyoruz.

Tucumanlı genç sürücüyle muhabbetinden, ve Tanrıya, vicdanına ve hayalarından gelen tuhaf hisse karşı verdiği amansız mücadeleden sonra, Puente Uriburu'ya kadar neredeyse yirmi ev geçerek yürüdü Sanctis. Oraya geldikten sonra da, şansının yüksek olmadığını bile bile, Saenz bulvarında taksi aramaya koyuldu.

İşte bu sırada, Sanctis'in hayatına hâlâ yön vermekte olan sinsi büyücü yardımına koşarak bir şey yarattı: Dört teker-

leği, şoförü, motoru, dikiz aynasına asılı Saint Christopher plağı ve Brezilyalı pop şarkıcısı Roberto Carlos'un kasetleriyle tamtakır bir taksi! Taksi Colmo sokağından geliyordu, ters yönden, mucizevi bir şekilde Saenz bulvarına girdi, Sanctis'in radarları iyi çalıştığından ta Echauri sokağından duydu arabanın gelişini. Hikâyemizde durmadan sözünü ettiğimiz sinsi büyücü, Noel Baba'yı andıran gözü keskin, saçı ak şişko şoförün, Roberto Carlos'un haykırışlarına rağmen, iki parmağını eline götürmüş ıslık çalan Sanctis'i ta Echauri sokağından duymasını sağladı. Adamcağız son derece uygarca manevra yaparak, soluk soluğa koşturan Sanctis'e kolaylık gösterdi.

Bu gerçekler 28 numaralı otobüsün aniden ortaya çıkışı, ya da kaldırımların efendisi düşman bakışlı köpeğin havlayışı kadar inanılmaz ya da gizemli de olsa, doğruydular ve Sanctis böylece bir takside Roberto Carlos dinleyip, panik içinde cüzdanını ararken (parası yetecek miydi acaba!?) şehrin bir ucundan diğerine doğru yola çıktı. Peki nereye gidiyordu? Muhtemelen Alvarez Thomas bulvarı 2837 numaraya. Yani Renault'da ezberlediği ikinci adrese, yani Hava Kuvvetleri'nin katledeceği ikinci kişinin, yani Julio Cardini'nin evine, tabii bütün bunlar Elena Vaccaro'nun hayal gücünün eseri değilse. Ancak şu an bilemeyiz.

Şu anda Sanctis'in de umurunda değildi zaten böyle şeyler. Brezilya şarkıları eşliğinde gitmekte olduğu adres, zeki mi zeki Bernardo Lipstein'ınki gibi yalan olabilirdi. Julio Cardini gerçek ya da hayal ürünü, deli bir kadının hayal ürünü olabilirdi. Gerçek olan tek şey; yoldaki akasya ağaçlarından, Noel Baba'nın kıllı ensesinden, Francisco Sanctis'in saatlerdir duyduğu endişeden daha da gerçek olan tek şey, o gece Elena Vaccaro'nun istekleriyle başlayan her şeyi

sona erdirme ihtiyacıydı. Belki de konu başka bir şeyle ilgiliydi. Ama neyle? Sanctis'in hayatı boyunca beklediği bir andı belki de. Manzaralı masasındaki defterlerde, Maria Angelica'nın sıcaklığında, çocuklarının ödevlerinde, çıktığı seyahatlerde, 60 numaralı otobüs yolculuklarında hep fark ettiği ve beklediği bir an, eskilerden kalma bir emir. Kaderinin sayfalarına kocaman bir işaret konmuştu sanki bu anın yanına, geçmesi gereken bir kapı, bir eşik, bir yol ayrımı: kimsenin mantık çerçevesinde açıklayamayacağı bir şey.

Özellikle de zavallı Francisco Sanctis'in. Ancak Sanctis'in kendince bu anı, bu emri, bu kocaman işareti, bu meydan okumayı, en iyi ve en tahammüllü yanıyla bağdaştırdığını belirtmemek haksızlık olurdu. Bir zamanlar Tanrıyla ilgisi olduğunu düşündüğü bir şeydi. Ergenlik çağında farkına vardığı, sonra işteyken tekrar hatırladığı, belki de yağmurlu bir pazar günü oda orkestrasının müziği eşliğinde aklına gelen bir şeydi bu.

Çok iyi biliyordu: Bu kapıdan kaçabilir, meydan okumayı geri çevirebilir, böylece de dünyanın sonu gelmeyebilirdi. Ancak bu kapıdan geçmez, bu anı yaşamazsa şimdiye kadar yaşadığı her an anlamsız kılınacaktı. Şüphe ve korkuyla yaşayan bir Francisco Sanctis vardı, bunu herkes biliyordu; ancak kendini bir amaç uğruna feda edebilecek, cesur mu cesur bir Francisco Sanctis de vardı; gerekli zamanlarda ortaya çıkıp kararsız, yorgun, korkak öteki benliğine yardım eden bir Francisco Sanctis.

Elbette korkacaktı, belirsizliklerin bazıları boşluğa karışıp yok olsa da, yok olmamış olanlar, eskiden beri paçalarından tırmanan korkuyu tetiklemeye yeter de artardı bile. Elena'nın hikâyesini ilk duyduğu anda yapış yapış olmuş, gömleği üzerine yapışmış ve hâlâ ilk anki ıslaklığıyla öylece duruyordu.

Ancak bu korku nöbeti öncekilerden biraz farklıydı. Neden mi? Çünkü içinden bir ses şu aşamadan sonra geri adım atmanın mümkün olmayacağını söylüyordu Sanctis'e; titreyen bacaklarla, midesine giren kramplarla da olsa, hatta altına bile işese, Julio Cardini'nin evine gidip ne gerekiyorsa söylemek zorundaydı: İlk kez, yüreğine düşen korkuya eşlik eden başka şeyler vardı: Müthiş bir güç ve gerçekleştirme yeteneği, hatta açıklanamaz ani bir mutluluk.

Bunların hiçbiri, Roberto Carlos Tanrıya şükranlarını dile getirirken Sanctis'in sesinin titremesini ve gırtlaktan gelmesini engelleyememişti: Taksinin Alvarez Thomas 2000 numara civarına geldiğini fark etmişti. Birden öne atılıp şoföre Echeverria'nın orada derhal durmasını söyledi. Noel Baba ne bir tepki verdi ne de şaşırdı çünkü konuşkan yolcusu taksiye ilk bindiğinde şöyle demişti: "Alvarez Thomas 2800 numaraya."

Tam aksine. Noel Baba Echeverria'yı biraz geçip yavaşça durdu, metal çerçeveli gözlüklerini çıkardı, taksimetreye baktı ve hem Carlos Gardel'i hem de sokak satıcılarını andıran bir sesle ne kadar yazdığını söyledi, sonra da uzun uzun esnedi.

Bir süre önce parasının yetişmeyeceğinden korkan Sanctis (böyle bir durumda tombul amcayla anlaşmanın bir yolunu bulmak zorunda kalacaktı) Noel Baba esnemeye devam ederken cüzdanındaki bütün parayı saydı, ceplerindeki tüm bozukluklarla beraber, çarptı çıkardı böldü, çarptı çıkardı böldü ve parasının ucu ucuna ücreti karşılamaya yettiğini hesaplayarak rahat bir nefes aldı. Şans bir kez daha gülmüştü kahramanımıza. Arabadan indi, şoföre veda etti, kapıyı kapadı; beş parasızdı artık.

İşin gülünç yanı, evinden kilometrelerce uzakta beş pa-

rasız olmak Sanctis'i hiç mi hiç rahatsız etmemiş, hiç mi hiç kızdırmamıştı. Hatta tıpkı çıplak ve (saygısızlık etmek gibi olmasın) günahlarından tümüyle arınmış gibi hafif ve özgürdü. Hem batıl inançlara hem de dine yaraşır bir dürtüyle, giymek üzere olduğu ateşten gömleğe yaklaşmadan önce, sahip olduğu bütün dünyevi varlıklardan kurtulmayı gerekli gördü.

Böylece Sanctis, hem ceplerini ve ruhunu temizleyerek, hem de Echeverria sokağının karanlık bir köşesine işeyerek, Alvarez Thomas 2800 numaraya doğru ilerledi.

Şükürler olsun, ortalık iyice aydınlatılmıştı. Ne dumanlar, ne gölgeler ne de insana saldıracakmış gibi görünen kara köpekler vardı.

Derin nefes aldı. Kendini gayet iyi hissediyordu. Hatta Elena Vaccaro'dan Olleros'ta ayrılıp Calvary'ye doğru yola çıktığından beri, ilk kez bu kadar iyi hissediyordu kendini.

Yüreğine düşen korku, kanına yeterli miktarda adrenalin aşılamış, yorgunluğuna rağmen dinç ve ayakta tutmayı başarmıştı Sanctis'i.

Hâlâ arada bir vazgeçip dönmeyi düşünüyor, yan sokağa sapıp ortadan kaybolmayı aklından geçiriyordu. Yine de yürümüş olduğu onca kilometreye rağmen Alvarez Thomas'ın aydınlık kaldırımında attığı adımlar gayet kuvvetliydi.

Aklından neleri geçiriyordu? Birazdan yapacağı salaklığı mı? Geçmişini mi? Maria Angelica'yı mı? Tanrıyı mı? Bürosundaki masasını mı? Belki de hiç göremeyeceği Julio Cardini'nin yüzündeki ifadeyi mi? Julio Cardini'nin, Sanctis'in çamur içindeki ayakkabılarına ve bu ayakkabıların düzgün şekilde yol almasına bağlı hayatını mı? Eve döndüğünde nasıl duş alacağını mı? Terlemiş ayaklarını mı? Ölümü mü? Kimse bilemez.

Şu an neler düşündüğünü kestirmek gerçekten zordu. Hatta zordan da öte. Belki Francisco Sanctis'in hikâyesini anlatmaya kalkışan, böylece de yapılan salaklığın bir parçası olan yazarın bile bilmek istemeyeceği şeyler geçiyordu Sanctis'in aklından. Sebebi ne olursa olsun.

Kitabın az çok psikolojik bir niteliğe sahip olduğunu en başından söylemiştik. Ancak Allah aşkına, her şeyin de bir sınırı var. Şu durumda da sınır muhtemelen, saygı, adabımuaşeret, ya da eskilerden gelen sokak kanunları nedeniyle tek amacı gece boyunca uğraştığı şu şey olan bir adamın ipe sapa gelmez söylentilere maruz kalmasını yasaklamaktır. Ey okuyucu! Kimse, Güney Amerika kurtuluş savaşı zamanında, ölümü bile göze alarak, atından düşen General San Martin'i ezilmekten kurtarırken, Çavuş Cabral'ın aklından neler geçtiğini düşünme zahmetine katlanmış mıdır dersin? Corrientes'li altın kalpli bir çavuşun; karısını, ülkesini, önceki gece San Lorenzo kerhanelerinde birlikte olduğu bir orospuyu, İspanyol şivesiyle konuşan ve kimse yardımına koşmasa genç bir boğa gibi parçalanacak genç generalin yaralı ayağını ya da kumardan kalan borçlarını düşünmesi; yaptığı kahramanlığın önemini ya da sonucunu etkiler mi? İşte düşünülmesi gerek şey bu.

Bir kereliğine de olsa Sanctis'in özel hayatına burnumuzu sokmayalım. Kendi işimiz olmayan şeyleri bir yana bırakıp soğukkanlı görünen, korkusunu yenmeyi başarmış, Alvarez Thomas bulvarının geniş kaldırımında ilerlerken gölgesi tarafından takip edilen adama; Sanctis'e bakalım.

Biraz yavaşladı, kollarını sallaya sallaya, kafasını öne doğru eğerek, zaman zaman da sağ yanağını, belki de kaşındığı için ovuşturarak yürüdü. Bu kadar. Böyle basit ayrıntılara tek kelime bile eklemeye gerek yok. Yapması gerekeni

yapıyordu Sanctis. Yalnızca yapması gerekeni. Adımları sakin, hatta isteksizdi, kaderiyle buluşmak üzereydi.

Öyleyse konuşması gereken Sanctis değildi. Söyleyecek neyi vardı ki? Ne söyleyebilirdi? Artık Sanctis yerine başka biri konuşmalıydı. Konuşmak mı? Evet, neden mi? Gelin Sanctis'e saygıda kusur etmeyecek kadar yaklaşalım ve bu olaydaki önemsiz; ancak önemsiz olduğu kadar da tehlikeli görevimizi düşünelim biraz. Buenos Aires'teki dikkatliliğimizi bir yana bırakıp eğriye eğri doğruya doğru diyelim, ne utanarak ne de ketum davranarak Villa Urquiza'da; kim bilir kaç yıllık akasyaların, çöp kutularının, ufak tefek şirin evlerin, gizliden gizliye dönen şeylerin eşliğinde bu sessiz sokaklarda neler olup bittiğini söyleyelim: çok ciddi; ancak bütün ayrıntılarıyla açıklamak istemediğimiz bir şey, çünkü her şey ortadayken aptalca konuşmaya, ya da nutuk çekmeye gerek yok, değil mi? Böyle yapmak yerine, içimizdeki konuşkan kişiyi daha derin düşünmeye, daha sağduyulu, daha epik olmaya davet edelim; çünkü ancak bu şekilde Francisco Sanctis'i gerçekten görebilir, Francisco Sanctis'i tanıyabilir, uzun süren, karmakarışık gecesini anlayabilir, insanlık adına nasıl bir zafer kazandığını anlayabiliriz: Yorgunluğuna, kimsenin inkâr edemeyeceği korkularına, terlemiş koltuk altları ve ayaklarına, yoluna devam etmedeki kararlılığına, adam gibi davranmasına, dine önem verişine, randevusuna gidişine, kendini yeniden doğmuş gibi hissedişine, "dürüst aziz" anlamına gelen Francisco Sanctis adının ona ne kadar yakıştığına bakalım. Ve o bütün bunları yaşarken, uyumakta olan koca şehrin ruhu bile duymuyor.

Gerçekten çok ilginç; ancak böyle şeylere dalıp konuyu saptırmaya zamanımız yok. Hayat devam ediyor, biz bir şeyler düşünüp işin içinden çıkmaya çalışırken, Sanctis 2837 numaraya varmış bile...

Altı yedi katlı bir binanın önünde durdu, kafasını kaldırdı ve duvarın üzerinde seramiğe yazılı numarayı gördü. Girişte uzun saksılardaki sardunyaların ve yeşil bitkilerin süslediği lobi ya da bölmeye benzeyen bir alan vardı, bir tarafındaki kapı zillerinin yanındaki büyük camdan binanın içinin karanlığı görülebiliyordu. Binanın diğer tarafının sıvası ise dökülmüştü, tadilat için iskele kurmuşlardı oraya.

Sanctis girişten birkaç adım uzaklaştı ve sebepsizce üçücü kata doğru baktı. Perdeleri kapalı bir pencere çarptı gözüne, içeriden hiçbir ışık gelmiyordu. Herhalde C Blok arka tarafta kalıyordu, buradan bakmak çok da işe yaramamıştı.

Yine binaya yaklaştı. Yine sokağın iki tarafına da baktı. Elleri terlemişti.

Antreye girdi, diyafonun önünde durdu, birkaç dakika bekledi, ne yaptığının pek de farkında olmayarak, C Blok altında, daire 3 yazan düğmeye bastı.

Bekledi. Doğal bir hareketle elini cebine sokup kalan son sigarasını çıkardı, sigara biraz ezilmişti; ama olsun. Sigarasını dudaklarının arasına koyup iki elini birden kullanarak yaktı. Derin bir nefes çekti. Cam kapıda sigarasının yansıması, olduğundan daha da büyüktü. Ağzına gelen tütün parçasını eliyle temizledi, dumanı üfledi, başını diğer tarafa çevirdi.

Belki eskiden kalma bu tik yüzünden, belki de omuzlarını rahatça oynatarak gerindiği için; ne asansörün arkasında beliren iki gölgeyi, ne Olazabal sokağından yavaşça yaklaşan arabayı, ne de yandaki inşaatın karanlığından kendisine doğrultulan silah namlusunun ışığını fark edebildi.

17 BÖLÜM

ADI	YAŞI	MESLEĞİ	KAÇIRILMA YERİ VE TARİHİ
Sanchez Caceres, Gladys	27	memur	San Juan, 1 Mart 1977
Sanchez de Repetti, Elina	23	öğrenci asistanı	Buenos Aires, 31 Temmuz 1976
Sanchez, Fernando	34	memur	Buenos Aires, 23 Eylül 1977
Sanchez, Hugo Ramon	25	memur	Cordoba, 24 Nisan 1977
Sanchez, Maria Matilde	27	psikolog	Buenos Aires, 10 Temmuz 1976
Sanchez, Modesto Bibiano	40	kamu çalışanı	Tucuman, 29 Mart 1976
Sanctis, Francisco Nicodemo	41	muhasebeci	Buenos Aires, 12 Kasım 1977
Sandoval, Juan Carlos	36	işçi	Buenos Aires, 1 Temmuz 1977
Sandoval, Pedro	33	işçi	Buenos Aires, 1 Temmuz 1977
Sangiorgio, Carlos Andres	26	avukat	Buenos Aires, 24 Ağustos 1977
Sanglas, Ricardo Antonio	19	öğrenci	La Plata, 15 Haziran 1977
Sanmartin, Daniel	22	işçi	Rio Ceballos, 29 Mart 1976
Santoro, Roberto Jorge	38	öğretmen şair	Buenos Aires, 1 Haziran 1977

Kaynak: Uluslararası Af Örgütü

FRANCISCO SANCTIS'İN UZUN GECESİ

Evli, üç çocuklu, klasik müzikten başka tutkusu olmayan, kendi halinde bir muhasebecinin hayatı, on yedi yıldır görmediği bir kız arkadaşından gelen telefonla nasıl değişir?

Cunta sonrasındaki yıllarını sürgünde geçiren Arjantinli yazar Humberto Costantini, oldukça kuşkulu ve asla beklenmedik bir görüşmeden yola çıkarak; okurlarını, Buenos Aires'in ışıklı caddelerine, uykusuz barlarına, korkunun kol gezdiği işçi mahallelerine sürüklüyor. Kahraman olmayı aklından bile geçirmeyen "kahramanımız"la, bu dev labirenti bir geceliğine arşınlarken, amansız bir ikileme, bir iç hesaplaşmaya da tanık olacaksınız.

"Francisco Sanctis'in Uzun Gecesi", soğukkanlı bir ustalıkla kaleme alınmış, müthiş bir politik gerilim romanı.

9.00

KİTAP
2008
SKB 0116349 VAE

Yordam Kitap

ISBN 978-9944-122-06-1